รายงานประจำปี 2566
ANNUAL REPORT 2023

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

ที่ปรึกษา
นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช
นายปวิช เกศววงศ์

บรรณาธิการบริหาร
นายวัฒน์ ทาบึงกาฬ

คณะบรรณาธิการ
นางสาวนารีรัตน์ พันธุ์มณี
นางสาวสุปราณี บุญเรืองรุ่งธนา
นางสาวหฤทัย ปภุสสโร
นางสาวระเบียบ ภูผา
นางสาวอัจฉรา ภู่ประเสริฐ
นางสาวกำไล ลิ่มสอน
นางณัฐวรรณ ชมอินทร์
นายอรรจภิษัช พิณตานนท์
นางสาวกุลธิดา ชาติสันติกุล
นายอาวุธ สงกะมิลินท์
นางสาวลำพูล กลั่นเชื้อ

ผู้ประสานงาน
นางสาวอัจฉริยา จิตต์ทวีทรัพย์
นางสาวเรวดี รักษ์ณรงค์
นางสาววิริยาพร มาทอง

ผู้จัดพิมพ์
กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปีที่พิมพ์: พ.ศ. 2567
จำนวน 1,000 เล่ม

เลข ISBN: 978-616-316-771-2

ภาพผู้บริหาร เรียบเรียงเนื้อหา ออกแบบ และจัดพิมพ์
บริษัท ป่าฝน เนกซ์สเตป จำกัด

สานพลัง
การมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม
พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สารบัญ

สารอธิบดี	4
คณะผู้บริหาร กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	7
บทสรุปผู้บริหาร	8
Executive Summary	10
ข้อมูลองค์กร	13
ผลการปฏิบัติราชการ	39
รายงานการเงิน ปี 2566 กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	118
ภาคผนวก	136

สารอธิบดี

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตระหนักดีว่า ปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบที่ซับซ้อน และหลากหลายมิติทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นวาระระดับโลกที่ประเทศไทยให้ความสำคัญ จึงได้ยกระดับการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีการปรับปรุงหน้าที่และอำนาจ และเปลี่ยนชื่อ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็น กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการดำเนินการให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน ภายในปี ค.ศ. 2050 และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ภายในปี ค.ศ. 2065

ที่ผ่านมาการดำเนินงานในหลาย ๆ ด้านของหน่วยงานที่ปรากฏอยู่ในรายงานประจำปีเล่มนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการตั้งรับปรับตัวให้กับประชาชน ก้าวต่อไปที่ท้าทาย คือ การประสานและเสริมสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงสร้างความเข้มแข็งขององค์กร เพื่อให้การขับเคลื่อนงานเป็นไปอย่างบูรณาการและเป็นระบบ ด้วยหวังว่าความร่วมมือในภารกิจสำคัญครั้งนี้ จะนำเราไปสู่การบรรลุเป้าหมายของประเทศ และเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลกในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในครั้งนี้ไปด้วยกัน

(นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช)
อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช

อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

นายปวิช เกศววงศ์

รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

12 10 7 6 9 1 2 5 3 4 8 11

คณะผู้บริหารกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

1 นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช
อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

2 นายปวิช เกศววงศ์
รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
และหัวหน้ากลุ่มงานจริยธรรม

3 นางจงรักษ์ ฐินะกุล
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมและเผยแพร่และผู้ตรวจราชการกรม

4 นางวรวรรณ ประชาเกษม
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
และผู้ตรวจราชการกรม

5 นางสาวรุจยา บุณยทุมานนท์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม
และผู้ตรวจราชการกรม

6 นายวัฒน์ ทาบึงกาฬ
เลขานุการกรม

7 นางสาวนารีรัตน์ พันธุ์มณี
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และความร่วมมือระหว่างประเทศ

8 นางสาวอุมา ศรีสุข
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

9 นายปัญญา วรเพชรายุทธ
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และสิ่งแวดล้อม

10 นางณัฐวรรณ ชมอินทร์
ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

11 นายอรรจภิษัช พิณตานนท์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

12 นางสาวกุลธิดา ชาติสันติกุล
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย

ว่าง รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ
ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก

บทสรุปผู้บริหาร

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ยกระดับการแก้ไขปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเปลี่ยนชื่อเป็น กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ คล่องตัว และบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี ค.ศ. 2050 และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ภายในปี ค.ศ. 2065 แม้เพิ่งจะเริ่มต้นทำงานในนามของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม แต่ที่ผ่านมาก็มีส่วนส่งเสริมให้เกิดการลดก๊าซเรือนกระจกไม่ทางตรงก็ทางอ้อม นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมและโครงการอื่น ๆ อีกหลายด้านที่ก็ล้วนส่งผลเชิงบวกต่อการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน ดังที่ได้นำเสนออยู่ในรายงานฉบับนี้

- **การส่งเสริมการผลิต และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม:** เป็นการยกระดับและเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการ หน่วยงาน องค์กร ภาคการผลิต บริการและบริโภค เพื่อขับเคลื่อนไทยสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยส่งเสริมให้กลุ่มดังกล่าวเข้ารับการตรวจประเมินตามมาตรฐาน G - Green ทั้ง 7 ประเภท (Green Office, Green Hotel, Green Production, Green Restaurant, Green National Park, Green Residence, และมาตรฐาน Upcycle Circular Economy) ซึ่งปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีองค์กรที่ผ่านการรับรองมาตรฐานรวมทั้งสิ้น 230 แห่ง และตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบันให้การรับรองแล้วรวมทั้งสิ้น 2,739 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนา Green Card Application อำนวยความสะดวกให้ผู้บริโภคเข้าถึงสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้ง่ายขึ้น พัฒนาระบบฐานข้อมูลการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่รวบรวมองค์ความรู้ รายชื่อสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อมจากหลายแหล่ง นำมาไว้ในที่เดียว ทำให้สะดวกต่อการใช้งาน

- **การจัดการขยะที่ต้นทางโดยประชาชน:** ส่งเสริมให้คนในสังคมร่วมกันจัดการขยะต้นทาง และหมุนเวียนนำขยะกลับมาใช้ใหม่ ตั้งแต่เริ่มโครงการ ปี 2552 – 2566 สามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ จำนวน 306,546.8 ตัน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ 35,022.8 ตัน รวบรวมกระป๋องอลูมิเนียมเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลได้ถึง 821,925 ใบ และปริมาณพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งลดลง 3,840 ล้านชิ้น เกิดศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการจัดการขยะเหลือศูนย์ จำนวน 5 แห่ง และเกิดหุ้นส่วนความร่วมมือในการจัดการขยะ อีกทั้งยังได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย และจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการขยะที่ต้นทางให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- **ส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน:** พัฒนาและยกระดับท้องถิ่นสู่การเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน โดยใช้เกณฑ์การประเมินเมืองประเภทต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - พ.ศ. 2566 มีเมืองที่เข้าร่วมประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและผ่านเกณฑ์ รวม 396 เมือง ในจำนวนนี้ถูกยกระดับให้เป็นเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับประเทศ 38 เมือง และได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน 20 เมือง และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 - พ.ศ. 2566 มีเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศเกิดขึ้นแล้ว จำนวน 33 เมือง และปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับดีเยี่ยม 28 เมือง ได้รับรางวัลเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน กระบวนทัศน์ใหม่ ระดับประเทศ 7 เมือง ผ่านการประเมินเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ 16 เมือง

นอกจากนี้ ยังประสานให้เกิดการสนับสนุนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองจากระดับภูมิภาคอาเซียนไปสู่เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอีก จำนวน 6 เมือง รวมทั้งยังได้ฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืนและเติมเต็มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน ขยายประเด็นการอนุรักษ์พันธุ์พืช สู่การนำทรัพยากรมาเพิ่มมูลค่า สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมในศาสนสถาน และนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้ในการจัดการน้ำเสียในท้องถิ่น

- **เสริมพลังรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ:** พัฒนาศักยภาพบุคลากรจากหลายหน่วยงานให้พร้อมตั้งรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวบรวมข้อมูลในมิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้วางแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนปฏิบัติการเสริมพลังด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จัดตั้งศูนย์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เป็นคลังความรู้ ศูนย์ประสานความร่วมมือ และพยากรณ์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดไปจนถึงจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ลดโลกร้อน ถ่ายทอดเทคนิคการปลูกข้าวที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรโลกร้อน และชุดข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับใช้ในสถานศึกษา รวมถึงจัดประชุมภาคีขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย และจัดเวที ACE Dialogue เพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานของภาคีเครือข่าย อบรมเสริมศักยภาพให้กับผู้นำเยาวชนพร้อมคัดเลือกเข้าร่วมประชุมระดับสากลและเผยแพร่ผลงานของประเทศในเวทีการประชุมระดับโลก

- **การบริหารจัดการองค์กร:** มุ่งปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการตรวจสอบภายใน และการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ร่วมกับการพัฒนาและสร้างค่านิยมองค์กรในการทำงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ จนได้รับการยกย่องให้เป็น “องค์กรคุณธรรมต้นแบบ” ติดต่อกัน 5 ปี นอกจากนี้ ยังถูกจัดให้เป็นองค์กรที่มีผลการดำเนินงานของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) เป็นลำดับที่ 7 จาก 15 หน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นลำดับที่ 59 จาก 159 หน่วยงานในระดับกรม และจากการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม มีคะแนนโดยรวมที่ร้อยละ 60.32 ซึ่งเป็นระดับคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงให้เห็นว่า ระบบการทำงานและทรัพยากรบุคคลมีความพร้อมในการก้าวไปสู่องค์กรดิจิทัลด้วยเช่นกัน

นอกจากงานทั้ง 5 ด้าน กรมยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) เครือข่ายองค์กรเอกชน เครือข่ายองค์กรชุมชน เครือข่ายครูและเยาวชน ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การบำบัดไมโครพลาสติกด้วยถังปฏิกรณ์ชีวภาพแบบมีเมมเบรน และการพัฒนาวัสดุเพื่อลด PM2.5 และสารไดออกซินจากเตาเผา นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และบริการข้อมูลข่าวสารให้ประชาชน สร้างบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมด้วยการฝึกอบรมทั้งหลักสูตรออนไลน์และออฟไลน์ และสื่อสาร สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชน ผ่านสื่อหลากหลายรูปแบบ

Executive Summary

The Ministry of Natural Resources and Environment has elevated its efforts to address climate change issues by enhancing the responsibilities of the Department of Environmental Quality Promotion (DEQP) and renaming to the Department of Climate Change and Environment (DCCE). This restructuring aims to streamline operations and achieve medium-term carbon neutrality goals by 2050 and net-zero greenhouse gas emissions by 2065. While operating under its new name, the department has already contributed to greenhouse gas reduction efforts, both directly and indirectly. Additionally, various other activities and projects have positively impacted natural resource and environmental conservation, as outlined in this report.

- **Facilitation of environmental-friendly consumption and production:** It's about promoting and preparing entrepreneurs, agencies, organizations, production sectors, services, and consumers to drive Thailand towards a low-carbon economy and society. This is achieved by promoting these groups to undergo assessments according to the G-Green standards in all 7 categories (Green Office, Green Hotel, Green Production, Green Restaurant, Green National Park, Green Residence, and Upcycle Circular Economy standards). In fiscal year 2023, a total of 230 organizations were certified, and since the start of the project until now, a total of 2,739 have been certified. Additionally, there's the development of the Green Card Application to facilitate consumer access to environmentally friendly products and services. The development of a database system for environmentally friendly production and consumption is also underway, gathering knowledge and compiling a list of certified environmentally friendly products and services from various sources into one convenient location, making it easier to use.

- **Campaigning to build an awareness in the community in action through the 3 Rs of waste management:** Promoting community involvement in waste management and recycling has been ongoing since the inception of the project in 2019 - 2023. From this period, a total of 306,546.8 tons of waste have been recycled. In fiscal year 2023, 35,022.8 tons of waste were recycled. Additionally, 821,925 aluminum cans have been recycled, and the quantity of single-use plastics discarded has decreased by 3,840 million pieces. Five model zero-waste learning centers have been established, fostering collaboration in waste management, and a cooperative partnership in waste management has been initiated among local authorities and relevant agencies. Furthermore, a database system for organic waste management has been developed, along with capacity-building activities for upstream waste management provided to local government organizations and related agencies.

- **Build up "Sustainable Environmental City":** Developing and upgrading local areas towards sustainable environmental cities using various assessment criteria has been ongoing. In fiscal year 2023, 28 local government units (LGUs) cities have achieved excellent sustainable environmental city status. Additionally, 7 LGUs have been awarded the "Sustainable Environmental City Assessments and New Vision" at the national level, and 16 LGUs have passed the assessment as Eco Industrial City. From the fiscal year 2003 to 2023, a total of 396 cities participated in and passed the assessment as sustainable environmental cities. Among them, 38 cities have been elevated to the status of national model sustainable environmental cities, and 20 cities have been developed as ASEAN model of sustainable environmental cities. From fiscal year 2020 to 2023, 33 Eco Industrial Cities have emerged.

Moreover, efforts have been made to support environmental management at the city level, cascading support from the ASEAN regional level to model sustainable environmental cities. Six cities have been trained in sustainable environmental city leadership, enhancing the capacity of LGUs in natural resource and environmental management in collaboration with communities. Emphasis has been placed on biodiversity conservation to enhance resource value, strengthen local economies, engage all sectors in green space management within urban areas, promote environmental management in religious sites, and utilize research findings for local wastewater management.

- **Calling for cooperation from all parties involving the issue of Climate-change:** Developing the capacity of personnel from various agencies to be prepared for and adapt to climate change, gathering data from various dimensions related to planning, and implementing operations to reinforce resilience to climate change. Establishing climate change and environmental centers to serve as knowledge repositories, coordination centers, and impact prediction resources for climate change. This includes initiatives such as continuously establishing learning centers to mitigate global warming, disseminating rice cultivation techniques that reduce greenhouse gas emissions, developing curricula on global warming, and datasets on climate change for educational purposes. Additionally, organizing Thailand Climate Action Conference as well as hosting the (Action for Climate Empowerment: ACE) dialogues to share their experiences, exchange ideas, good practices and lessons learned. Providing youth leadership training and selecting participants for international conferences, and promoting the country's achievements at global conferences.

- **Management of our organisation:** The focus is on improving operational efficiency through internal audits, monitoring project progress, and developing organizational values with transparency in operations. Recognition as an organizations for the exemplary "MORAL AWARDS". has been achieved consistently for 5 years. Additionally, it has been ranked 7th out of 15 agencies under the Ministry of Natural Resources and Environment in terms of ethics and transparency in government operations (ITA), and 59th out of 159 agencies at the department level. This assessment is based on digital government readiness by the Office of Digital Government Development. The Department of Climate Change and Environmental has an overall score of 60.32%, which is higher than the average, indicating readiness to transition to a digital organization.

In addition to work, the department also emphasizes the development of civil society networks to participate in conservation efforts for natural resources and the environment. This includes volunteer networks such as the Natural Resources and the Environment of Volunteer Network for the Protection of Natural Resources and the Environment in the Village, private organization networks, community organization networks, and teacher and youth networks. Promotion of research, technology development, and innovation to manage the environment, such as using bioremediation tanks to treat microplastics and developing materials to reduce PM2.5 and diesel emissions from incinerators. Utilization of information systems for natural resource and environmental management planning and providing information services to the public. Building environmental personnel through online and offline training courses, communication, and raising environmental awareness among the public through various media.

ข้อมูลองค์กร

1. จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สู่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

จุดเริ่มต้นของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2535 เมื่อประเด็นการพัฒนาที่ยั่งยืนกลายเป็นกระแสระดับโลก และพลวัตรของสังคมไทยก็ตื่นตัวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก จนนำไปสู่การประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ทำให้เกิดการปรับโครงสร้างหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม จากสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ และสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ขึ้นตรงกับกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 มีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม อีกครั้ง ทำให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมถูกโอนย้ายไปสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้ามาทำหน้าที่สร้างจิตสำนึก และเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม สร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ศึกษา วิจัย พัฒนาสารสนเทศ องค์ความรู้และนวัตกรรมในการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงสื่อสารและเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงองค์ความรู้ และสารสนเทศสิ่งแวดล้อม

จนถึงปี พ.ศ. 2566 ปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้กลายมาเป็นวิกฤตครั้งใหญ่ด้านสิ่งแวดล้อมที่มนุษยชาติกำลังเผชิญ ทางรอดเดียวที่ทำได้ คือ ร่วมมือกันอย่างสุดกำลัง เพื่อก้าวผ่านสถานการณ์นี้ไปด้วยกัน สำหรับประเทศไทยที่ผ่านมายังไม่มีหน่วยงานกลางเข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยตรงอย่างจริงจัง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงปรับบทบาท หน้าที่ และโครงสร้างหน่วยงานให้สอดคล้องกับบริบทด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ให้พร้อมรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยนำภารกิจของกองประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มารวมกับภารกิจของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม จัดตั้งเป็นกรมใหม่ชื่อ “กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (Department of Climate Change and Environment: DCCE)” ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอนที่ 48 ก ฉบับวันที่ 17 สิงหาคม 2566 มีผลตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2566 ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานประสานงานกลางของประเทศ ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ร่วมกับการดำเนินการตามภารกิจเดิมด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง ในการสร้างความตระหนักและสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในทุกระดับ ให้เกิดการตั้งรับปรับตัวและร่วมกันช่วยลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนยิ่งขึ้น

ก้าวย่างสู่ DCCE

ประเทศไทยได้ดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พิธีสารเกียวโต และความตกลงปารีส ตลอดจนร่วมมือกับประชาคมโลกในการลดก๊าซเรือนกระจกมาอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยมีเป้าหมายที่จะลดก๊าซเรือนกระจกให้ได้ร้อยละ 30 - 40 จากกรณีปกติ ภายในปี ค.ศ. 2030 และจะยกระดับมาตรการแก้ไขปัญหาให้ครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อให้ไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี ค.ศ. 2050 และมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero GHG Emissions) ให้ได้ในปี ค.ศ. 2065 ภายใต้บทบาทที่เพิ่มขึ้นในนามของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม จึงมีหน้าที่ขับเคลื่อนภารกิจให้บรรลุเป้าหมายของประเทศที่วางไว้ และมุ่งหวังที่จะเห็นประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนดำเนินงาน ทั้งในด้านการลดก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Adaptation) การเพิ่มขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการ และการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในด้านอื่น ๆ ด้วย

ตัวอย่างภารกิจที่ต้องดำเนินการ เช่น การพัฒนากลไกสนับสนุนการทำงาน (กลไกด้านกฎหมาย และการเงิน) การสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแก่เครือข่ายความร่วมมือ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศและการสนับสนุนด้านการเงินจากกองทุนต่าง ๆ เป็นต้น ความท้าทายใหม่กับบทบาทที่เพิ่มขึ้น จะนำประเทศไทยไปสู่เป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกได้มากน้อยแค่ไหนนั้น ต้องอาศัยมาตรการหลายด้านประกอบกัน รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ และนี่คือปรัชญาในการทำงานของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

เส้นทางจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สู่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

Start

2520 - 2530

- การทำงานส่งเสริมและเผยแพร่ภายใต้กองสารสนเทศและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- โครงการ Mobile Unit

2532

- 4 พ.ย. เกิดเหตุการณ์พายุไต้ฝุ่นเกย์ ถล่มภาคใต้ตอนบน เหตุการณ์ดังกล่าวกระตุ้นให้สังคมไทยเกิดความตื่นตัว
- รัฐบาลเลิกสัมปทานป่าไม้ประกาศ "ปิดป่า"
- คณะรัฐมนตรีประกาศปี พ.ศ.2532-2535 เป็น "ปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม"
- **4 ธ.ค. พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำรัสฯ เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและสิ่งแวดล้อม โดยขอให้ทุกคนถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหา**
- จัดตั้งคณะทำงานพิทักษ์ป่าเป็นทีมงานเฉพาะกิจ รณรงค์สร้างกระแสสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม

2534

- **12 พ.ย. ครม. มีมติให้ วันที่ 4 ธ.ค. ของทุก ๆ ปี เป็นวัน "สิ่งแวดล้อมไทย" กรมฯ มีการจัดงานเพื่อรณรงค์สร้างจิตสำนึกสิ่งแวดล้อม**
- 21 เม.ย. งานคอนเสิร์ต Earth Day ครั้งแรกเปิดตัวบทเพลง "โลกสวยด้วยมือเรา"

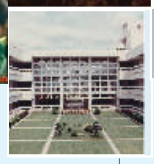

- 22 พ.ย. ดินถล่มที่กระทูน
- งานภาพถ่ายทางอากาศถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบขอบเขตผลกระทบจากภัยพิบัติเพื่อวางแผนให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟู

2531

- 1 ก.ย. "สืบ นาคะเสถียร" อดีตหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ผู้ยิงตัวตายเพื่อเรียกร้องให้สังคมไทยหันมาสนใจเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้-สัตว์ป่า
- คำขวัญวันสิ่งแวดล้อมโลก ปี 2533 เด็กและสิ่งแวดล้อม (Children and the Environment (Our Children, Their Earth))

2533

- การประชุม Earth Summit ที่นครริโอเดจาเนโร เกิดแผนปฏิบัติการที่ 21 (Agenda21)
- **ประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535**
- เริ่มพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรพัฒนามนุษย์
- **4 เมษายน กำเนิดกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม**
- ก่อตั้งศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

2535

2536

- การจัดกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย ร่วมกับ TEDNET ภายใต้ชื่อเวทีสิ่งแวดล้อม

2537

- การจัดเวทีสิ่งแวดล้อม 3R ร่วมใจ ทำกัน วันนี้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จ เป็นองค์ประธาน

2538

- **เกิดความร่วมมือระดับอาเซียน ในการเสริมสร้างจิตสำนึกสิ่งแวดล้อม และการกำหนดให้มี "ปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน"**

2539

- งานศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาระดับจังหวัด เกิดขึ้นเพื่อพัฒนางานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 - 2548

2540

- **รัฐธรรมนูญ 2540 บัญญัติเรื่องสิทธิทางสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งรับรองสิทธิของชุมชนท้องถิ่น**

2541

- งานบวชป่า 50 ล้านต้น
- เริ่มเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์งานสิ่งแวดล้อมศึกษา "EE Forum ครั้งที่ 1"

2542

- การปฏิรูปการศึกษาและประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นำไปสู่การปรับรูปแบบงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2543

- **โครงการศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาระดับจังหวัด พัฒนาสู่ระยะที่ 2 เพื่อนำโรงเรียนทั้งระบบ เข้าสู่การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมภายใต้โครงการ "อีโคสคูล" ในปี พ.ศ. 2550**

2544

- **ร่วมมือกันในชมรมนักข่าวสิ่งแวดล้อม เปิดตัวหนังสือรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมภาคประชาชน ชื่อ "เมื่อปลาจะกินดาว"**

2545

- **ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมย้ายไปสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

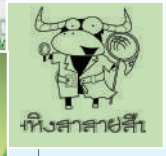

2546

- เริ่มต้นโครงการมหิงสาสายสืบ

2547

- นำร่อง 3 พื้นที่ เทศบาลน่าอยู่ อย่างยั่งยืน
- ศูนย์วิจัยและฝึกอบรม ด้านสิ่งแวดล้อม เป็น ห้องปฏิบัติการวิจัย และพัฒนาวิธีการ วิเคราะห์ตัวอย่าง สิ่งแวดล้อม
- โครงการเรือเยาวชน รักแม่น้ำท่าจีน

2548

- **การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในวิสาหกิจชุมชนและสร้างแบรนด์ G เพื่อให้ รางวัลผลิตภัณฑ์**
- มหกรรมลดทิ้ง ลดใช้ ถุงใหญ่ ใบเดียว
- อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม หรือ “อสว.” การปรับรูปแบบ การดำเนินงาน และเปลี่ยนชื่อ เป็น เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน หรือ “เครือข่าย ทสม.”
- องค์การสหประชาติประกาศให้ปี 2548 - 2558 เป็นทศวรรษแห่งการพัฒนาการศึกษา สู่ความยั่งยืน

2549

- โครงการร้อยดวงใจ ไทยทั้งชาติ เพื่อทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2550

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมฉบับที่ 10 ให้ความสำคัญกับ แบบแผนการผลิต และบริโภคที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม
- โครงการประกวด สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ จากวัสดุเหลือใช้
- รัฐบาลประกาศให้ วันที่ 4 ธันวาคม เป็นวัน “ทสม. แห่งชาติ”
- เริ่มต้นโครงการ Eco School “อีโคสคูล”

2551

- มติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ให้มีการจัดตั้งห้องปฏิบัติการ ไดออกซินภายใต้การดูแล ของกรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม

2552

- กำเนิดลูกเสืออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- เริ่มดำเนินการ โครงการชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste)

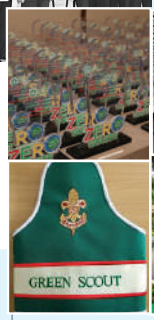

2553

- เริ่มโครงการรณรงค์ คนไทยหัวใจสีเขียว และสร้างความร่วมมือ กับภาคธุรกิจเอกชน ผ่านกิจกรรมรณรงค์ ลดใช้ถุงพลาสติกและ ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ สีเขียว

2554

- ส่งเสริมให้ชุมชน และโรงเรียนปลอดขยะ ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ เป็นศูนย์เรียนรู้ การจัดการขยะที่ต้นทาง
- จัดงาน “วันสิ่งแวดล้อมโลก ประจำปี 2554” ภายใต้ “ป่าไม้มีคุณ เกื้อหนุนสรรพชีวิต คิดถนอมรักษา”

2555

- โครงการอีโคสคูลดำเนินงาน ใน 41 โรงเรียนนำร่อง และเกิดความร่วมมือ ระดับอาเซียนให้มี รางวัล ASEAN Eco school Award ครั้งแรก

2556

- กำหนด 8 ยุทธการ 5 เป้าหมาย เป็นทิศทาง การทำงานเพื่อสร้าง คนไทยหัวใจสีเขียวที่ “กิน อยู่ รู้คิด เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม”
- ศูนย์เรียนรู้หมู่บ้าน ต้นแบบปลอดการเผา และชุมชนต้นแบบ ปลอดการเผา
- เปิดอาคารห้องปฏิบัติการ ไดออกซิน และเปิด เตาเผาขยะชีวมวลไร้ควัน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ในระดับสากล
- เริ่มดำเนินการโครงการ โรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School)

2557

- ASEAN ESC Cities Programme 5 แห่ง เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน
- โครงการส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในศาสนสถาน

2559

- **ประกวดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ครั้งที่ 1**

2561

- ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรางวัลผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ (Engaged Citizen) ระดับดีเด่น
- โครงการการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของเยาวชนภายในมหาวิทยาลัย (Green Youth)
- กิจกรรมรณรงค์ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก
- กิจกรรม "รับบริจาคถุงผ้าใส่ยากลับบ้าน"

2562

- "ปีแห่งการรณรงค์ถุงพลาสติกและพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง" ภาครัฐผลักดันการงด ลด เลิกใช้พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จที่เห็นผลชัดเจนที่สุด

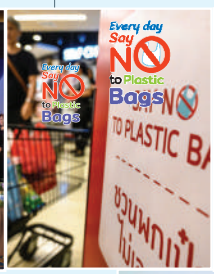

2564

- ศูนย์เรียนรู้ลดโลกร้อนในการมีส่วนร่วมเฝ้าระวังป้องกันลดไฟป่า ลดหมอกควัน "นาแปลงใหญ่ เกษตรสมัยใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม"
- โครงการตลาดสดต้นแบบด้านการจัดการขยะพลาสติกที่ต้นทาง
- เปิดจุด Drop Point กล่องและลังกระดาษที่ใช้แล้ว เพื่อรีไซเคิลผลิตเป็นเตียงสนามส่งมอบให้กับโรงพยาบาลสนามสำหรับรองรับผู้ป่วย COVID-19

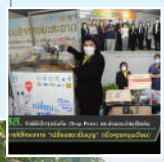

2566

- ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบการเป็นผู้จัดโปรแกรมการทดสอบความชำนาญ ISO/IEC 17043
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้รับมอบหมายให้เป็น NFP ; ESC ASEAN
- ขับเคลื่อนงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งสู่เป็นกลางทางคาร์บอนและปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์
- **ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม**

2558

- **กิจกรรม "รวมพลังสร้างวินัยลดใช้ถุงพลาสติก"**

2560

- ได้รับรางวัล "ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม" ประเภทรางวัลพัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น
- เริ่มต้นโครงการมหิงสาสายสืบปฐมวัย
- ระบบรายงานการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน

2563

- กิจกรรม "EVERYDAY SAY NO TO PLASTIC BAGS"
- สนับสนุนเครือข่าย ทสม. ทั่วประเทศ เข้าถึงเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม
- โครงการเปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ (เมื่อคุณหมุนเวียน)
- ความร่วมมือส่งเสริมการผลิตบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่มที่สามารถรีไซเคิลได้
- การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวจากการบริการส่งอาหาร (Food Delivery)
- Can to Can นำร่องบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม ประเภทกระป๋องอลูมิเนียมด้วยการหมุนเวียนนำกลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลอย่างครบวงจร

2565

- กิจกรรมสร้างจิตสำนึก ลด ละ เลิก ขยะ สู่สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน เพราะโลกมีเพียงใบเดียว
- โครงการร้านกาแฟที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Coffee Shop)
- โครงการอาหารปันสุข (Zero Food Waste)
- โครงการ rebox to school เปิดจุด Drop Point กล่องและลังกระดาษที่ใช้แล้ว เพื่อรีไซเคิลผลิตเป็นโต๊ะเก้าอี้ให้โรงเรียน
- จัดประชุมภาคีการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย (Thailand Climate Action Conference : TCAC)

2. วิสัยทัศน์ พันธกิจ อำนาจหน้าที่

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วิสัยทัศน์

ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี
ด้วยองค์ความรู้
และการมีส่วนร่วมของประชาชน

พันธกิจ

- สื่อสาร และเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงองค์ความรู้และสารสนเทศสิ่งแวดล้อม
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
- สร้างจิตสำนึก เพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถของประชาชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
- ศึกษา วิจัย รวบรวม พัฒนาสารสนเทศ องค์ความรู้ และนวัตกรรมในการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืน
ด้วยเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและมีภูมิคุ้มกัน
ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน

พันธกิจ

- เสนอแนะนโยบาย แผน และขับเคลื่อนการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ
- สื่อสาร สร้างจิตสำนึก เพิ่มศักยภาพของประชาชนให้พร้อมรับปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- พัฒนา ให้บริการองค์ความรู้และข้อมูลสารสนเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- ศึกษา วิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

อำนาจหน้าที่
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อม
- รวบรวม จัดทำ และให้บริการข้อมูล และข้อสนเทศด้านสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ ในฐานะศูนย์ข้อมูลและข้อสนเทศด้านสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งเป็นศูนย์ป้องกันและไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทด้านสิ่งแวดล้อม
- ประสานและเสนอแนะแผนและมาตรการในการส่งเสริม เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ศึกษา วิจัย พัฒนา ถ่ายทอด และส่งเสริมเทคโนโลยีและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นศูนย์เทคโนโลยีสะอาดและศูนย์ปฏิบัติการอ้างอิงด้านสิ่งแวดล้อม
- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

อำนาจหน้าที่
กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

- เสนอแนะและจัดทำนโยบาย แผน และมาตรการเกี่ยวกับการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ การลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และขับเคลื่อนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
- ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผน และมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และจัดทำรายงานสถานการณ์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ
- ดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเสนอแนะแนวทางและท่าทีในการเจรจาความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ
- รวบรวม จัดทำ และให้บริการข้อมูลและข้อสนเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ
- จัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกของประเทศ และสนับสนุนการจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกในระดับพื้นที่
- ส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ พัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมกลไกการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- ศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสะอาด และเป็นศูนย์ปฏิบัติการอ้างอิงด้านสิ่งแวดล้อม
- ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรม หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

3. อัตรากำลัง กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

อัตรากำลังของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566) มีคนครอง จำนวน 521 คน เมื่อเทียบกับอัตรากำลังของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2566) ก่อนที่จะมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร ซึ่งมีเพียง 497 คน จึงมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากเดิม 24 คน

	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ
รวมทั้งสิ้น 521 หน่วย: คน	207	19	295
อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	1		
รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	2		
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	4		4
กลุ่มตรวจสอบภายใน	1		3
สำนักงานเลขานุการกรม	24	7	38
กองขับเคลื่อนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	38		58
กองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก	23		29
กองยุทธศาสตร์และความร่วมมือระหว่างประเทศ	35		34
กองส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	41		64
ศูนย์วิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	38	12	65

4. แผนภูมิแสดงความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณ ผลผลิต / โครงการ กิจกรรม เป้าหมายการให้บริการ ตัวชี้วัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)		ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ชาติ		
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)	ประเด็นแผนแม่บท	6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	18. การเติบโตอย่างยั่งยืน		
	แผนแม่บทย่อย	6.2 แผนย่อยการพัฒนาพื้นที่ เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน	18.1 แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว	18.3 แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ	18.4 แผนย่อยจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นตามมาตรฐานสากล
ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ปี พ.ศ. 2566	แผนงาน พ.ศ. 2566	แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	แผนยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	แผนงานยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
แผนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระยะ 20 ปี	เป้าหมาย	ประชาชนมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรและสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม			
	ประเด็น	การส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน		การเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	การจัดการขยะที่ต้นทางโดยประชาชน
ผลสัมฤทธิ์หน่วยงาน		ประชาชนในพื้นที่สามารถใช้ชีวิตในเมืองที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	เกิดพลเมืองที่มีคุณภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง	ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสาร เกิดความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจก	ประชาชนมีการจัดการขยะที่ต้นทางตามหลัก 3Rs
เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน		เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มีการเติบโตบนวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน มีการเติบโตบนวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการตั้งรับปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ชุมชนมีการคัดแยกจัดการขยะที่ต้นทางตามหลักการ 3Rs

ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม					ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ
					20. การบริการประชาชน และประสิทธิภาพ ภาครัฐ
	18.5 แผนย่อยการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ				20.1 การพัฒนาบริการ ประชาชน 20.2 การบริหารจัดการ การเงิน และการคลัง 20.4 การพัฒนาระบบ บริหารงานภาครัฐ
				แผนงานพื้นฐานด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	แผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล
	การส่งเสริมการผลิต และบริโภคที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม	การบริหารจัดการองค์กร			
	กลุ่มเป้าหมาย มีพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	พื้นที่เป้าหมายมีการจัดการ ปัญหาไฟป่า และหมอกควัน อย่างเหมาะสม	กลุ่มเป้าหมายมีการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่าง เหมาะสม	กลุ่มเป้าหมายมีการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	มีแพลตฟอร์มกลาง เพื่อรองรับ หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการข้อมูล กับกรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม
	ประชาชนเลือกซื้อเลือกใช้ สินค้าและบริการที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม	เพิ่มประสิทธิภาพเครือข่าย และภาคประชาชนในการ เฝ้าระวังไฟป่า ลดปัญหา หมอกควัน	เพิ่มประสิทธิภาพเครือข่าย และภาคประชาชนในการ เฝ้าระวังฟื้นฟูทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กลุ่มเป้าหมายมีการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	มีแพลตฟอร์มกลาง เพื่อรองรับ หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการข้อมูล กับกรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ชาติ		
ตัวชี้วัดเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน	**เชิงปริมาณ** • จำนวนเมืองในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศได้รับการพัฒนาเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (4 เมือง) **เชิงคุณภาพ** • ร้อยละของประชาชนมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 40)	**เชิงปริมาณ** • จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (76 เมือง) **เชิงคุณภาพ** • ร้อยละของเมืองมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมดีสู่การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 35)	**เชิงปริมาณ** • จำนวนกลุ่มเป้าหมายมีการรับรู้ ความเข้าใจเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (80,000 คน) • จำนวนองค์กรที่มีการดำเนินการ ด้านการเสริมพลังความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (5 องค์กร) **เชิงคุณภาพ** • ร้อยละกลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และ/หรือใช้ในการปรับพฤติกรรมเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก (ร้อยละ 60) • ร้อยละความพึงพอใจในการดำเนินการ ด้านการเสริมพลังความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ร้อยละ 60)	**เชิงปริมาณ** • จำนวนปริมาณขยะนำกลับมาใช้ประโยชน์ (2,500 ตัน) • จำนวนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งลดลง (2,000 ล้านชิ้น) **เชิงคุณภาพ** • ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีการคัดแยกขยะอย่างถูกต้องที่ต้นทาง (ร้อยละ 80)
ผลผลิต / โครงการ	**โครงการ:** ส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	**โครงการ:** เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	**โครงการ:** เสริมสร้างความตระหนักรู้ และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	**โครงการ:** สร้างวินัยและการมีส่วนร่วมของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
งบประมาณ (บาท)	3,000,000	30,090,000	15,543,400	28,830,000
กิจกรรม	**กิจกรรมที่ 1:** ส่งเสริมและพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในเขตพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	**กิจกรรมที่ 1:** ส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	**กิจกรรมที่ 1:** สร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	**กิจกรรมที่ 1:** พัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารสร้างความเข้าใจการจัดการขยะที่ต้นทาง **กิจกรรมที่ 2:** ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนากลไกการจัดการขยะที่ต้นทาง
	กิจกรรมที่ 3: พัฒนาข้อมูล ระบบสารสนเทศและการให้บริการ			**กิจกรรมที่ 4:** พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม				ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ
เชิงปริมาณ • จำนวนกลุ่มเป้าหมายเลือกซื้อ เลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (24,000 คน /150 แห่ง) • จำนวนมูลค่าสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนเลือกซื้อเลือกใช้ (1.5 ล้านบาท) • จำนวนสินค้าและบริการได้รับการขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานการผลิตและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (150 แห่ง) **เชิงคุณภาพ** • ร้อยละจำนวนของสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 50)	**เชิงปริมาณ** • จำนวนพื้นที่ที่มีอาสาสมัครและภาคประชาชนเข้ามาเป็นกลไกการจัดการเพิ่มขึ้น (72 พื้นที่) **เชิงคุณภาพ** • ร้อยละการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการเฝ้าระวังป้องกันไฟป่าหมอกควัน (ร้อยละ 85)	**เชิงปริมาณ** • จำนวนพื้นที่ที่มีอาสาสมัครและภาคประชาชน เข้ามาเป็นกลไกการจัดการเพิ่มขึ้น (12 พื้นที่) **เชิงคุณภาพ** • ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 50)	**เชิงปริมาณ** • จำนวนกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม (19,640 คน) • จำนวนประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม (1,800,000 คน) **เชิงคุณภาพ** • ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีการจัดการสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 50)	**เชิงปริมาณ** • จำนวนแพลตฟอร์มที่มีข้อมูลของหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (1 ระบบ) **เชิงคุณภาพ** • ร้อยละของคุณภาพข้อมูลของหน่วยงานบูรณาการที่มีการเชื่อมโยงตามมาตรฐานการจัดการภาครัฐและสามารถให้บริการใช้ประโยชน์จากข้อมูลอย่างปลอดภัย (ร้อยละ 85)
โครงการ: ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	**โครงการ:** ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเผาในที่โล่ง ไฟป่าและลดหมอกควัน	**โครงการ:** ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	**ผลผลิต:** การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	**โครงการ:** สร้างเครื่องมือและแพลตฟอร์มกลาง
16,573,700	6,150,000	3,755,000	171,438,300	10,700,000
กิจกรรมที่ 1: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการผลิต การบริการและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	**กิจกรรมที่ 1**: สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในการป้องกันการเผาในที่โล่ง ไฟป่าและลดปัญหาหมอกควัน	**กิจกรรมที่ 1**: เสริมสร้างความสามารถเครือข่ายภาคประชาชนในการสร้างความสมดุลให้กับฐานทรัพยากร	**กิจกรรมที่ 1**: สร้างความร่วมมือของเครือข่ายภาคประชาชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่ 2: สร้างจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	**กิจกรรมที่ 1**: พัฒนาแพลตฟอร์มกลางกรีนดิจิทัล
กิจกรรมที่ 5: บริหารและพัฒนาห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อม			**กิจกรรมที่ 6**: พัฒนาการบริหารจัดการองค์กร	

5. ผลการปฏิบัติงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ภายใต้ 5 แผนงาน ซึ่งประกอบไปด้วย (1) แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (2) แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ (3) แผนงานยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (4) แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (5) แผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ทุกตัวชี้วัด และหลาย ๆ ตัวชี้วัดมีผลการดำเนินงานเกินกว่าเป้าหมายที่วางไว้

ผลการปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ผลสัมฤทธิ์ / ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	แผน	ผล
ผลสัมฤทธิ์หน่วยงาน			
ผลสัมฤทธิ์: ประชาชนมีการจัดการขยะที่ต้นทางตามหลักการ 3Rs **ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ:** จำนวนปริมาณขยะนำกลับมาใช้ประโยชน์	ตัน	25,000	44,513.09
ผลสัมฤทธิ์: กลุ่มเป้าหมายมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ:** ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	50	86.71
ผลสัมฤทธิ์: กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม **ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ:** ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	50	80.81
ผลสัมฤทธิ์: เกิดพลเมืองที่มีคุณภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง **ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ:** ร้อยละของประชาชนในเมืองมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง	ร้อยละ	50	50
ผลสัมฤทธิ์: พื้นที่เป้าหมายมีการจัดการปัญหาไฟป่า และหมอกควันอย่างเหมาะสม **ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ:** จำนวนพื้นที่ที่มีการจัดการไฟป่า ลดหมอกควันโดยการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น	พื้นที่	72	72
ผลสัมฤทธิ์: ประชาชนในพื้นที่สามารถใช้ชีวิตในเมืองที่มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน **ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ:** ร้อยละของประชาชนในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	ร้อยละ	40	64
ผลสัมฤทธิ์: ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารเกิดความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจก **ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ:** ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่รับทราบข้อมูลข่าวสารเกิดความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจก	ร้อยละ	50	50

ผลสัมฤทธิ์ / ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	แผน	ผล
ผลสัมฤทธิ์: มีแพลตฟอร์มกลาง เพื่อรองรับหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการข้อมูลกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม			
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ: ร้อยละของคุณภาพข้อมูลของหน่วยงานบูรณาการที่มีการเชื่อมโยงตามมาตรฐานการจัดการภาครัฐและสามารถให้บริการใช้ประโยชน์จากข้อมูลอย่างปลอดภัย	ร้อยละ	85	85
ผลสัมฤทธิ์: กลุ่มเป้าหมายมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างเหมาะสม			
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ: จำนวนพื้นที่ที่มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น	พื้นที่	12	13

แผนงาน	ผลผลิต / โครงการ กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน	ผล
1. แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	**เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน: เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศมีการเติบโตบนวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**			
	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
	จำนวนเมืองในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศได้รับการพัฒนาเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	เมือง	4	10
	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
	ร้อยละของประชาชนมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	40	64
2. แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	**เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน: เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนมีการเติบโตบนวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**			
	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
	จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	เมือง	76	78
	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
	ร้อยละของเมืองมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมดีสู่การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	35	35
3. แผนงานยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	**เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน: กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการตั้งรับปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**			
	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
	จำนวนกลุ่มเป้าหมายมีการรับรู้ความเข้าใจ เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	คน	80,000	1,757,558
	จำนวนองค์กรที่มีการดำเนินการด้านการเสริมพลังความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	องค์กร	5	5

แผนงาน	ผลผลิต / โครงการ กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน	ผล
	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
	ร้อยละกลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และ/หรือ ใช้ในการปรับพฤติกรรมเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก	ร้อยละ	60	77.61
	ร้อยละความพึงพอใจในการดำเนินการด้านการเสริมพลังความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ร้อยละ	60	70
	เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน: ชุมชนมีการคัดแยกจัดการขยะที่ต้นทางตามหลักการ 3Rs			
	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
	จำนวนปริมาณขยะนำกลับมาใช้ประโยชน์	ตัน	25,000	44,513.09
	จำนวนปริมาณการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งลดลง	ล้านชิ้น	2,000	3,839.97
	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
	ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีการคัดแยกขยะอย่างถูกต้องที่ต้นทาง	ร้อยละ	80	96
	เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน: ประชาชนเลือกซื้อเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม			
	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
	จำนวนกลุ่มเป้าหมายเลือกซื้อเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	คน/แห่ง	24,000 / 150	36,551 / 181
	จำนวนมูลค่าสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนเลือกซื้อเลือกใช้	ล้านบาท	1.5000	3.1853
	จำนวนสินค้าและบริการได้รับการขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานการผลิตและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	แห่ง	150	181
	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
	ร้อยละจำนวนของสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น	ร้อยละ	50	5.85

แผนงาน	ผลผลิต / โครงการ กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน	ผล
	เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน: เพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายและภาคประชาชน ในการเฝ้าระวังไฟป่า ลดปัญหาหมอกควัน			
	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
	จำนวนพื้นที่ที่มีอาสาสมัครและภาคประชาชน เข้ามาเป็นกลไกการจัดการเพิ่มขึ้น	พื้นที่	72	72
	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
	ร้อยละการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการเฝ้าระวังป้องกันไฟป่า หมอกควัน	ร้อยละ	85	100
	เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน: เพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายและภาคประชาชน ในการเฝ้าระวังฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
	จำนวนพื้นที่ที่มีอาสาสมัครและภาคประชาชน เข้ามาเป็นกลไกการจัดการเพิ่มขึ้น	พื้นที่	12	13
	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
	ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	50	50
4. แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	**เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน: กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**			
	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
	จำนวนกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม	คน	19,640	46,454
	จำนวนประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	คน	1,800,000	1,889,915
	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
	ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายมีการจัดการสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	50	86.71

แผนงาน	ผลผลิต / โครงการ กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน	ผล
5. แผนบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล	**เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน: มีแพลตฟอร์มกลางเพื่อรองรับหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการข้อมูลกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม**			
	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ			
	จำนวนแพลตฟอร์มที่มีข้อมูลของหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	ระบบ	1	1
	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ			
	ร้อยละของคุณภาพข้อมูลของหน่วยงานบูรณาการที่มีการเชื่อมโยงตามมาตรฐานการจัดการภาครัฐและสามารถให้บริการใช้ประโยชน์จากข้อมูลอย่างปลอดภัย	ร้อยละ	85	85

หมายเหตุ: ข้อมูลจากแบบจัดทำแผน / รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (สงป. 301) ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

5.1 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจำแนกตามแผนงาน ผลผลิต โครงการ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน 462,174,200 บาท (สี่ร้อยหกสิบสองล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นสี่พันสองร้อยบาทถ้วน) ซึ่งมากกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 8,699,400 บาท (แปดล้านหกแสนเก้าหมื่นเก้าพันสี่ร้อยบาทถ้วน) หรือคิดเป็นร้อยละ 1.88 โดยงบที่ได้รับแยกตามแผนงาน - ผลผลิต / โครงการ มีรายละเอียด ดังนี้

เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรตามแผนงาน ผลผลิต โครงการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ 2566

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามแผนงาน - ผลผลิต / โครงการ	งบประมาณ (บาท)		+เพิ่มขึ้น /- ลดลง	
	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	จำนวน	ร้อยละ
1. แผนงานบุคลากรภาครัฐ	174,473,500	176,093,800	1,620,300	0.92
รายการ: ค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ	174,473,500	176,093,800	1,620,300	0.92
2. แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	3,000,000	3,000,000	-	-
โครงการ: ส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	3,000,000	3,000,000	-	-

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ตามแผนงาน - ผลผลิต / โครงการ	งบประมาณ (บาท)		+เพิ่มขึ้น /- ลดลง	
	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	จำนวน	ร้อยละ
3. แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	29,474,200	30,090,000	615,800	2.05
โครงการ: เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	29,474,200	30,090,000	615,800	2.05
4. แผนงานยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	61,602,300	70,852,100	9,249,800	13.06
โครงการ: เสริมสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	8,496,000	15,543,400	7,047,400	45.34
โครงการ: สร้างวินัยและการมีส่วนร่วมของคนในชาติ มุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	28,798,900	28,830,000	31,100	0.11
โครงการ: ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	16,807,400	16,573,700	-233,700	-1.41
โครงการ: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเผาในที่โล่ง ไฟป่า และลดหมอกควัน	7,500,000	6,150,000	-1,350,000	-21.95
โครงการ: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	3,755,000	3,755,000	100.00
5. แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	177,759,800	171,438,300	-6,321,500	-3.69
ผลผลิต: การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	177,759,800	171,438,300	-6,321,500	-3.69
6. แผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล	7,165,000	10,700,000	3,535,000	33.04
โครงการ: สร้างเครื่องมือและแพลตฟอร์มกลาง	7,165,000	10,700,000	3,535,000	33.04
รวมทั้งสิ้น 6 แผนงาน	**453,474,800**	**462,174,200**	**8,699,400**	**1.88**

5.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณจำแนกตามแผนงาน - ผลผลิต / โครงการ / กิจกรรม - รายการ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้รับจัดสรรงบประมาณ จำนวน 462,174,200 บาท (สี่ร้อยหกสิบสองล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นสี่พันสองร้อยบาทถ้วน) มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ (หลังโอนเปลี่ยนแปลง) รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 437,116,530.07 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 94.56 ของงบประมาณทั้งหมดที่ได้รับจัดสรร แยกตามแผนงาน - ผลผลิต / โครงการ / รายการ - กิจกรรม มีรายละเอียด ดังนี้

รวม 6 แผนงาน

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	462,174,200.00 บาท
งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง	462,287,563.92 บาท
ผลการเบิกจ่าย	437,116,530.07 บาท

94.56%

แผนงานบุคลากรภาครัฐ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
176,093,800

งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง
176,207,163.92

ผลการเบิกจ่าย
176,200,026.45

100%

แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
3,000,000

งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง
3,000,000

ผลการเบิกจ่าย
2,908,809.62

96.96%

แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
30,090,000

งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง
30,090,000

ผลการเบิกจ่าย
29,682,492.90

98.65%

แผนงานยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
70,852,100

งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง
70,762,900

ผลการเบิกจ่าย
64,957,797.56

91.80%

แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
171,438,300

งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง
171,527,500

ผลการเบิกจ่าย
158,042,403.54
92.14%

แผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
10,700,000

งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง
10,700,000

ผลการเบิกจ่าย
5,325,000
47.77%

หมายเหตุ: ข้อมูลจากแบบจัดทำแผน / รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (สงป. 301) ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

5.3 ผลการเบิกจ่ายตามประเภทรายจ่าย

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน 437,116,530.07 บาท (สี่ร้อยสามสิบเจ็ดล้านหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นหกพันห้าร้อยสามสิบบาทเจ็ดสตางค์) หรือคิดเป็นร้อยละ 94.56 ของงบประมาณทั้งหมดที่ได้รับจัดสรร (หลังโอนเปลี่ยนแปลง) มีรายละเอียด ดังนี้

รวมทั้งสิ้น	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	462,174,200.00 บาท
	งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง	462,287,563.92 บาท
	ผลการเบิกจ่าย	437,116,530.07 บาท

94.56%

รายจ่ายประจำ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
422,265,600

งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง
422,378,963.92

ผลการเบิกจ่าย
411,993,844.17
97.54

รายจ่ายลงทุน

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร
39,908,600

งบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง
39,908,600

ผลการเบิกจ่าย
25,122,685.90
63.95%

หมายเหตุ: ข้อมูลจากแบบจัดทำแผน / รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ ผลผลิต / โครงการ จำแนกตามรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (สงป. 302) ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

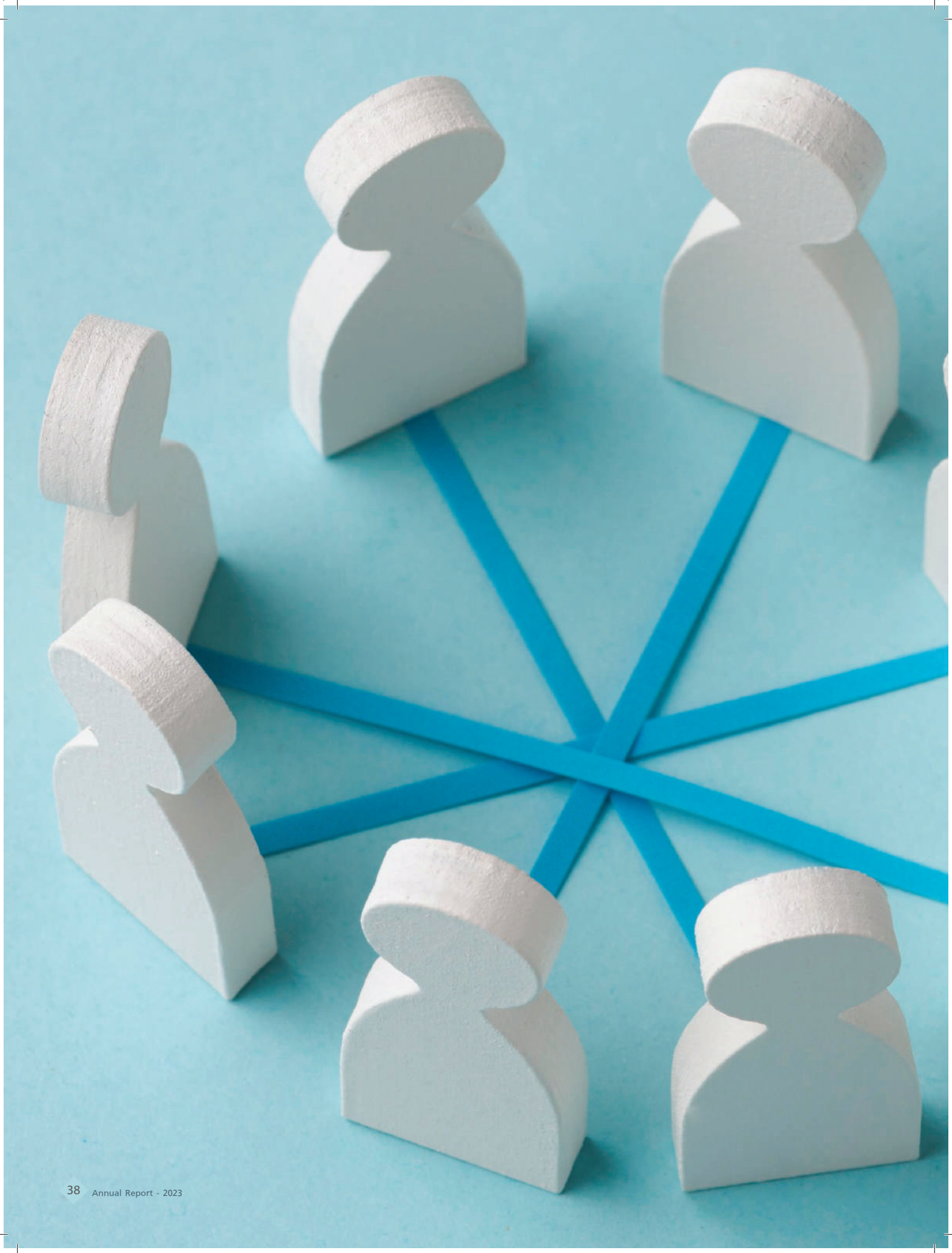

ผลการปฏิบัติราชการ

1. การประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

จากการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานของส่วนราชการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 95.79 คะแนน จัดอยู่ในกลุ่มที่มีผลการปฏิบัติงานในระดับคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายเมืองที่ผ่านเกณฑ์มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ชี้วัด (น้ำหนัก: 10)

พิจารณาจากเมืองที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเทียบกับจำนวนเมืองที่ส่งผลงานเข้ารับการประเมิน

ผลการดำเนินงาน
ร้อยละ 96.08

คะแนนที่ได้
90.63

คะแนนถ่วงน้ำหนัก
ร้อยละ 9.06

เกณฑ์การประเมิน

เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)	ร้อยละ 94.77
เป้าหมายมาตรฐาน (75 คะแนน)	ร้อยละ 95.58
เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)	ร้อยละ 96.38

ขับเคลื่อนการดำเนินงานเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เพิ่มทักษะการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการประเมิน มีเมืองที่ส่งผลงานเข้าร่วมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน จำนวน 102 เมือง ผ่านเกณฑ์การประเมินตามเกณฑ์ชี้วัดระดับขั้นพื้นฐาน (Basic Green City) จำนวน 98 เมือง คิดเป็นร้อยละ 96.08

2) ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง (น้ำหนัก: 20)

ผลการดำเนินงาน
ร้อยละ 76.93

คะแนนที่ได้
100

คะแนนถ่วงน้ำหนัก
20

เกณฑ์การประเมิน

เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)
ร้อยละ 71.49

เป้าหมายมาตรฐาน (75 คะแนน)
ร้อยละ 71.74

เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)
ร้อยละ 72

รณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทางตามโครงการสร้างวินัยและการมีส่วนร่วมของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน เช่น ผลิตและเผยแพร่ความรู้ด้านการจัดการขยะที่ต้นทาง ส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครภาคประชาชนในการจัดการขยะ ส่งเสริมชุมชนปลอดขยะและโรงเรียนปลอดขยะ และส่งเสริมให้มีการลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ส่งเสริมการขยายผลต้นแบบการจัดการขยะที่ต้นทางสู่พื้นที่ใหม่ การคัดแยกขยะพลาสติกที่ต้นทางภายใต้โครงการ “เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ (เมื่อคุณหมุนเวียน)” รวมถึงการนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการจัดการขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คิดเป็นร้อยละ 76.93

3) ร้อยละกลุ่มเป้าหมายมีการดำเนินกิจกรรมด้านการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (น้ำหนัก: 20)

เกณฑ์การประเมิน

เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)
ร้อยละ 80.14

เป้าหมายมาตรฐาน (75 คะแนน)
ร้อยละ 83.61

เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)
ร้อยละ 87.07

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการตรวจประเมินตามมาตรฐาน G-Green จำนวน 227 แห่ง (Green Production 58 แห่ง, Green Hotel 58 แห่ง, Green Office 69 แห่ง, Green National Park 26 แห่ง และ Green Restaurant 16 แห่ง) ผ่านเกณฑ์จำนวน 198 แห่ง (Green Production 35 แห่ง, Green Hotel 56 แห่ง, Green Office 65 แห่ง, Green National Park 26 แห่ง และ Green Restaurant 16 แห่ง) คิดเป็นร้อยละ 87.22

4) ร้อยละกลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และ/หรือใช้ในการปรับพฤติกรรมเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก (น้ำหนัก: 10)

ผลการดำเนินงาน
ร้อยละ 95.43

คะแนนที่ได้
100

คะแนนถ่วงน้ำหนัก
10

เกณฑ์การประเมิน

เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)	ร้อยละ 60
เป้าหมายมาตรฐาน (75 คะแนน)	ร้อยละ 65
เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)	ร้อยละ 70

ผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ข่าวความเคลื่อนไหวสถานการณ์และการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสร้างกระแสด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผ่านโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ (คลิปวิดีโอสั้น เผยแพร่ทาง YouTube และ Facebook ของกรมฯ) โดยจากผลสำรวจกลุ่มเป้าหมายที่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และ/หรือใช้ในการปรับพฤติกรรมเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก พบว่าการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ฯ อยู่ในระดับสูง (มากที่สุดและมาก) คิดเป็นร้อยละ 95.43

5) ร้อยละกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมนำแนวทางเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (น้ำหนัก: 10)

พิจารณาจากเมืองที่นำแนวทางเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ผลการดำเนินงาน
ร้อยละ 100

คะแนนที่ได้
100

คะแนนถ่วงน้ำหนัก
10

เกณฑ์การประเมิน

เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)	ร้อยละ 75
เป้าหมายมาตรฐาน (75 คะแนน)	ร้อยละ 87.5
เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)	ร้อยละ 100

เสริมสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งเสริมศักยภาพให้แก่บุคลากรของเมือง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจในการประเมินเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ในปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนเมืองใหม่ที่นำแนวทางเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และมีเมืองที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 10 เมือง (จำนวนเมืองเป้าหมาย ทั้งหมด 8 เมือง) คิดเป็นร้อยละ 100

6) การพัฒนาระบบบัญชีข้อมูล (Data Catalog) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data) (น้ำหนัก: 15)

ผลการดำเนินงาน 100 คะแนน

คะแนนที่ได้ 100

คะแนนถ่วงน้ำหนัก 15

เกณฑ์การประเมิน

เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)
ร้อยละ 50

เป้าหมายมาตรฐาน (75 คะแนน)
ร้อยละ 75

เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)
ร้อยละ 100

เลือกชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามประเด็นการดำเนินงาน "การจัดการขยะของภาคประชาชน" จำนวน 5 ชุดข้อมูล พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดกระบวนการทำงานของแต่ละชุดข้อมูล และคัดเลือกชุดข้อมูลงานวิจัยด้านการจัดการขยะ (การเลี้ยงหนอนแมลงวันลายสำหรับประชาชน) เพื่อจัดทำรายละเอียดการนำข้อมูลเปิดไปใช้ประโยชน์ (Open Data) โดยคุณภาพทุกชุดข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะแบบเปิดที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด และมีการนำข้อมูลเปิดไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม กรมมีคะแนนผลการประเมินเท่ากับ 100 คะแนน

7) การประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) (น้ำหนัก: 15)

ผลการดำเนินงาน 444.88 คะแนน

คะแนนที่ได้ 78.18

คะแนนถ่วงน้ำหนัก 11.73

เกณฑ์การประเมิน

เป้าหมายขั้นต่ำ (50 คะแนน)
400 คะแนน

เป้าหมายมาตรฐาน (75 คะแนน)
443.75 คะแนน

เป้าหมายขั้นสูง (100 คะแนน)
452.63 คะแนน

กรมมีคะแนนผลการประเมินเท่ากับ 444.88 จากคะแนนเต็ม 500 คะแนน (คะแนน ปี 65 เท่ากับ 443.75 คะแนน)

*หมายเหตุ: เกณฑ์การประเมินระดับส่วนราชการ

- ระดับคุณภาพ
  - มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 90 - 100 คะแนน
- ระดับมาตรฐาน
  - มาตรฐานขั้นสูง มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 75 - 89.99 คะแนน
  - มาตรฐานขั้นต้น มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 60 - 74.99 คะแนน
- ระดับต้องปรับปรุง มีคะแนนผลการดำเนินงานต่ำกว่า 60 คะแนน

2. ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

2.1 เสริมพลังการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality)
และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emissions)

ศูนย์เรียนรู้ลดโลกร้อน
ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
6,190 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

แนวทางพัฒนาหลักสูตรโลกร้อน
สำหรับสถานศึกษา

ศูนย์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และสิ่งแวดล้อม: คลังความรู้
ศูนย์ประสานงานความร่วมมือ
และพยากรณ์ผลกระทบ
จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

Thailand Climate Action Conference
งานประชุมที่ระดมพลังความร่วมมือ
ในการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัว
ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม ที่ทุกประเทศต้องร่วมมือและช่วยกันแก้ไขอย่างเร่งด่วน ที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานกลางเข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเด็นนี้โดยตรง รัฐบาลจึงได้ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ครอบคลุมกับภารกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2566

โดยให้เป็นหน่วยงานหลักขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อจัดการกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม สร้างเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน รวมถึงรับผิดชอบการดำเนินงานในมาตรา 6 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อันได้แก่ Action for Climate Empowerment (ACE) หรือปฏิบัติการเสริมพลังรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง การศึกษา การฝึกอบรม การสร้างจิตสำนึก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การเข้าถึงข้อมูลและความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน ให้ได้ภายในปี ค.ศ. 2050 และปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ให้ได้ภายในปี ค.ศ. 2065 หน่วยงานได้เริ่มวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน เพื่อให้ประชาคมโลกเห็นถึงพลังความร่วมมือของไทยในการลดก๊าซเรือนกระจก ตัวอย่างผลงานเชิงประจักษ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่

เตรียมคน รับมือโลกร้อน

จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และประชาชนทั่วไป ให้มีความรู้ ความเข้าใจปัญหาและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการตั้งรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังได้ร่วมกับ United Nations University, Institute for the Advanced Study of Sustainability (UNU-IAS) จัดฝึกอบรมเรื่อง Capacity Building Programme Net - Zero Thailand จำนวน 2 ครั้ง รวมมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งสิ้น 81 คน

ลงมือสู้โลกร้อน ตามแผน ACE

ภายใต้ภารกิจด้านปฏิบัติการเสริมพลังความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Action for Climate Empowerment: ACE) กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการการเสริมพลังความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ACE Dialogue) โดยร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระดมความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานด้าน ACE ทั้งในเรื่องของการเสริมศักยภาพ สร้างความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 305 คน

นอกจากนี้ หน่วยงานยังให้ความสำคัญอย่างมากกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องาน ACE เช่น แนวคิดการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของภาคประชาสังคมทั้งในระดับนโยบาย และระดับพื้นที่ ข้อมูลการดำเนินงานด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และข้อมูลการดำเนินงานด้านการเสริมพลังความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนถอดบทเรียนกรณีตัวอย่างที่ดี และการประเมินระดับความตระหนักรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประชาชน ซึ่งข้อมูลทั้งหมดนี้จะเป็นประโยชน์ในการทำงานและนำไปใช้พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือให้สอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ในปัจจุบัน

อีกทั้งในปีที่ผ่านมายังได้จัดทำรายงานแห่งชาติด้าน ACE ซึ่งเป็นการติดตามการดำเนินงาน ACE ทั้ง 6 ด้าน นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาสังเคราะห์ และจัดทำเป็นข้อมูลแบบปฏิบัติที่ดี (Good Practice) เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้แก่ทุกภาคส่วน

ศูนย์เรียนรู้ลดโลกร้อน

จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ลดโลกร้อน ณ ชุมชนบ้านท่าเตียน ตำบลเดิมบาง อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเกษตรกรบ้านท่าเตียนได้ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและองค์ความรู้ ซึ่งประกอบด้วย การปรับหน้าดิน การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง การใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับพืช การไม่เผาตอซัง และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน จนทำให้นาข้าวของบ้านท่าเตียนปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยกว่าการทำนาแบบดั้งเดิม อีกทั้งยังลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และทำให้คุณภาพชีวิตของชาวบ้านและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นตามไปด้วย บนที่นา 5,000 กว่าไร่ ของชาวบ้านสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการเผาเศษวัสดุในนาข้าวได้ประมาณ 6,190 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้บางส่วนยังได้นำไปขายเป็น Carbon Credit โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เข้าไปช่วยต่อยอดนำองค์ความรู้ของเกษตรกรไปเผยแพร่และจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ลดโลกร้อน และช่วยพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรพร้อมเป็นวิทยากรกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับคนที่สนใจ จนนำไปสู่การขยายเครือข่ายไปยังพื้นที่ข้างเคียง

ศูนย์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

มีการจัดตั้งศูนย์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (CCE CENTER) ขึ้นในวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 ซึ่งมีบริบทในการเป็นศูนย์ข้อมูล เพื่อรวบรวมคลังความรู้ทั้งจับต้องได้และจับต้องไม่ได้สำหรับประชาชน มีระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ เป็นศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์ประสานงานระดับจังหวัดมีขีดความสามารถเชื่อมโยงการทำงานในระดับจังหวัดและทุกภาคส่วน เป็นศูนย์สื่อสาร ติดตามประเมินผลและเป็นศูนย์คาดการณ์และพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นเพื่อใช้ในการบริหารจัดการพิบัติภัย โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือและระบบในการพยากรณ์คาดการณ์ความเสี่ยง และภัยธรรมชาติต่าง ๆ

เผยแพร่ผลงานของไทย ในเวที COP27

ในการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ 27 หรือ COP27 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 7 - 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ณ เมืองชาร์มเอลซีค สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมได้เข้าร่วมประชุมเจรจาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็น Action for Climate Empowerment และรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานของไทยในประเด็นดังกล่าวต่อที่ประชุม นอกจากนี้ ยังจัดแสดงนิทรรศการและกิจกรรมคู่ขนาน (Side Event) เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งรับ ปรับตัว และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้เป็นที่ประจักษ์แก่ประชาคมโลก อีกทั้งยังใช้กิจกรรม Side Event เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศเข้าร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งเป็นการเปิดประตูสู่โอกาสที่จะสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยในอนาคต โดยในแต่ละวันมีผู้เข้าร่วมชมนิทรรศการและกิจกรรม Side Event ประมาณ 25,000 คน

พัฒนาหลักสูตรโลกร้อน และชุดข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ในการสร้างความตระหนักรู้ต่อสถานการณ์ปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ต้องเริ่มต้นจากให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และปลูกฝังกันตั้งแต่เนิ่น ๆ หากสามารถสอดแทรกเข้าสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาได้ ก็ยิ่งเป็นหลักประกันได้ในระดับหนึ่งว่าในอนาคตคนไทยจำนวนไม่น้อยจะมีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อเป็นการปูทางไปสู่จุดนั้น กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจึงได้ศึกษาแนวทางการบูรณาการเนื้อหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งที่ผ่านมามีการทดลองนำไปใช้ในโรงเรียนนำร่องที่เข้าร่วมโครงการ จนได้แนวทางที่เหมาะสมในการบูรณาการเนื้อหาดังกล่าวเข้าสู่สถานศึกษา และในอนาคตจะได้นำไปขยายผลใช้จริงในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม นอกจากนี้ ยังได้จัดทำชุดข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำเสนอในรูปแบบของเกมกระดาน Climate Change Awareness เพื่อใช้เผยแพร่สร้างความเข้าใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล ความรู้ประสบการณ์ของเครือข่าย และความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนและชุมชน

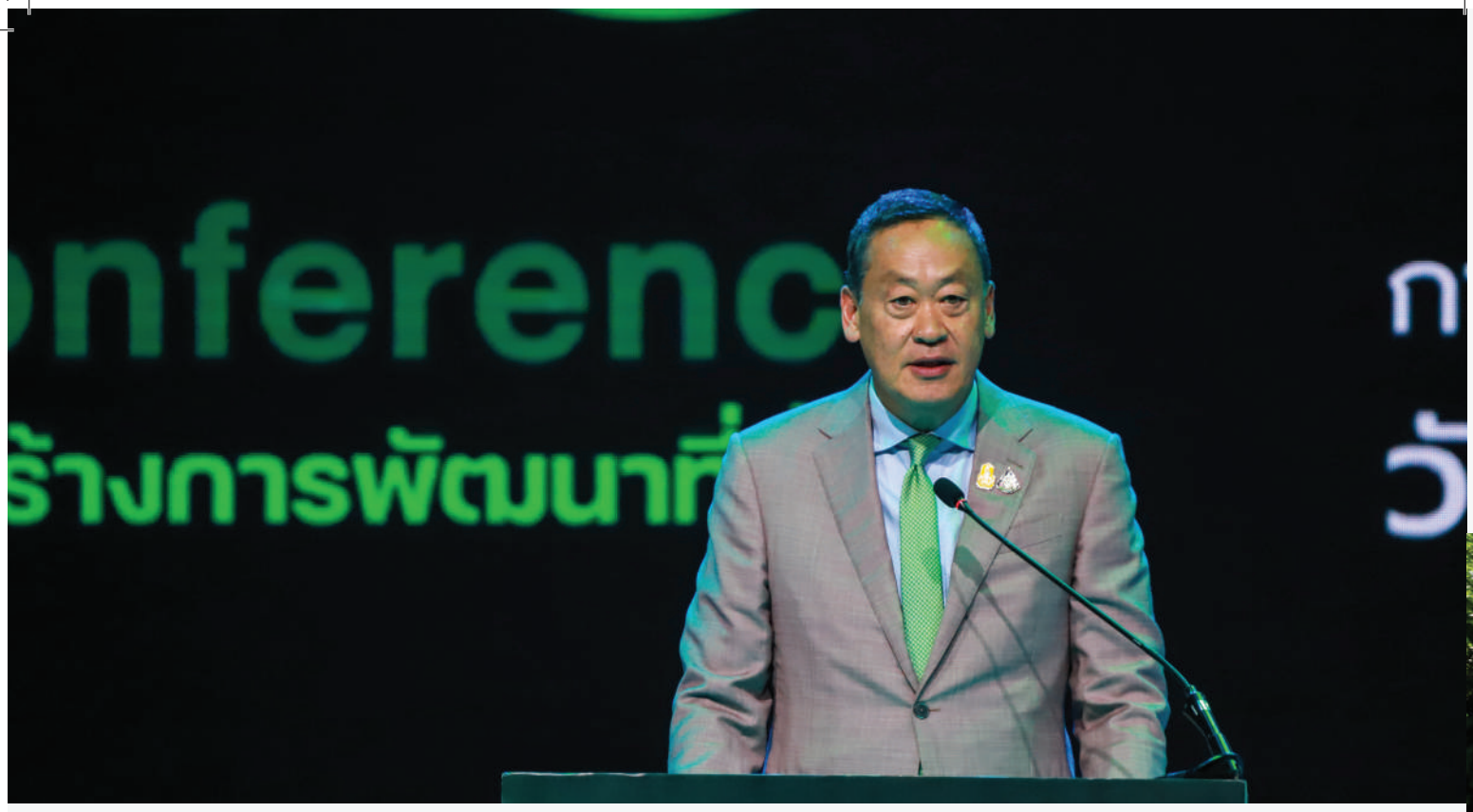

2nd Thailand Climate Action Conference: TCAC2

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ร่วมกับเครือข่ายคาร์บอนนิวทรัลประเทศไทย หรือ Thailand Carbon Neutral Network (TCNN) จัดการประชุมภาคีขับเคลื่อนการปฏิบัติงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของไทย ครั้งที่ 2 (2nd Thailand Climate Action Conference: TCAC2) ภายใต้แนวคิด "สานพลัง เสริมภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน" โดยระดมผู้เกี่ยวข้องในแวดวงต่าง ๆ ร่วมกันแบ่งปันประสบการณ์ และถ่ายทอดการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการลดก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีผู้เข้าร่วมประชุม TCAC2 กว่า 3,000 คน ประกอบด้วย คณะทูตานุทูตกว่า 70 ประเทศ และองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศกว่า 50 องค์กร โดยการจัดงาน TCAC2 ได้รับการชดเชยคาร์บอน เพื่อให้เป็นการจัดงานที่มีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์

สื่อสาร เพื่อรับมือโลกร้อน

สื่อมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ช่วยกระตุ้นให้สังคมตื่นตัว สร้างความตระหนักรู้ และผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา รู้จักการตั้งรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์และสื่อออนไลน์ เช่น รายการข่าว 3 มิติ สถานีโทรทัศน์ ช่อง 3HD สื่อสังคมออนไลน์ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย 1,757,558 คน และนำประเด็นความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปรับพฤติกรรมเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก ร้อยละ 95.43

2.2 เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

พัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่การเป็นเมือง “สิ่งแวดล้อมยั่งยืน”
เชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระดับภูมิภาคสู่ท้องถิ่น
สร้างเศรษฐกิจเมืองบนฐานทรัพยากรอย่างสมดุลและยั่งยืน

เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับประเทศ

28 เมือง

เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน

6 เมือง

เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ ระดับประเทศ

7 เมือง

การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในทุกขั้นตอน เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ และทำให้เกิดการดูแลสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างยั่งยืน ซึ่งกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้พัฒนาเครื่องมือและรูปแบบในการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของภาคีทุกภาคส่วนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและยกระดับท้องถิ่นสู่การเป็น “เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความตระหนักให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีด้านสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ท้องถิ่น และภาคีร่วมดำเนินงาน ให้มีศักยภาพในการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนงาน โครงการของท้องถิ่น ที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการเมืองและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน สามารถก้าวสู่ความเป็นชุมชน ท้องถิ่นน่าอยู่และเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนได้ด้วยตนเอง ผลงานสำคัญในช่วงที่ผ่านมา มีดังนี้

พัฒนาระบบประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 เริ่มมีการพัฒนาระบบประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง (Self Assessment Report: SAR) ในรูปแบบของการประเมินออนไลน์ ที่ครอบคลุมเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและเกณฑ์ประเมินเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เครื่องมือนี้นอกจากจะเก็บรวบรวมข้อมูลของเมืองในมิติต่าง ๆ แล้ว (โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรอกข้อมูลด้วยตนเอง) ผู้ใช้งานสามารถนำข้อมูลที่ได้จากระบบไปวางแผนบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพได้ด้วย ตลอดระยะเวลาที่นำระบบนี้มาใช้ได้มีการพัฒนาให้ทันสมัยตอบสนองการใช้งานที่หลากหลาย เช่น ปรับปรุงระบบให้รองรับการนำเข้าข้อมูลของเมืองที่มีปริมาณมากขึ้นได้อย่างมีเสถียรภาพ เชื่อมโยงข้อมูลกับระบบงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ระบบพื้นที่สีเขียว ระบบตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระบบบริหารจัดการขยะ และระบบอื่น ๆ) ออกแบบการคำนวณปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ของเมือง รวมไปถึงพัฒนาให้ระบบสามารถจัดลำดับความมากน้อยในประเด็นที่น่าสนใจได้ อาทิ ลำดับพื้นที่สีเขียวต่อประชาชน ลำดับพื้นที่สีเขียวของเมือง ปริมาณการกักเก็บคาร์บอนจากพื้นที่สีเขียว และค่าความเป็นกลางทางคาร์บอน เพื่อให้แต่ละเมืองใช้สำหรับตั้งเป้าหมายในการพัฒนาเมืองของตนเองต่อไป

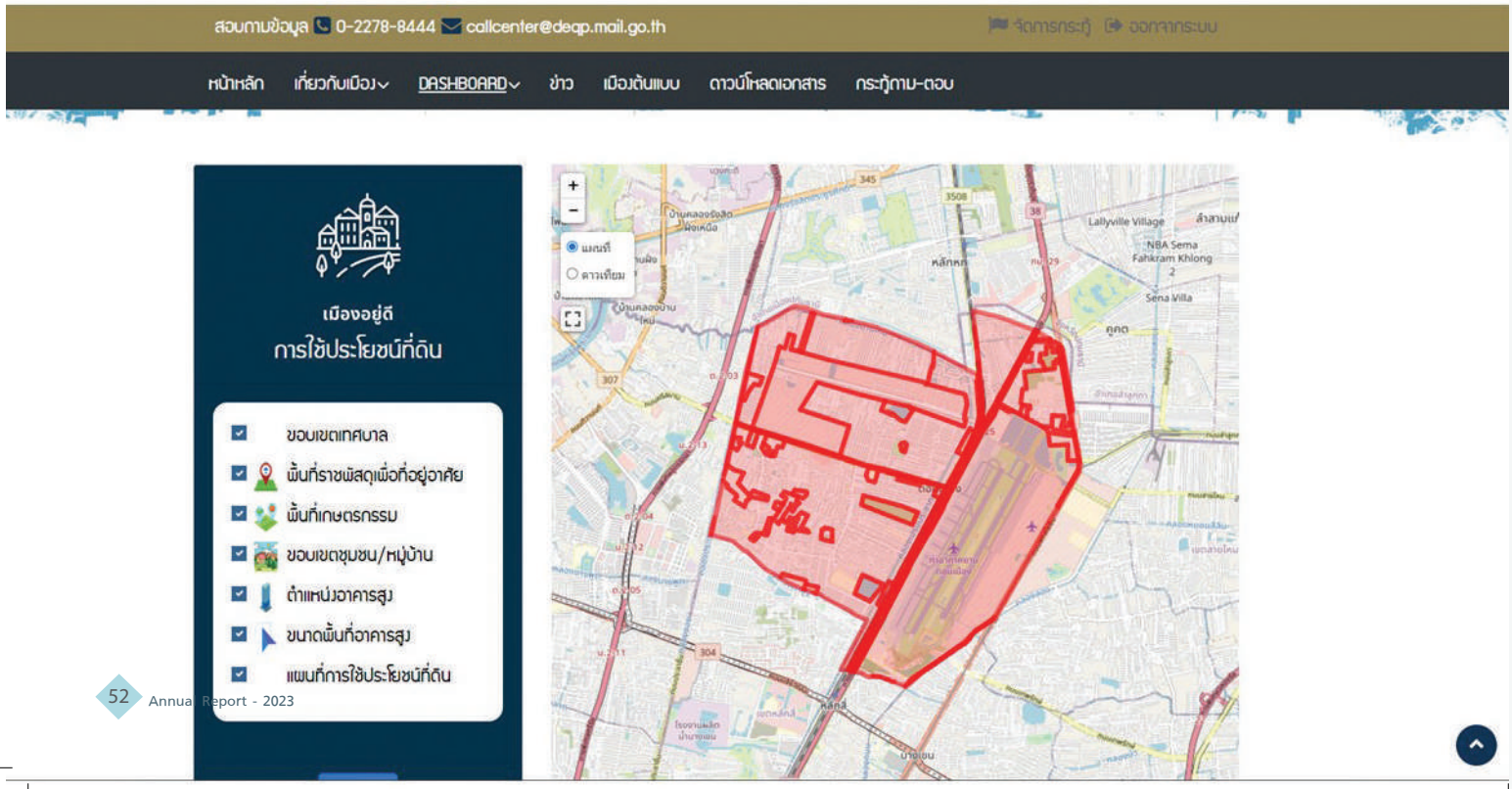

นอกจากนี้ ยังบูรณาการความร่วมมือกับสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และภาคีความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง พัฒนาศักยภาพผู้บริหารและบุคลากรท้องถิ่นในการนำเข้าข้อมูลเมือง และนำแผนที่ในระบบ SAR มาเป็นเครื่องมือประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นบนฐานภูมินิเวศ จนเกิดเป็นรูปธรรมขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 แห่ง ได้แก่ (1) เทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร (2) เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (3) เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (4) เทศบาลตำบลศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี และ (5) เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าใช้งานแพลตฟอร์มนี้ จำนวน 2,080 แห่ง

ส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

การส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (ในพื้นที่ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและมาตรการสนับสนุนการประกอบกิจกรรมโรงงานในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ จำนวน 54 พื้นที่ 39 จังหวัด) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองที่สมดุลในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ลงสู่การปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรมในระดับท้องถิ่น ภายใต้แนวคิดที่ว่า เมืองจะน่าอยู่ได้ต้องประกอบไปด้วย 4 มิติ ได้แก่ เมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน และเมืองแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี และเกณฑ์การประเมินเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ 15 ประเด็น 19 ตัวชี้วัด ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองที่สอดคล้องกับคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนไปพร้อมกับการขยายตัวในภาคเศรษฐกิจ ด้วยการสนับสนุนจากภาคอุตสาหกรรม และความร่วมมือจากภาคประชาชนไปสู่เป้าหมายที่เมืองกำหนด ในการดำเนินงานจะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ ส่งข้อมูลการบริหารจัดการเมืองในมิติต่าง ๆ เข้าร่วมประกวด ผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ ระบบประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง ทำการตรวจประเมิน และให้คำแนะนำแก่เมืองที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพเมืองให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐานที่ทุกเมืองสามารถทำได้ เพื่อให้เมืองเป็นเมืองคาร์บอนต่ำและนำไปสู่เมืองพร้อมรับปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีเมืองที่ผ่านการประเมิน ดังนี้

เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

เมืองที่เข้าร่วมประเมิน
102 แห่ง

ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับพื้นที่
จำนวน 67 เมือง

ได้รับรางวัลชนะเลิศ
4 เมือง

เมืองที่ได้รับรางวัลชนะเลิศเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับประเทศ จำนวน 4 เมือง ได้แก่

(1) เทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง
(2) เทศบาลเมืองสุไหงโก - ลก จังหวัดนราธิวาส
(3) เทศบาลตำบลบ้านกลาง จังหวัดลำพูน
(4) องค์การบริหารส่วนตำบลปากแรต จังหวัดราชบุรี

เมืองที่เข้าร่วม และผ่านการประเมิน เมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ระดับแพลทินัม จำนวน 3 แห่ง	(1) เทศบาลเมืองบางกะดี จังหวัดปทุมธานี (2) เทศบาลเมืองสะเดา จังหวัดสงขลา (3) เทศบาลตำบลเนินพระ จังหวัดระยอง
ระดับทอง จำนวน 6 แห่ง	(1) เทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร (2) เทศบาลเมืองแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี (3) เทศบาลตำบลลำน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น (4) เทศบาลตำบลหน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี (5) องค์การบริหารส่วนตำบลกบินทร์ จังหวัดปราจีนบุรี (6) องค์การบริหารส่วนตำบลวังดาล จังหวัดปราจีนบุรี
ระดับเงิน จำนวน 7 แห่ง	(1) เทศบาลเมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง (2) เทศบาลตำบลนาดี จังหวัดสมุทรสาคร (3) เทศบาลตำบลม่วงหวาน จังหวัดขอนแก่น (4) เทศบาลตำบลบ้านไร่ จังหวัดสงขลา (5) เทศบาลตำบลพะตง จังหวัดสงขลา (6) องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี (7) องค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ จังหวัดตราด

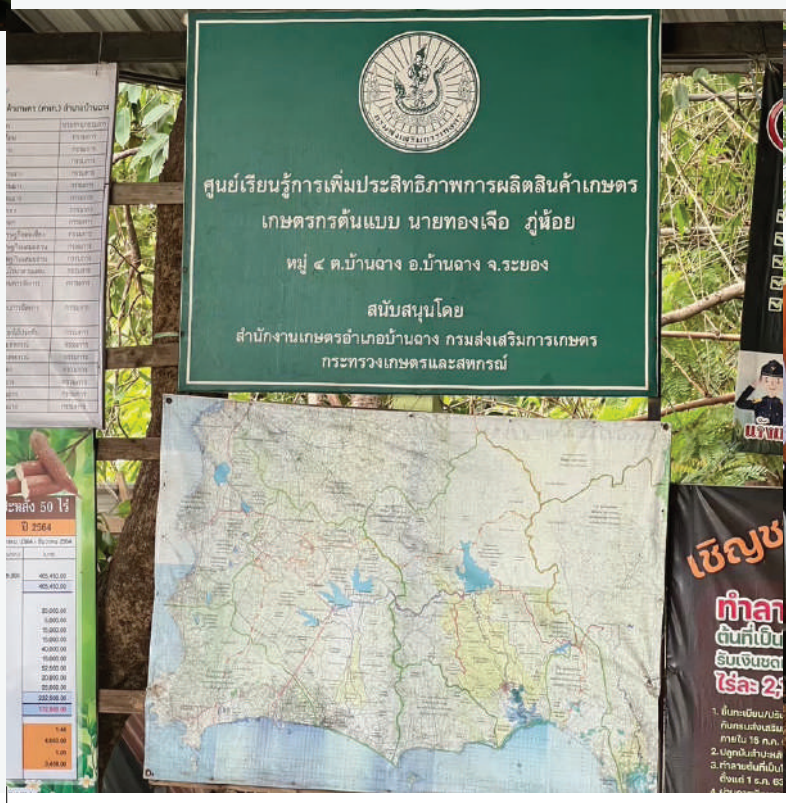

ปัจจุบันมีเมืองที่เข้าร่วมประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและผ่านเกณฑ์การประเมิน รวมทั้งสิ้น 396 เมือง (ปี 2547 - 2566) ซึ่งในจำนวนนี้ได้ยกระดับเป็นเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับประเทศ จำนวน 38 เมือง (ปี 2555 -2566) และได้รับการพัฒนายกระดับให้เป็นเมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน จำนวน 20 เมือง รวมทั้งมีเมืองน่าอยู่คู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ จำนวน 33 เมือง (ปี 2563 - 2566)

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้พร้อมสำหรับการเป็นแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนการจัดทำคู่มือแหล่งเรียนรู้เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอาเซียน ใน 6 เมือง ได้แก่ (1) เทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี (2) เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (3) เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด (4) เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร (5) เทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ และ (6) เทศบาลตำบลนาท่อม จังหวัดพัทลุง

และยังได้เตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีก 6 แห่ง ได้แก่ (1) เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก (2) เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (3) เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช (4) เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (5) เทศบาลตำบลอิสาณ จังหวัดบุรีรัมย์ และ (6) เทศบาลตำบลลำสินธุ์ จังหวัดพัทลุง ในการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง และออกแบบวางแผนพัฒนาเมืองของตนไปสู่การเป็นพื้นที่ต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืนในอนาคต

เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน กระบวนทัศน์ใหม่

พัฒนาเกณฑ์ประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน กระบวนทัศน์ใหม่ขึ้น เพื่อให้สอดรับกับนโยบายและสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยมุ่งประเด็นไปที่การสร้างภูมิคุ้มกันในการตั้งรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย 4 มิติ คือ เมืองธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม เมืองพร้อมรับภัยพิบัติ เมืองขจัดมลพิษ และเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปเป็นเครื่องมือในการวัดผลการพัฒนาเมืองด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปีงบประมาณ

พ.ศ. 2566 มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนใจเข้ารับการประเมิน จำนวน 40 แห่ง และผ่านเกณฑ์ จำนวน 29 แห่ง ประกอบด้วย เมืองคาร์บอนต่ำและรู้สู้ภัยพิบัติ 19 แห่ง เมืองนิเวศ 1 แห่ง และเมืองสีเขียว 9 แห่ง ทั้งนี้ มีเมืองที่ได้รับรางวัลชนะเลิศเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน กระบวนทัศน์ใหม่ รวม 7 แห่ง ประกอบด้วย รางวัลชนะเลิศระดับประเทศ 2 แห่ง ได้แก่ (1) เทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และ (2) เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี และรองชนะเลิศระดับประเทศ 5 แห่ง ได้แก่ (1) เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (2) เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช (3) เทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร (4) เทศบาลเมืองป่าตอง จังหวัดภูเก็ต และ (5) เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

สร้างความร่วมมือระดับภูมิภาค

ประสานการสนับสนุนและความร่วมมือด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองในระดับภูมิภาคอาเซียน ลงสู่เมืองต้นแบบสิ่งแวดล้อมยั่งยืน 6 แห่ง ผ่าน 3 โครงการสำคัญ ได้แก่

1) โครงการ ASEAN SDGs Frontrunner Cities Programme ร่วมกับ Japan - ASEAN Integration Fund และ Institute for Global Environmental Strategies เพื่อพัฒนาพื้นที่ต้นแบบด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศสมาชิกอาเซียน ใน 2 เมือง ได้แก่

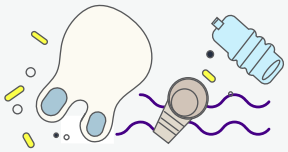

เทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี
ด้านการจัดการขยะและขยะพลาสติก
ทางทะเล

เทศบาลตำบลปริก จังหวัดสงขลา
ด้านการปรับตัวและการจัดการ
ความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

2) โครงการยกระดับการจัดการขยะชุมชนในภูมิภาคอาเซียน ร่วมกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศเยอรมัน กรมควบคุมมลพิษ และกรมการท่องเที่ยว คัดเลือกเทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ถอดแบบความสำเร็จนำไปขยายผลในเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่จังหวัดน่าน ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้และคู่มือการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อนสู่การเป็นเมืองคาร์บอนต่ำในอนาคต

3) โครงการ ASEAN - EU Project on Smart Green ASEAN Cities ร่วมกับ UN Capital Development Fund และ European Union ส่งเสริมองค์ความรู้และจัดหาแหล่งทุนให้กับเมืองในประเทศสมาชิกอาเซียน สำหรับนำไปใช้จัดการสิ่งแวดล้อมเมือง รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเทศไทยได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ 3 เมือง ได้แก่

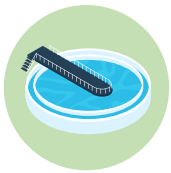

เทศบาลนครนครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์
ทำการขยายท่อรวบรวมน้ำเสีย ให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น และติดตั้งเครื่อง Hybrid Aerator ในระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบำบัด

เทศบาลนครพิษณุโลก
จังหวัดพิษณุโลก
พัฒนาป้ายรถเมล์อัจฉริยะ พร้อมติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศ เครื่องฟอกอากาศ PM2.5 และระบบรายงานคุณภาพอากาศ

เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา
ปรับปรุงสถานที่กำจัดมูลฝอย และมูลฝอยติดเชื้อ

พัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่น

จัดฝึกอบรม “หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างการฝึกอบรมยังได้แนะนำวิธีการใช้ระบบประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สนใจจัดเตรียมข้อมูลและเข้าร่วมโครงการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนได้ในโอกาสต่อไป ซึ่งมี 2 แห่ง ที่นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้จริงในพื้นที่ ได้แก่ เทศบาลตำบลนาดี จังหวัดสมุทรสาคร และเทศบาลตำบลลำน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

สนับสนุน อปท. จัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน

เข้าไปช่วยเติมเต็มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน และผลักดันให้เกิดพื้นที่ปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม ที่ อปท. ขับเคลื่อนไปพร้อมชุมชน ตัวอย่างเช่น การสนับสนุนให้ท้องถิ่นดำเนิน “โครงการตรังยั่งยืน ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อเป็นต้นแบบการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกและโฟม ซึ่งปัจจุบันได้ขยายขอบเขตการทำงานจากการลดปริมาณขยะพลาสติก สู่การผลักดันให้จังหวัดตรังเป็นเมืองปลอดโฟม และประสานให้ 46 องค์กร ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้ามามีส่วนร่วมใน “โครงการขับเคลื่อนอ่าวลันตาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน Blue & Green Island”

สร้างเศรษฐกิจชุมชน บนฐานทรัพยากรในท้องถิ่น

ขยายประเด็นการอนุรักษ์พันธุ์พืช (ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานร่วมกับชุมชน) ไปสู่การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่า สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน และปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดำเนินการในพื้นที่ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลหนองไข่น้ำ จังหวัดนครราชสีมา เทศบาลตำบลหาดทนง จังหวัดอุทัยธานี และเทศบาลตำบลท่าระหัด จังหวัดสุพรรณบุรี มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำรวจและเก็บข้อมูลทรัพยากรที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ และนำไปต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาทิ การทำผลิตภัณฑ์จากไข่ผำ การเพาะเห็ดฟางในขวดพลาสติก การทำกระดาษและกระถางจากฟางข้าว และการทำก้อนอิฐจากแกลบ เป็นต้น

ประเมินการบริหารจัดการและเพิ่มพื้นที่สีเขียว

พัฒนาเกณฑ์ในการประเมินการจัดการพื้นที่สีเขียวและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง เปิดรับสมัครหน่วยงานที่สนใจเข้าร่วมโครงการ มีหน่วยงานที่สนใจสมัครเข้ารับการประเมิน จำนวน 26 แห่ง ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง หน่วยงานราชการ 3 แห่ง สถานศึกษา 6 แห่ง ภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ 13 แห่ง ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินในแต่ละระดับ ดังนี้ ระดับดีเยี่ยม 19 แห่ง ระดับดีมาก 2 แห่ง และระดับดี 3 แห่ง นอกจากนี้ ยังอบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ในโอกาสต่าง ๆ ร่วมกับภาคีเครือข่าย

จัดการสิ่งแวดล้อมในศาสนสถาน

ดำเนินการพัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ผู้นำศาสนาสามารถจัดการศาสนสถานให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดีพร้อมเป็นต้นแบบพร้อมขยายเครือข่าย และส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมขับเคลื่อนกลไกด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พื้นที่สีเขียว การรณรงค์ส่งเสริมด้านสุขอนามัย ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ปี พ.ศ. 2565

มีวัดที่ผ่านเกณฑ์
การประเมินระดับพื้นที่
จำนวน 117 วัด

วัด

ระดับดีเยี่ยม
68 วัด

ระดับดีมาก
31 วัด

ระดับดี
18 วัด

ปี พ.ศ. 2566 สนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมให้กับวัดในจังหวัดชุมพร กาฬสินธุ์ ลำพูน สงขลา บึงกาฬ ร้อยเอ็ด น่าน สระแก้ว พิษณุโลก แพร่ และนครสวรรค์ จำนวน 106 วัด

ปี พ.ศ. 2566

มีวัดที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
จำนวน 93 วัด

วัด

ระดับดีเยี่ยม
45 วัด

ระดับดีมาก
19 วัด

ระดับดี
29 วัด

ปี พ.ศ. 2566

ขับเคลื่อนการจัดการ
สิ่งแวดล้อมในมัสยิด
พื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา
และนราธิวาส มีผู้ที่เข้ามา
มีส่วนร่วมขับเคลื่อนงาน
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

มัสยิด

ผู้มีส่วนร่วม
จำนวน 231 คน

จัดการน้ำเสียร่วมกับท้องถิ่น

การขยายตัวของเมืองส่งผลให้ปัญหาน้ำเสียชุมชนทวีความรุนแรงมากขึ้น กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจึงได้นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการจัดการน้ำเสียด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยร่วมมือกับเทศบาลตำบลเวียงเทิง จังหวัดเชียงราย หนึ่งในเมืองที่ได้รับรางวัลเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน โดยจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังและจัดการคุณภาพน้ำเสียชุมชน ซึ่งได้จัดอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่เทศบาล ชุมชน และเยาวชนในพื้นที่ จัดทีมติดตามตรวจวัดคุณภาพน้ำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน เพื่อเฝ้าระวังคุณภาพน้ำเสียชุมชนไม่ให้เกินค่ามาตรฐาน หากบริเวณใดมีปัญหาเน่าเสียจะใช้น้ำหมักชีวภาพในการบำบัด หรือประสานกับศูนย์วิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมเข้าร่วมแก้ไขต่อไป

ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

สื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้ และเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ผ่านบทความ จำนวน 60 เรื่อง และสื่อออนไลน์ของหน่วยงาน เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย 193,837 คน

2.3 จัดการขยะต้นทางโดยประชาชน

จัดการขยะต้นทางด้วยกระบวนการ 3Rs
โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

โครงการชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะ
มีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

35,022.8 ตัน

ศูนย์เรียนรู้ต้นแบบ
การจัดการขยะเหลือศูนย์

5 แห่ง

ทั่วประเทศ

ปริมาณการใช้พลาสติก
แบบใช้ครั้งเดียวทิ้งลดลง

3,840 ล้านชิ้น

ปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้น 25.70 ล้านตัน หรือ 70,411 ตัน/วัน เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนหน้า (24.98 ล้านตัน) ร้อยละ 3 และในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ยังพบอีกว่าขยะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.6 ต่อปี ยิ่งในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ขยะประเภทบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single - Use Plastic) ยิ่งมีจำนวนมากขึ้น จากการสั่งซื้อสินค้าผ่านระบบออนไลน์ ที่ผ่านมารัฐบาลเอาจริงเอาจังกับการแก้ไขปัญหาขยะ ถึงขั้นกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ ที่ทุกคนต้องช่วยกันแก้ไข และร่วมกันลดปริมาณขยะให้น้อยลง กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมได้บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในโครงการต่าง ๆ มากมาย เพื่อลดปริมาณขยะ ส่งเสริมให้เกิดการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง และหมุนเวียนนำขยะกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ ผลงานที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของทุกฝ่าย ดังนี้

ค้นหาต้นแบบชุมชน – โรงเรียนปลอดขยะ

โครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ นำแนวคิด Zero Waste หรือ การจัดการขยะเหลือศูนย์ตามหลัก 3Rs (Reduce Reuse Recycle หรือ ลดการใช้ ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่) มาใช้จนนำไปสู่การลดปริมาณขยะต้นทาง และช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศ ในการดำเนินโครงการจะคัดเลือกชุมชนและโรงเรียนที่มีการจัดการขยะต้นทางที่เป็นเลิศ ยกย่องให้เป็นต้นแบบชุมชน - โรงเรียนปลอดขยะ เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี 2552 – 2566 มีชุมชนเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 1,834 ชุมชน และมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 11,172 โรงเรียน สามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ จำนวน 306,546.8 ตัน โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีชุมชนและโรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ทั้งสิ้น 1,917 แห่ง แบ่งเป็นชุมชน 109 แห่ง และโรงเรียน 1,808 แห่ง และสามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ จำนวน 35,022.8 ตัน มีชุมชนและโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ ดังนี้

ชุมชนปลอดขยะ

- **ประเภทชุมชนขนาดเล็ก:** ชุมชนบ้านโคกศรีเจริญ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้งาม จังหวัดหนองบัวลำภู
- **ประเภทชุมชนขนาดกลาง:** ชุมชนบ้านตาเรือง องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง จังหวัดจันทบุรี
- **ประเภทชุมชนขนาดใหญ่:** ชุมชนบ้านเหนือ เทศบาลตำบลเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

โรงเรียนปลอดขยะ

- **ประเภทโรงเรียนระดับประถมศึกษาและขยายโอกาส:**
  โรงเรียนเทศบาล 2 วัดปราสาททอง
  จังหวัดสุพรรณบุรี

- **ประเภทโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา:**
  โรงเรียนเซนต์เทเรซา
  กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ มีแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและต่อยอดเครือข่ายชุมชนและโรงเรียน ให้ดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่ช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ โดยส่งเสริมให้ชุมชนและโรงเรียนมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco Friendly for life) ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดพลังงาน (Energy Efficency) เพิ่มพื้นที่สีเขียว (Green Space) และมีการจัดการขยะหมุนเวียนเป็นทรัพยากรนำกลับมาใช้ใหม่ (Zero Waste)

จัดตั้งศูนย์ Zero Waste

ยกระดับชุมชนและโรงเรียนปลอดขยะที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ พัฒนาให้เป็น

“ศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการจัดการขยะเหลือศูนย์”

ทำหน้าที่ถ่ายทอดวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร การนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ และเชื่อมโยงประเด็นการจัดการขยะเข้ากับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของตน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ ชุมชนปลอดขยะ และศูนย์เรียนรู้ฯ โรงเรียนปลอดขยะ ขึ้น 5 แห่ง ได้แก่

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนปลอดขยะ ชุมชนบ้านหนองจับเป็ด อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนปลอดขยะชุมชน บ้านหนองไม้เฝ้า อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนปลอดขยะ ชุมชนบ้านหัวพงษ์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนปลอดขยะ
โรงเรียนอนุบาลจุมพลโพนพิสัย
อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

ปัจจุบันมีศูนย์เรียนรู้ฯ
ชุมชนปลอดขยะ
รวมทั้งสิ้น 42 แห่ง
และศูนย์เรียนรู้ฯ
โรงเรียนปลอดขยะ
รวมทั้งสิ้น 20 แห่ง
กระจายอยู่ทั่วทุกภาค
ของประเทศ

ศูนย์เรียนรู้โรงเรียนปลอดขยะ
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31
อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

มีการพัฒนาศักยภาพให้กับบุคลากรของศูนย์เรียนรู้ฯ ในเรื่องนวัตกรรมการจัดการขยะที่ต้นทาง การบริหารจัดการศูนย์ฯ และเทคนิคการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถบริหารจัดการศูนย์ได้อย่างเป็นระบบและมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ที่มาเยือน มากกว่านั้นยังสนับสนุนให้ชุมชนและโรงเรียนที่เคยเข้าร่วมโครงการ (แม้จะไม่ได้รางวัลระดับประเทศ) และมีการจัดการขยะต้นทางอย่างเหมาะสม เป็นพื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะที่ต้นทางภายใต้โครงการส่งเสริมการขยายผลต้นแบบการจัดการขยะที่ต้นทางสู่พื้นที่ใหม่ ทำหน้าที่เป็นเสมือนพื้นที่เรียนรู้ในการจัดการขยะ “ลดปริมาณขยะ คัดแยกขยะ และนำขยะกลับมาใช้ใหม่” คอยถ่ายทอดความรู้ให้หน่วยงานและประชาชนที่สนใจ ซึ่งระหว่างปี พ.ศ. 2565 – 2566 มีชุมชนและโรงเรียนเข้าร่วม 100 แห่ง

ชุมชน
2565: 29 แห่ง
2566: 22 แห่ง

โรงเรียน
2565: 31 แห่ง
2566: 18 แห่ง

รณรงค์ ลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง

ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา มีขยะพลาสติกเกิดขึ้นประมาณร้อยละ 12 ของปริมาณขยะทั้งหมด หรือประมาณปีละ 2 ล้านตัน ในจำนวนนี้มีเพียงแค่ 5 แสนตันเท่านั้นที่ถูกนำกลับไปใช้ประโยชน์ ส่วนที่เหลืออีก 1.5 ล้านตันกลายเป็นขยะ โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่มีเป็นจำนวนมาก ช่วงหลายปีที่ผ่านมากรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมรณรงค์ให้คนไทยลดการใช้ถุงพลาสติกและพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง สร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน จนสังคมเกิดความตระหนักรู้ จนนำไปสู่ความร่วมมือในการงดให้บริการถุงพลาสติกหูหิ้วในห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา มีเพียงเท่านั้นยังได้ขยายขอบเขตการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ไปยังพื้นที่อื่นด้วย เช่น

โดยมีเป้าหมาย
จำนวนพลาสติก
แบบใช้ครั้งเดียวทิ้งลดลง
2,000 ล้านชิ้น

- รณรงค์ ลด และเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ในพื้นที่ตลาดสด ห้างสรรพสินค้า สถานศึกษา สวนสัตว์ ทั่วทุกภาคของประเทศ ให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่และประชาชนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะพลาสติกที่ต้นทาง
- ร่วมกับสำนักงานตลาดกรุงเทพมหานคร รณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนที่มาใช้บริการตลาดสดในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- จัดกิจกรรมรณรงค์ลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งจากบริการส่งอาหารในห้างค้าปลีก

หุ้นส่วนความร่วมมือในการจัดการขยะ

ส่งเสริมความร่วมมือและดำเนินโครงการด้านการจัดการขยะที่ต้นทางร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีความร่วมมือ เพื่อลดปริมาณขยะและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการจัดการขยะอย่างถูกวิธี กิจกรรมที่ดำเนินการ เช่น

- ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด จัดการสัมมนาออนไลน์ เรื่อง “ต้นแบบการจัดการขยะในโรงเรียนโครงการถุงนมกู้โลก” มีผู้เข้าร่วมงาน จำนวน 1,139 คน

- จัดกิจกรรมนวัตกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และนักเรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 731 คน

- สัมมนาแลกเปลี่ยนนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียน ร่วมกับผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูจากกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสุพรรณบุรี มีผู้เข้าร่วม จำนวน 250 คน

จากการดำเนินกิจกรรมหุ้นส่วนความร่วมมือในการจัดการขยะ ช่วยให้เกิดการบูรณาการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

หมุนเวียนขยะ กลับมาใช้ประโยชน์

อย่างที่ทราบกันดีว่าในแต่ละปีขยะมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ในจำนวนนี้มีเพียงน้อยนิดที่ถูกนำกลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล เพื่อหมุนเวียนมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วขยะหลายประเภทหากเรารู้จักคัดแยกก็สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้อีกหลากหลาย เป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจึงพยายามอย่างยิ่งที่จะดึงผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการขยายแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนลงสู่การปฏิบัติ ผ่านการจัดการขยะและนำขยะหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น

- สร้างความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของบริษัท ทีจี เซลลูล่าร์เวิลด์ จำกัด เพื่อที่จะนำแนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปใช้ขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืน

- ประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งกรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมอนามัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สมาคมซาเล้ง และเครือข่ายผู้ประกอบการร้านรับซื้อของเก่า หาแนวทางคัดแยกและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

- จัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดขยะพลาสติกในชีวิตประจำวัน ที่ร้านกาแฟในจังหวัดเชียงใหม่ มหาสารคาม และกาญจนบุรี เพื่อประชาสัมพันธ์ร้านกาแฟที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Coffee Shop) และกระตุ้นให้ประชาชนลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

- จัดทำโครงการ “เปลี่ยนขยะเป็นบุญ” (เมื่อคุณหมุนเวียน) โดยร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน รวบรวมกระป๋องอลูมิเนียมที่ได้รับบริจาค นำกลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล และแปลงมูลค่ากระป๋องเป็นเงินตามราคาที่ตลาดรับซื้อ และนำเงินไปบริจาคให้กับมูลนิธิขาเทียม ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ผ่านมามีการจัดกิจกรรมรณรงค์ตามห้างสรรพสินค้าและตลาดสด จนรวบรวมกระป๋องอลูมิเนียมได้ถึง 821,925 ใบ แปลงเป็นเงินได้ 608,000 บาท ส่งมอบให้กับมูลนิธิขาเทียม นำไปเป็นทุนในการผลิตขาเทียม และสนับสนุนการดำเนินงานของมูลนิธิ พร้อมส่งต่อเครื่องรับคืนกระป๋องอลูมิเนียม (Drop Point) ให้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นำไปใช้และเพิ่มจำนวนจุด Drop Point ให้กระจายไปยังจุดต่าง ๆ มากขึ้น

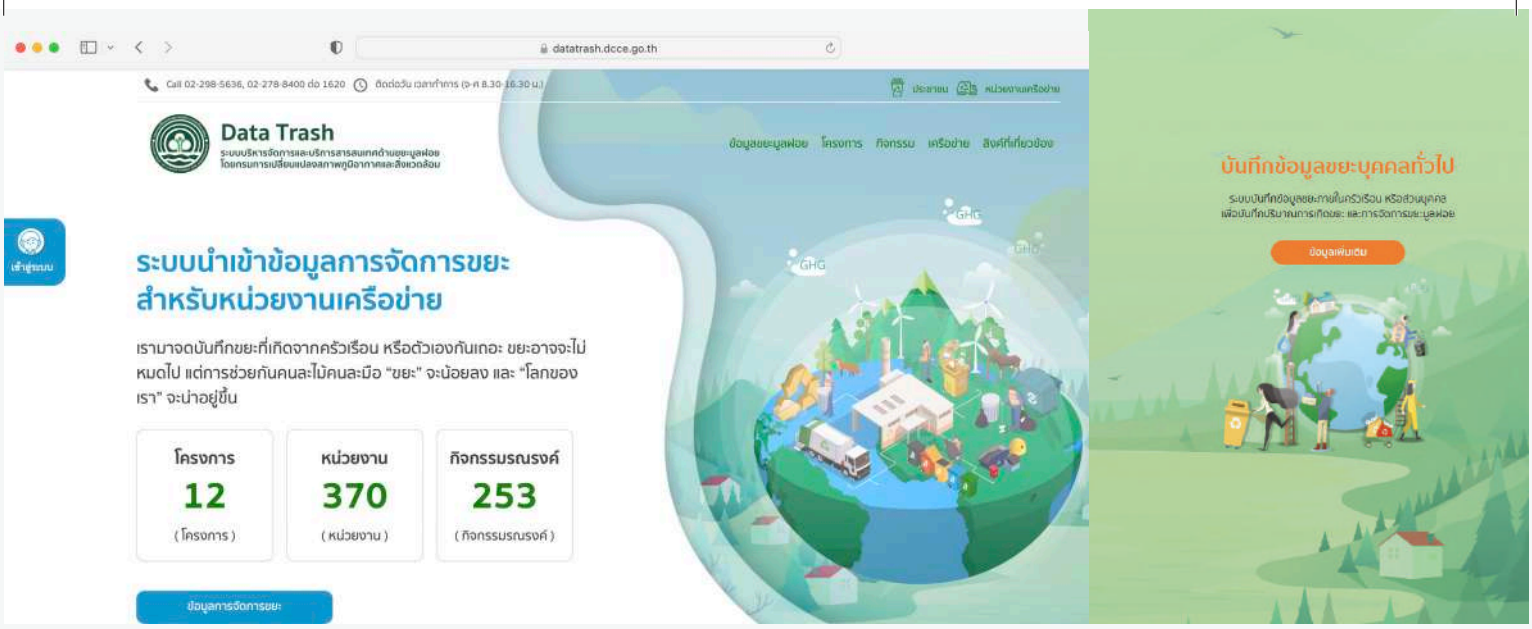

- จัดกิจกรรมศึกษาดูงานบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการรีไซเคิลตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อเปิดโลกทัศน์และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ติดตามประเมินผลการส่งเสริมลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง

จากการที่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนในการลด และเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งมาอย่างต่อเนื่องตลอดหลายปี จำเป็นต้องทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด จึงได้จัดทำโครงการติดตามประเมินผลการส่งเสริมลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ผลจากการประเมินทำให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ อาทิ ภาครัฐควรมีมาตรการข้อบังคับ หรือกฎหมายที่ชัดเจน ควรมีมาตรการส่งเสริมผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ทดแทนพลาสติก และสนับสนุนบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น การบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนในการจัดการขยะที่ครบวงจร เป็นต้น ซึ่งข้อเสนอแนะและบทเรียนที่ได้ ถูกเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะนำไปใช้สำหรับการวางแผนการดำเนินโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับการรณรงค์ลด และเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งในระยะต่อไป ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งมีเป้าหมายต้องนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ และก่อให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

ระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ริเริ่มพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย (datatrash.dcce.go.th) ขึ้น สำหรับบันทึกข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยของหน่วยงานและประชาชนที่ได้ดำเนินกิจกรรมลดขยะมูลฝอยของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทำการปรับปรุงระบบให้เชื่อมโยงฐานข้อมูลจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ระบบนี้กลายเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลปริมาณขยะของประเทศ ซึ่งสามารถนำไปใช้สำหรับบริหารจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต เช่น คาดการณ์แนวโน้มปริมาณขยะที่เกิดขึ้น ประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะ เป็นต้น ปัจจุบันมีจำนวนผู้เข้าใช้งานระบบ 3,900 คน

พัฒนาบุคลากรด้านการจัดการขยะ

จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ “หลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยแบบบูรณาการ” “หลักสูตรเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)” “หลักสูตรการจัดการขยะเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามโมเดล BCG” ให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย เป็นการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการขยะที่ต้นทาง เสริมสร้างความร่วมมือและทำให้เกิดเครือข่ายการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยแบบบูรณาการในท้องถิ่น มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 377 คน ผู้ที่ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ไปขยายผลกับครอบครัวและชุมชนของตนเองได้

สื่อสาร สร้างจิตสำนึก ลดปัญหาขยะ

รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง และดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ผ่านการจัดกิจกรรมรณรงค์และสื่อสารผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ

มีประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับการจัดการขยะ
รวมทั้งสิ้น 4,424,641 คน

- จัดกิจกรรม Green Youth Activity for One World 2023 “HERO FOR ZERO” เผยแพร่ ความรู้ด้านการจัดการขยะที่ต้นทาง ผ่านสื่อวิทยุ Green Wave 106.5 FM One Page และอินโฟกราฟิกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เผยแพร่ผ่าน Facebook Page: Greenwave 106.5/ FM One 103.5
- ประชาสัมพันธ์การจัดการขยะที่ต้นทางของเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์
- เผยแพร่ข่าวเพื่อสร้างความตระหนักรู้ด้านการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมผ่านทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7HD ช่อง Thai PBS ไทยรัฐทีวี รวมถึงเว็บไซต์สำนักข่าวออนไลน์ต่าง ๆ

2.4 ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ทั่วโลกยอมรับร่วมกันว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ตระหนักถึงต้นทุนทางสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงกำหนด 17 เป้าหมาย (Sustainable Development Goals) ที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน หนึ่งในนั้นคือ การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน ที่มุ่งส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตและบริการให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปรับแนวคิดและพฤติกรรมของผู้บริโภคให้สอดคล้องกับขีดความสามารถของทรัพยากรที่จะรองรับได้ เพื่อยกระดับและเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการ หน่วยงาน องค์กร ภาคการผลิต บริการและบริโภค เพื่อขับเคลื่อนไทยสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ

ด้วยตระหนักดีถึงความสำคัญในประเด็นดังกล่าว ที่มีต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของประเทศ ตลอดหลายปีที่ผ่านมาจึงเดินหน้าอย่างเต็มที่ในทุกด้าน เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภคและผู้ประกอบการในสาขาต่าง ๆ หันมาใส่ใจกับการผลิต การให้บริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่สร้างการรับรู้ให้กับสังคม พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ให้การรับรองมาตรฐาน G - Green บนสินค้าและบริการ พัฒนาเครื่องมือทางการตลาดเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภค สู่การรับรองกระบวนการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสิ้น 2,739 แห่ง ซึ่งผลงานที่สำคัญปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่

ให้การรับรองมาตรฐาน G - Green

พัฒนามาตรฐานสิ่งแวดล้อมขึ้น ภายใต้ชื่อ "G - Green" ให้ผู้ผลิตสินค้าและบริการตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และช่วยกันออกแบบกระบวนการผลิตที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการ และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้นในตลาดการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินงานจะใช้วิธีการตรวจประเมินการจัดการสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ที่ได้พัฒนาขึ้น โดยแบ่งการรับรองมาตรฐานเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม (G ทอง) ระดับดีมาก (G เงิน) และระดับดี (G ทองแดง) ซึ่งมีอายุการรับรอง 3 ปี

มาตรฐาน G - Green มีด้วยกัน 7 ด้าน

1. **Green Production:** มาตรฐานการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผลิตภัณฑ์ OTOP
2. **Green Restaurant:** มาตรฐานการบริการร้านอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. **Green Hotel:** มาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
4. **Green National Park:** มาตรฐานอุทยานแห่งชาติสีเขียว
5. **Green Office:** มาตรฐานสำนักงานสีเขียว สำหรับสำนักงานภาครัฐ ภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจ
6. **Green Residence:** มาตรฐานที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
7. **Upcycle Circular Economy:** มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่นำวัสดุเหลือใช้มาผลิตเป็นสินค้าและนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม

1) Green Office: สำนักงานสีเขียว

สมัครเพื่อขอรับการตรวจประเมิน
154 แห่ง

ผ่านการรับรองมาตรฐาน
149 แห่ง

รวม 149 แห่ง

ระดับ

G ทอง	G เงิน	G ทองแดง
116 แห่ง	19 แห่ง	14 แห่ง

2) Green Hotel: โรงแรมและรีสอร์ท ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สมัครเพื่อขอรับการตรวจประเมิน
77 แห่ง

ผ่านการรับรองมาตรฐาน
56 แห่ง

รวม 56 แห่ง

ระดับ

G ทอง	G เงิน	G ทองแดง
24 แห่ง	22 แห่ง	10 แห่ง

3) Green Production: สถานประกอบการที่มีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สมัครเพื่อขอรับการตรวจประเมิน
60 แห่ง

ผ่านการรับรองมาตรฐาน
35 แห่ง

รวม 35 แห่ง

ระดับ

G Plus	G ทอง	G เงิน	G ทองแดง
2 แห่ง	7 แห่ง	12 แห่ง	14 แห่ง

4) Green Restaurant: ร้านอาหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สมัครเพื่อขอรับการตรวจประเมิน
45 แห่ง

ผ่านการรับรองมาตรฐาน
16 แห่ง

รวม 16 แห่ง

ระดับ

G ทอง	G เงิน	G ทองแดง
8 แห่ง	5 แห่ง	3 แห่ง

หมายเหตุ: Green Production มอบระดับ G Plus ให้สถานประกอบการที่ได้ระดับดีเยี่ยม และนำแนวทาง Circular Economy มาปรับใช้ในกระบวนการผลิตด้วย

5) Green National Park: อุทยานแห่งชาติสีเขียว

สมัครเพื่อขอรับการตรวจประเมิน
26 แห่ง

ผ่านการรับรองมาตรฐาน
26 แห่ง

รวม 26 แห่ง

ระดับ

G Plus	G ทอง	G เงิน	G ทองแดง
3 แห่ง	11 แห่ง	7 แห่ง	5 แห่ง

6) Green Residence: ที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สมัครเพื่อขอรับการตรวจประเมิน
17 แห่ง

ผ่านการรับรองมาตรฐาน
17 แห่ง

รวม 17 แห่ง

ระดับ

G ทอง	G เงิน
14 แห่ง	3 แห่ง

และมีการรับรองมาตรฐาน Upcycle Circular Economy ให้กับผลิตภัณฑ์ที่นำวัสดุเหลือใช้มาผลิตสินค้า จำนวน 31 ผลิตภัณฑ์ จากผู้ประกอบการ 15 ราย

หมายเหตุ: ระดับ G Plus คือ อุทยานแห่งชาติที่ได้ระดับทอง และหมดอายุการรับรอง 3 ปี เข้ารับการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรอง

บัตรเดียวเขียวทั่วไทย (Green Card Application)

ปรับปรุง Green Card Application เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้บริโภคเข้าถึงสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้ง่ายขึ้น ที่ผ่านมาได้กระตุ้นการจับจ่ายใช้สอยและสร้างเทรนการบริโภคสีเขียวให้เข้าถึงผู้บริโภคในวงกว้าง มีการปรับปรุงระบบบริการให้ทันสมัย ตอบสนองการใช้งานของผู้บริโภคทุกกลุ่ม ล่าสุดได้เชื่อมและเพิ่มเติมฐานข้อมูลรายการสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยกับระบบฐานข้อมูลรายการสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย (Thailand Green Directory) ของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เข้าไปในระบบ Green Card Application ทำให้ ณ ปัจจุบันมีรายชื่อสินค้าและบริการอยู่ในระบบจำนวน 3,238 รายการ ซึ่งครอบคลุมสินค้า บริการที่ได้รับฉลากสิ่งแวดล้อม (Eco - Labelling) ทุกประเภท อาทิ ฉลากเขียว ฉลากประหยัดไฟเบอร์ 5 ฉลากคาร์บอนฟุตพริ้นท์ Green Office, Green Production, Green Hotel และ Green Leaf โดยมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้งานแอปพลิเคชันผ่านสื่อสาธารณะ มีจำนวนผู้ใช้งานสูงถึง 16,494 ราย

Green OTOP – Green Product:

จัดกิจกรรมเพิ่มช่องทางการตลาด ให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้า G - Green ว่าด้วยการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้จัดแสดงนิทรรศการและจำหน่ายสินค้าที่มีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภายในงาน OTOP CITY 2023 สร้างค่านิยมใหม่ในการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในหมู่ประชาชน ทำให้ผู้บริโภคมั่นใจว่าผลิตภัณฑ์ Green OTOP ซึ่งผ่านการรับรองมาตรฐาน G - Green เป็นสินค้าคุณภาพ กระบวนการผลิตคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดกับสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก มีร้านค้าเข้าร่วม จำนวน 14 ร้าน มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้ากว่า 3 ล้านบาท

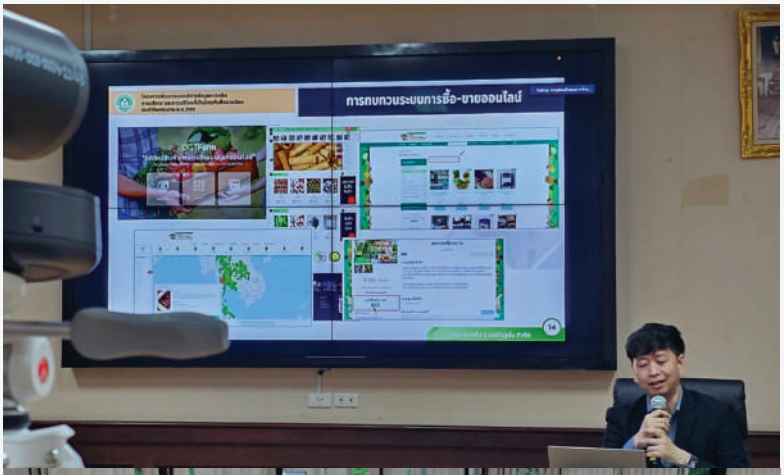

ฐานข้อมูลการผลิต และบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลการผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม https://scpdatacenter.dcce.go.th โดยรวบรวมองค์ความรู้ นวัตกรรม สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม จากหลายแหล่งข้อมูลนำมาไว้ในที่เดียว ทำให้สะดวกต่อการใช้งาน ระบบนี้จะทำหน้าที่เป็นช่องทางสื่อสารข้อมูล และสร้างความตระหนักให้กับผู้บริโภค และเพื่อเป็นการปรับปรุงระบบให้มีฟังก์ชันการใช้งานที่ครบถ้วน อำนวยความสะดวกให้ทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น จึงได้ออกแบบระบบให้ตอบสนองกับการใช้งานมากขึ้น เช่น ให้ผู้ประกอบการสามารถอัปเดตข้อมูลสินค้าและบริการได้ด้วยตนเอง ในขณะเดียวกันก็ให้ผู้บริโภคสามารถสั่งซื้อสินค้าได้โดยตรงจากผู้ประกอบการ

สำรวจตลาดสีเขียวและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตลาดสีเขียวไม่เพียงแค่เป็นตลาดที่รวบรวมสินค้าการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แต่ยังหมายถึงตลาดที่มีระบบการจัดการที่สามารถลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่กระบวนการผลิต การบริการ การบริโภคและการจัดการของเสีย ปัจจุบันมีตลาดสีเขียวให้ใช้บริการ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ตามความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจึงมีแนวคิดส่งเสริมกิจการตลาดสีเขียว โดยรวบรวมข้อมูลกิจการตลาดสีเขียวในพื้นที่ 17 จังหวัด จำนวน 21 ตลาด นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำแนวทางการส่งเสริมกิจการตลาดสีเขียว และใช้เป็นแนวทางในการจัดตั้งตลาดสีเขียวประเภทต่างๆในอนาคต อีกทั้งยังสำรวจข้อมูลสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของเครือข่าย ทสม. ใน 16 จังหวัด เพื่อยกระดับไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียวจากฐานทรัพยากรที่เครือข่าย ทสม. ช่วยกันดูแล จากการสำรวจ พบว่า มีผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 175 รายการ

พัฒนาบุคลากรด้านการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จัดฝึกอบรมด้านการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน หลักสูตรนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน (จังหวัดชลบุรี) และหลักสูตรนวัตกรรมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน (จังหวัดเพชรบุรี) ให้กับหน่วยงาน องค์กร และประชาชน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และกระตุ้นให้ทุกคนตระหนักถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในชีวิตประจำวัน มีผู้ที่สนใจเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 359 คน

สื่อสาร สร้างความตระหนัก

สื่อสารสร้างการรับรู้ในสังคม ให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภคแบบเดิม ๆ มาเป็นการบริโภคที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยการสื่อสารผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ เช่น คลิปวิดีโอสั้น จัดกิจกรรมออนไลน์ผ่าน Page Facebook ของบุคคลที่มีชื่อเสียง เผยแพร่ทางสื่อโทรทัศน์ ป้ายประชาสัมพันธ์ของรถโดยสารมูฟมี และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่าง Facebook FanPage และ TikTok ของหน่วยงาน เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ 748,527 คน และนำข้อมูลข่าวสาร ด้านการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไปใช้ประโยชน์ได้ถึงร้อยละ 90.99

2.5 สร้างจิตสำนึกด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สื่อสาร สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน
ผ่านสื่อ และกิจกรรมรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม

ประชาชนเข้าถึงข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

1,887,215 คน

นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

ร้อยละ 98.10

การสื่อสารผ่านช่องทางที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับรูปแบบการบริโภคข้อมูลข่าวสารของประชาชนในยุคปัจจุบันจะช่วยกระตุ้นจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และเมื่อประชาชนตระหนักถึงสถานการณ์ ปัญหา และรับทราบแนวทางแก้ไขแล้ว ก็จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามกำลังความสามารถที่แต่ละคนทำได้ ด้วยเหตุนี้ การสื่อสารผ่านสื่อ และกิจกรรมรณรงค์จึงถูกหยิบมาเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือในการทำงานของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

มหกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย และวันอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านแห่งชาติ

ใช้โอกาส วันที่ 4 ธันวาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันสิ่งแวดล้อมไทย จัดกิจกรรมน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ผู้ทรงเป็นพระบิดาแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระตุ้นให้คนไทยเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังใช้โอกาสเดียวกันนี้ยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ที่มีผลงานโดดเด่น เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับอีกหลาย ๆ คน ในสังคมนำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคม ต่อสิ่งแวดล้อม มหกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทยจัดขึ้นเมื่อวันเสาร์ที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2565 ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ GMS จังหวัดเชียงราย ภายใต้แนวคิดหลัก “ลมหายใจในอนาคต กำหนดได้ด้วยมือเรา” มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,200 คน และมีผู้รับชมผ่านทางออนไลน์ จำนวนมากกว่า 2,000 คน

Run for Earth: วิ่งรักษ์โลก

ในโอกาสวันสิ่งแวดล้อมโลก ซึ่งตรงกับวันที่ 5 มิถุนายน ของทุกปี ซึ่งในปี พ.ศ. 2566 ได้จัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับนานาประเทศ กระตุ้นให้สังคมตื่นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านการจัดกิจกรรม Run for Earth: วิ่งรักษ์โลก ณ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดนนทบุรี ภายใต้แนวคิด “Beat Plastic Pollution เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ไม่เว้นแม้แต่กิจกรรมเดินวิ่งเพื่อสุขภาพ ก็สามารถช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้ ภายในงานมีจุดรับบริจาคพลาสติกใช้แล้ว ส่งต่อให้กับโครงการเปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ (เมื่อคุณหมุนเวียน) เพื่อนำกลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,500 คน

พัฒนาแหล่งเรียนรู้อุทยานสีเขียว

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เข้าไปมีบทบาทในการยกระดับอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ “อุทยานสีเขียว” ตั้งแต่การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมถ่ายทอดความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้ที่มาเยือน ไปจนถึงการพัฒนาอุทยานฯ ให้เป็นต้นแบบสำนักงานสีเขียว ซึ่งจะช่วยลดการใช้ทรัพยากร สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมต่าง ๆ ในสำนักงาน และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานสำนักงานสีเขียว สำหรับบุคลากรของอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร จำนวน 30 คน พร้อมให้คำแนะนำและติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถนำไปปฏิบัติและถ่ายทอดให้กับผู้ที่เข้ามาใช้บริการภายในอุทยานฯ ได้

สื่อสาร สร้างจิตสำนึก

สื่อสารสร้างการรับรู้ เพื่อสร้างความตระหนัก โดยผลิตสื่อและเผยแพร่ ผ่านช่องทางสื่อกระแสหลักและสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งสกู๊ปข่าวทางสถานีโทรทัศน์ เว็บไซต์สำนักข่าว สปอตวิทยุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเฟซบุ๊ก สร้างความตระหนักรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่ประชาชน เช่น รายการสนามข่าว เสาร์ - อาทิตย์ ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7HD เว็บไซต์สำนักข่าวข่าวสดออนไลน์ เว็บไซต์สำนักข่าวมติชนออนไลน์ รายการสมุดโคจร ช่วง “เปลี่ยน ปรับ ขยับโลก” และ Facebook Fanpage สมุดโคจร Samudkojorn เป็นต้น มีประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 1,887,215 คน และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ร้อยละ 98.10

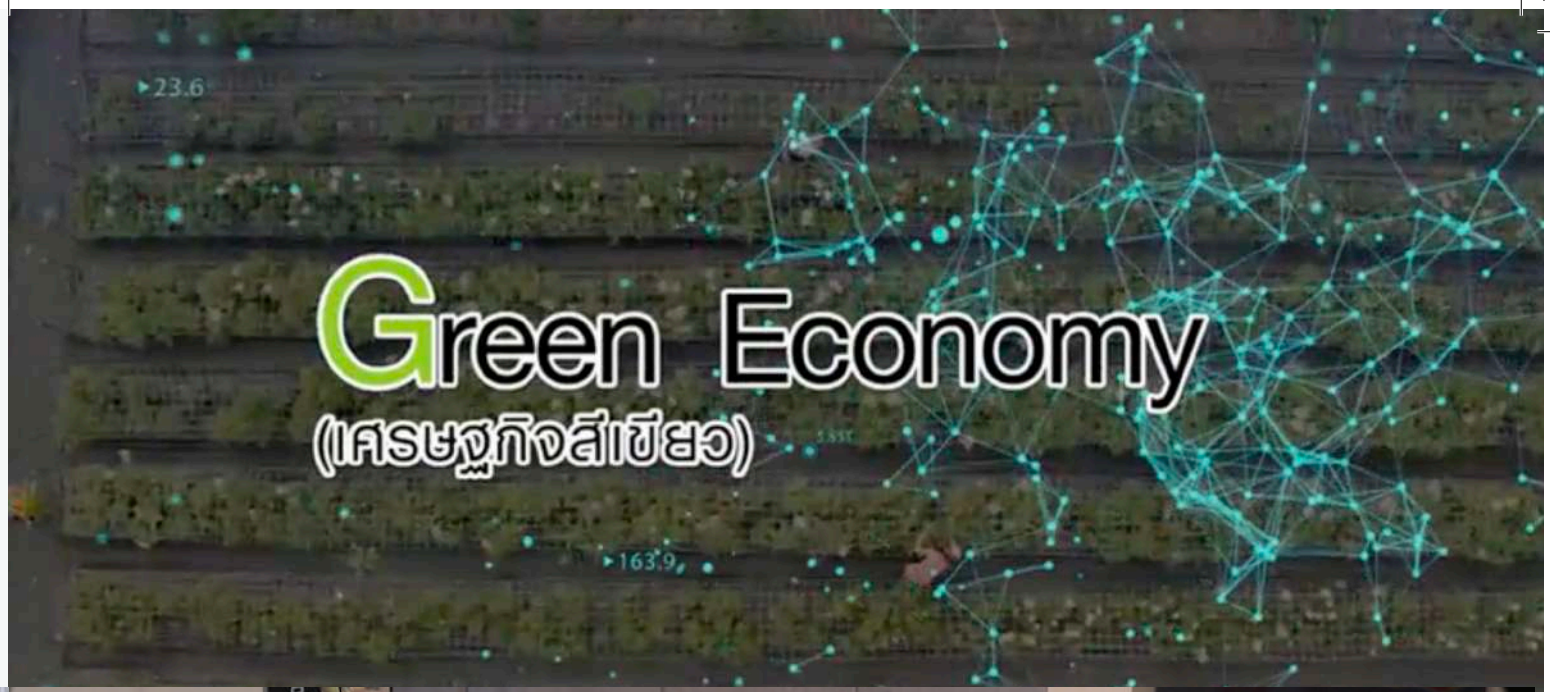
Green Economy
(เศรษฐกิจสีเขียว)

แยกกองเสื้อผ้า
ใส่บ่อย
ไม่ใส่แล้ว

CLIMATE CHANGE
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

22 เม.ย. วันคุ้มครองโลก กรมส่งเสริมฯ ชวนคนไทยร่วมรักษ์โลก

matichon.co.th

ปลัดทส.ยัน ตั้งกรมโลกร้อน ช้ากว่าเพื่อนบ้าน แต่ไม่สายเกินไป จะทำงานต่อเนื่อง

วันที่ 19 สิงหาคม 2566 - 09:21 น.

Facebook Twitter LINE Copy Link

ปลัดทส.ยัน ตั้งกรมโลกร้อน ช้ากว่าเพื่อนบ้าน แต่ไม่สายเกินไป จะทำงานต่อเนื่อง

กรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการตั้ง "กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม" หรือ กรมโลกร้อน ขึ้นอย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้ว โดยได้เปลี่ยนชื่อ "กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม" เป็น "กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม" มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2566 เป็นต้นไป นั้น

สื่อสังคมออนไลน์ และออฟไลน์

วันที่ 1 มีนาคม 2566 - 15:39 น.

Facebook Twitter LINE Copy Link

วันนี้ (1 มีนาคม 2566) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม จัดพิธีมอบใส่รางวัลการจัดการพื้นที่สีเขียว ณ ห้องประชุมสารีย์สัมพันธ์ ชั้น 3 อาคารกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และผ่านระบบการประชุมทางไกล Video Conference เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการพื้นที่สีเขียว มอบใส่รางวัลยกย่องเชิดชูกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมดำเนินงาน และประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จการจัดการพื้นที่สีเขียวสู่สาธารณชนให้เป็นที่รู้จัก รวมถึงเป็นแรงจูงใจให้กับหน่วยงานอื่นๆ นำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

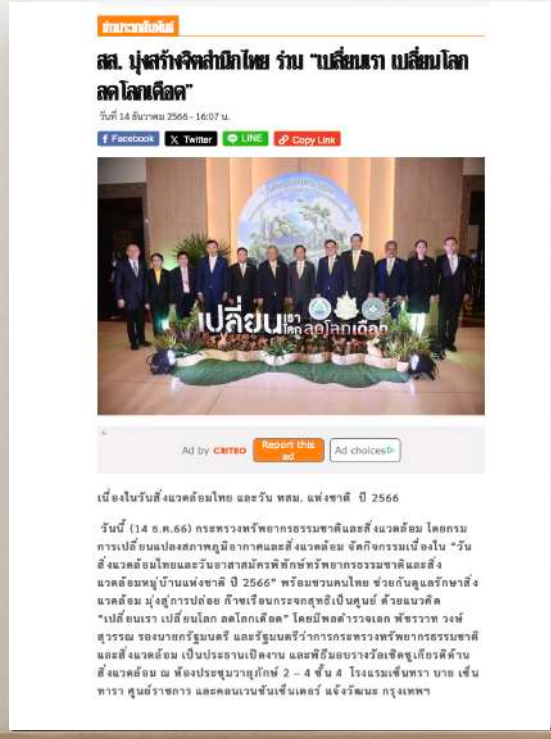

ข่าวกระทรวงทรัพยาฯ

สส. มุ่งสร้างจิตสำนึกไทย ร่วม "เปลี่ยนเรา เปลี่ยนโลก ลดโลกเดือด"

วันที่ 14 ธันวาคม 2566 - 16:07 น.

Facebook Twitter LINE Copy Link

เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมไทย และวัน ทสม. แห่งชาติ ปี 2566

วันนี้ (14 ธ.ค.66) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมเนื่องใน "วันสิ่งแวดล้อมไทยและวันอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านแห่งชาติ ปี 2566" พร้อมชวนคนไทย ช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มุ่งสู่การปล่อย ก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ด้วยแนวคิด "เปลี่ยนเรา เปลี่ยนโลก ลดโลกเดือด" โดยมีพลตำรวจเอก พัชราวาท วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานเปิดงาน และพิธีมอบรางวัลเชิดชูเกียรติด้านสิ่งแวดล้อม ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ 2 – 4 ชั้น 4 โรงแรมเซ็นทารา บาย เซ็นทารา ศูนย์ราชการ และคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

2.6 เครือข่ายสิ่งแวดล้อม

เครือข่ายสิ่งแวดล้อม: กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เครือข่าย ทสม. จัดการสิ่งแวดล้อม ลดปัญหามลพิษ

เสริมพลังเครือข่ายองค์กรเอกชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน

สร้างพลเมืองสิ่งแวดล้อม กับเครือข่ายครูและเยาวชน

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการป้องกัน การอนุรักษ์และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ช่วยลดความขัดแย้ง สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ นำไปสู่ความร่วมมือและการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ด้วยเหตุนี้รูปแบบการทำงานของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจึงมุ่งเน้นไปที่การเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน สถาบันการศึกษา เยาวชน องค์กรพัฒนาเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมตามบทบาทและขีดความสามารถที่แต่ละภาคส่วนสามารถทำได้ ในขณะเดียวกันก็สนับสนุนการทำงานของทุกภาคส่วนอย่างเต็มกำลัง

หนุนเครือข่าย ทสม. จัดการสิ่งแวดล้อม ลดปัญหามลพิษ

เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ในนามของ เครือข่าย ทสม. หรืออาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน เข้ามาทำหน้าที่เป็นเสมือน “โซ่ข้อกลาง” ที่เชื่อมร้อยให้เกิดการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ โดยมีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมคอยสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย ทสม. ในด้านต่าง ๆ อาทิ

- พัฒนากลไกการทำงานของเครือข่ายในรูปแบบของคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร จัดให้มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันเป็นประจำ รวมถึงจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายประจำอยู่ใน 23 จังหวัดทั่วประเทศ คอยอำนวยความสะดวกในการทำงานให้กับเครือข่าย ทสม.

- อบรมเสริมสร้างศักยภาพของเครือข่าย ทสม. ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลักดันสู่การขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ประเด็น “โคกหนองนาโมเดล” และการทำเกษตรยั่งยืน จำนวน 55 จังหวัด 95 พื้นที่

- สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมให้เครือข่าย ทสม. ดำเนินกิจกรรมที่จะช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จนทำให้การดำเนินงานของเครือข่าย ทสม. ใน 6 จังหวัด ได้รับการรับรองจากโครงการสนับสนุนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจก (Low Emission Support Scheme) ว่าสามารถลดก๊าซเรือนกระจกได้ 151.062 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า จากการจัดการขยะต้นทาง การนำขยะอินทรีย์มาทำเป็นปุ๋ย และการดูแลพื้นที่สีเขียว เป็นพื้นที่ต้นแบบขยายผลสู่พื้นที่อื่น ๆ

- สร้างความเข้มแข็งให้เครือข่าย ทสม. ในการจัดการขยะที่ต้นทาง และมีส่วนร่วมรณรงค์ในโครงการลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก เช่น การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมบทบาทเครือข่าย ทสม. กรุงเทพมหานคร ในการจัดการขยะที่ต้นทาง จัดอบรม “การขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยของเครือข่าย ทสม. ตามแนวคิด BCG Model” และเผยแพร่แบบอย่างที่ดีในการจัดการขยะที่ต้นทางแก่ประชาชน

- พัฒนาเครื่องมือที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย ทสม. เช่น ระบบฐานข้อมูลสมาชิก ทสม. ทั่วประเทศ และเชื่อมโยงระบบดังกล่าวเข้ากับระบบฝึกอบรมออนไลน์ของหน่วยงาน (e - Learning) ทำให้สมาชิกเข้าถึงข้อมูลการฝึกอบรมออนไลน์ได้สะดวก สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา

- คัดเลือกเครือข่าย ทสม. ที่มีผลงานโดดเด่น เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำประโยชน์ต่อสังคม และสนับสนุนการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจนเป็นที่ประจักษ์ เข้ารับรางวัลเชิดชูเกียรติ ทสม. และเครือข่าย ทสม. ดีเด่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

ปัจจุบันมีสมาชิก**เครือข่าย ทสม.**
จำนวน **280,078 คน**
กระจายอยู่ใน **44,410 หมู่บ้าน**
โดยมีจำนวนสมาชิก
เครือข่าย ทสม. เพิ่มขึ้น
จากปี พ.ศ. 2565 จำนวน **25,641 คน**
นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เครือข่าย ทสม.
สมัครเข้าร่วมเป็น ทสม. จิตอาสาพระราชทาน
จำนวน **120,077 คน**

(ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2566)

ลดการเผา ป้องกันปัญหาไฟป่า หมอกควัน

หลายปีที่ผ่านมา พบว่า หลายจังหวัดทางภาคเหนือของไทย ประสบกับปัญหาไฟป่า หมอกควันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงระหว่างเดือนมกราคม – เมษายน สาเหตุหลักเกิดจากการที่เกษตรกรเผาวัชพืช เศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก และการจุดไฟเผาป่า จนส่งผลให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 อยู่ในระดับที่เกินค่ามาตรฐาน ซึ่งนอกจากจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวในพื้นที่ด้วย

แม้หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังมีปัญหาเกิดขึ้นทุกปีนั้น แสดงให้เห็นว่าความสำเร็จไม่สามารถเกิดขึ้นได้ จากการทำงานของภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ จึงเกิดแนวคิดนำเครือข่าย ทสม. ที่มีอยู่มาเป็นกลไกในการทำงาน เริ่มจากการแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าในพื้นที่วิกฤต 17 จังหวัดภาคเหนือ ในนามของ “เครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังไฟป่า ลดหมอกควัน” หรือ “ทสม. เคาะประตูบ้าน” ให้เข้ามาทำหน้าที่สื่อสาร สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เฝ้าระวัง แจ้งเหตุ รายงานสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม ไฟป่า หมอกควัน และบูรณาการการทำงานในระดับพื้นที่ สื่อสารการดำเนินงานระหว่างชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสังคมภายนอก สร้างความเข้มแข็งในชุมชน และประสานพลังสู่การปฏิบัติในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้สถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน ในพื้นที่ดำเนินการมีปริมาณจุดความร้อนสะสม (Hotspot) ลดลง ที่ผ่านมาได้สนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังไฟป่า ลดหมอกควัน ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น

- การเพิ่มสมาชิกเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทำให้ปัจจุบันมีสมาชิก 72,373 คน ครอบคลุมพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ (จากเดิมที่มีเพียง 9 จังหวัด) กระจายอยู่ใน 10,769 หมู่บ้าน (เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 จำนวน 293 หมู่บ้าน) และส่งเสริมกิจกรรมลดการเผาใน 34 พื้นที่ และมีการส่งเสริมอาสาสมัครสิ่งแวดล้อมของกลุ่มคนไทยชาติพันธุ์ม้ง 14 จังหวัดภาคเหนือ ในนามเครือข่ายสมัชชาสิ่งแวดล้อมม้ง เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครเฝ้าระวังไฟป่าลดหมอกควัน และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

- ให้องค์ความรู้และเสริมศักยภาพเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังไฟป่า ลดหมอกควัน ด้วยการฝึกอบรมและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงานการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการจัดการไฟป่า ในพื้นที่แม่แจ่มโมเดล อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และพื้นที่กาแฟแก้การเผา “กาแฟอาราบะซอลต์” อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ รวมถึงให้ความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อเตรียมพร้อมรับมือไฟป่าหมอกควัน ที่จะเพิ่มขึ้นจากปรากฏการณ์เอลนีโญ (El Nino) ให้คำแนะนำกับเครือข่าย ทสม. ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินงานโครงการ โคก หนอง นา โมเดล และการทำเกษตรกรรมยั่งยืนในพื้นที่ภาคเหนือ พัฒนาต่อยอดโครงการด้านไฟป่า หมอกควัน ของเครือข่าย ทสม. 47 แห่ง ที่เคยได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมในฐานะโครงการขนาดเล็ก นำมาพัฒนาปรับปรุงเป็นข้อเสนอโครงการปกติเพื่อขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมในวงเงินที่มากขึ้น มีโครงการที่ผ่านการพิจารณา 1 แห่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ทำงานของเครือข่าย ทสม. อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

- พัฒนาศูนย์เรียนรู้หมู่บ้านต้นแบบปลอดการเผาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชน ปัจจุบันมีศูนย์เรียนรู้ฯ ทั้งสิ้น จำนวน 29 ศูนย์ และมีชุมชนต้นแบบปลอดการเผา จำนวน 9 แห่ง ในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีผลการดำเนินงานในการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่าชุมชน โดยมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงจะดำเนินโครงการจัดการคาร์บอนเครดิตในป่าเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในพื้นที่ที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงให้คำปรึกษาและพัฒนาศักยภาพชุมชนเรื่องการขึ้นทะเบียนป่าชุมชนในโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานประเทศไทย (T - VER) และการทวนสอบ เพื่อรับรองคาร์บอนเครดิตภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

- ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับประชาชนและภาคีเครือข่ายเกี่ยวกับผลกระทบจากการเผาในที่โล่ง ไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก ตลอดจนแนวทางในการปรับตัว เตรียมความพร้อมในการรับมือและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผ่านการสื่อสารเชิงรุก ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสังคมออนไลน์ สร้างการรับรู้ให้กับประชาชนได้มากถึง 3,732,104 คน

เสริมพลังเครือข่ายองค์กรเอกชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน

องค์กรพัฒนาเอกชนเป็นกลไกหนึ่งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชน คอยหนุนเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเป็นองค์กรที่มีศักยภาพสูงในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาครัฐและภาคีความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งในระดับพื้นที่ และระดับชาติ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมผลักดันให้องค์กรเอกชนที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมมาขึ้นทะเบียนกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันมีทั้งหมด 306 องค์กร องค์กรพัฒนาเอกชนที่จดทะเบียนแล้วจะได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานราชการ นอกจากนี้ ยังได้ขยายการสนับสนุนไปยังองค์กรชุมชนที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมด้วย เพราะถือว่ามีบทบาทสำคัญในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ด้วยเช่นกัน ตัวอย่างกิจกรรมที่ให้การสนับสนุน ได้แก่

- สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรเอกชนผ่านกลไก “สมัชชาองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ” เพื่อทำหน้าที่เชื่อมประสานการทำงานระหว่างภาครัฐ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และภาคีความร่วมมืออื่น ๆ ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก 191 องค์กร

- จัดประชุมเครือข่ายองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และภาคีความร่วมมือ เพื่อสื่อสารนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย พร้อมจัดทำข้อเสนอของภาคประชาสังคม

- เสริมศักยภาพเครือข่ายองค์กรเอกชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น การจัดประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านกฎหมายและแนวปฏิบัติการจัดการทะเลไทย การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในประเด็นคุณค่าความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า และต่อยอดการดำเนินงานอนุรักษ์ขององค์กรชุมชนในพื้นที่ไปสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทชุมชนในการฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำห้วยเสนง พัฒนาบทบาทสตรีลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลากับการรับมือภาวะโลกร้อน โดยเฉพาะสตรีกลุ่มเปราะบางให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรเอกชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนในระดับพื้นที่ ด้วยการจัดหาเจ้าหน้าที่ประสานความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายคอยอำนวยความสะดวกในการทำงานในพื้นที่ 24 จังหวัด

- ผลักดันให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน จากฐานการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน เช่น ทำงานร่วมกับเครือข่ายประมงพื้นบ้าน เครือข่ายสตรี เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน เครือข่ายภาคประชาชน นักวิชาการ องค์กรเอกชน ภาครัฐ และภาคเอกชน

ประเด็นการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

	เป้าหมาย	ผล
จำนวนองค์กรเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	40 องค์กร	80 องค์กร
จำนวนกลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้และเข้าร่วมกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1,000 คน	1,408 คน

ประเด็นส่งเสริมชุมชนสู่เศรษฐกิจสีเขียว

จำนวนกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมกับการส่งเสริมชุมชนสู่เศรษฐกิจสีเขียว	600 คน	810 คน

สร้างพลเมืองสิ่งแวดล้อม กับเครือข่ายครูและเยาวชน

1. มหิงสาสายสืบและมหิงสาสายสืบปฐมวัย

โครงการมหิงสาสายสืบ: เปิดโอกาสให้เยาวชนรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมสำรวจและดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน ผ่านกิจกรรมการ “ค้นหา” พื้นที่ธรรมชาติที่กลุ่มมีความสนใจ แล้วจึง “สำรวจ” พื้นที่นั้นอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการ “อนุรักษ์” พื้นที่ดังกล่าว ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่กลุ่มสามารถทำได้ จากนั้นจึงนำประสบการณ์ไป “แบ่งปัน” ให้บุคคลอื่นได้รับรู้และเห็นถึงคุณค่าความสำคัญของพื้นที่นั้น โดยมีพี่เลี้ยงโครงการซึ่งผ่านการอบรมจากกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมเป็นที่ปรึกษา

โครงการมหิงสาสายสืบปฐมวัย: โครงการที่พัฒนาต่อยอดจากมหิงสาสายสืบ ออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กอายุ 3 - 7 ปี เน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามช่วงวัย กระตุ้นอารมณ์ด้านบวก และความสนใจใคร่รู้ของเด็กผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และใช้ธรรมชาติเป็นสื่อในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงาน

โครงการมหิงสาสายสืบปฐมวัย

จำนวนโครงการที่ส่งเข้าร่วมการคัดเลือก ปี พ.ศ. 2565

143 โครงการ

มีพี่เลี้ยงและเด็กเข้าร่วมโครงการ

2,519 คน

โครงการมหิงสาสายสืบ

จำนวนโครงการที่ผ่านการคัดเลือก ปี พ.ศ. 2565

174 โครงการ

มีพี่เลี้ยงและเยาวชนเข้าร่วมโครงการ

1,556 คน

นอกจากจะเปิดให้เด็กและเยาวชนส่งข้อเสนอโครงการเข้าร่วมแล้ว ยังเปิดโอกาสให้พี่เลี้ยงจากทั้ง 2 โครงการ จำนวน 160 คน ได้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งพี่เลี้ยงและเยาวชนสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ตามหลักของมหิงสาสายสืบไปบูรณาการกับกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ได้อีกด้วย

2. เครือข่ายโรงเรียนอีโคสคูล (Eco - School)

โครงการโรงเรียนอีโคสคูล (Eco - School) หรือโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 โดยได้นำหลัก “การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ” (หรือ Whole School Approach) มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการตามกรอบพันธกิจ 4 ด้าน ได้แก่

กรอบพันธกิจ 4 ด้าน
Eco - School

โดยมีเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนให้เติบโตขึ้นเป็น “พลเมือง” ที่ใช้ชีวิตอย่าง “พอเพียง” เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ “ยั่งยืน” หรือ พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม (Green Citizen)

การดำเนินโครงการโรงเรียนอีโคสคูล แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต้น (Beginner) ระดับกลาง (Intermediate) และระดับสูง (Advance) ซึ่งเปิดโอกาสให้โรงเรียนทุกสังกัดที่สนใจสมัครเข้าร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนตามหลักการของโครงการโรงเรียนอีโคสคูล โดยทุกโรงเรียนจะต้องเริ่มตั้งแต่ระดับต้น และสามารถยกระดับการดำเนินงานในทุกพันธกิจเพื่อต่อยอดการพัฒนาโรงเรียนขึ้นไปตามลำดับ ตามความพร้อมของโรงเรียน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีโรงเรียนที่ได้รับการรับรองเป็นโรงเรียนอีโคสคูล ระดับต้น จำนวน 439 โรงเรียน โรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง จำนวน 28 โรงเรียน และมีโรงเรียนที่ผ่านการสมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนอีโคสคูล ระดับต้น จำนวน 834 โรงเรียน และระดับกลาง จำนวน 66 โรงเรียน นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการพัฒนาและเสริมศักยภาพการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล ระดับกลาง แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 193 คน จาก 65 โรงเรียน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึงปัจจุบัน มีเครือข่ายที่ได้รับการรับรองเป็นโรงเรียนอีโคสคูลแล้ว รวมทั้งสิ้น จำนวน 919 โรงเรียน และมีศูนย์เรียนรู้โรงเรียนอีโคสคูล จำนวน 14 ศูนย์

3. เครือข่ายอนุรักษ์คลองแสนแสบ

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูคลองแสนแสบและคลองสาขา ร่วมกับหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และปลูกฝังจิตสำนึก ในการดูแลรักษาแม่น้ำลำคลอง ให้แก่เด็กและเยาวชนในโรงเรียนบริเวณแนวคลองแสนแสบ คลองลาดพร้าว คลองผดุงกรุงเกษม และคลองสาขา ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสิ่งแวดล้อมศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้าง “เครือข่ายเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังคลองแสนแสบ” ที่ขยายผลสู่ “เครือข่ายโรงเรียนรักคลองแสนแสบ”

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีเครือข่ายโรงเรียนเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น 10 โรงเรียน ทำให้ปัจจุบันมีเครือข่ายโรงเรียนรักคลองแสนแสบ รวมจำนวนทั้งสิ้น 28 โรงเรียน และมีเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาเฝ้าระวังคลองแสนแสบ รวมจำนวนทั้งสิ้น 321 คน ซึ่งในแต่ละปีจะมีการอบรมครูพี่เลี้ยง และตัวแทนเยาวชนให้มีความพร้อมและสามารถดำเนินกิจกรรมดูแล รักษาแม่น้ำลำคลอง ตลอดจนมีส่วนร่วมลงมือจัดการและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นตามศักยภาพของตนเอง อีกทั้งสามารถถ่ายทอดและแบ่งปันข้อมูล แลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมสู่เครือข่ายโรงเรียนรักคลองแสนแสบด้วย

4. เครือข่ายเยาวชน Green Youth

สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของเยาวชนในระดับอุดมศึกษา ผ่านทางชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือชมรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ภายใต้ “โครงการการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของเยาวชนภายในมหาวิทยาลัย (Green Youth)” โดยเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้ ซึมซับ และปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต โดยเน้นการลงมือปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ทั้งภายในมหาวิทยาลัยและขยายผลไปยังชุมชน สังคมโดยรอบ โดยในปี พ.ศ. 2566 มีมหาวิทยาลัยทั่วประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมโครงการ Green Youth จำนวน 62 แห่ง เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมภายใต้กรอบแนวคิด 4 ด้าน คือ (1) การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (2) การจัดการของเสีย (3) การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และ (4) การจัดการพลังงาน ทั้งนี้ ในระหว่างที่ดำเนินโครงการ กรมจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาและประเมินผลการดำเนินงานโครงการร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อคัดเลือกโครงการที่มีผลการดำเนินงานโดดเด่น และมอบรางวัลเชิดชูเกียรติให้กับเครือข่ายเยาวชนต่อไป

โครงการนี้ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของเครือข่ายเยาวชนในระดับอุดมศึกษา กว่า 7,000 คน จากมหาวิทยาลัย 62 แห่งทั่วประเทศ และช่วยยกระดับแนวทางการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย และขยายผลสู่ชุมชนท้องถิ่นเพื่อแก้ปัญหาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน นำไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว หรือ Green University ในระดับสากลต่อไป

ผลการประเมินโครงการ Green Youth ในปี พ.ศ. 2565

รวมหน่วยงาน 57 แห่ง

ระดับ	ทอง	เงิน	ทองแดง	ร่วมเป็นเครือข่าย Green Youth (ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน)
	10 แห่ง	22 แห่ง	18 แห่ง	7 แห่ง

หมายเหตุ: ผลการประเมินโครงการ Green Youth ในปี พ.ศ. 2566 กำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาประเมินโครงการ

5. เครือข่ายลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ นำประเด็นสิ่งแวดล้อมสอดแทรกในการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ เพื่อให้ลูกเสือมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนเครือข่ายลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ ที่ผ่านมาได้พัฒนา “คู่มือการบูรณาการสิ่งแวดล้อมเข้ากับหลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3” ขึ้น โดยมีโรงเรียน 45 แห่งทั่วประเทศ สนใจนำคู่มือดังกล่าวไปใช้จัดการเรียนการสอน ในเวลาต่อมาได้จัดให้มีการถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูผู้สอน ซึ่งพบว่า หลักสูตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งมีทั้งหมด 78 แผนกิจกรรม ครูผู้สอนได้นำคู่มือการบูรณาการสิ่งแวดล้อมฯ เข้าไปในแผนการสอนได้ถึง 41 กิจกรรม หรือคิดเป็นร้อยละ 53 ของเนื้อหาทั้งหมด เวทีดังกล่าวนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยังทำให้เกิดเครือข่ายโรงเรียนหน่วยลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ยังได้จัดอบรมพัฒนาแกนนำลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็กและเยาวชนชาติพันธุ์ และมีการปรับปรุงคู่มือฯ เนื้อหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อให้โรงเรียนหน่วยลูกเสืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำไปใช้ในการเรียนการสอน อีกทั้งยังได้ส่งผู้แทนคณะลูกเสือจากประเทศไทยเข้าร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 25 ซึ่งจัดขึ้นที่สาธารณรัฐเกาหลี ให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ถึงจุดมุ่งหมายของลูกเสือระดับโลกในเรื่องของอาสาสมัครและการพัฒนาที่ยั่งยืน (Scout for SGDs)* ในการชุมนุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมกว่า 43,000 คน จาก 158 ประเทศทั่วโลก

หมายเหตุ : * ติดตามความเคลื่อนไหวของลูกเสือได้ที่ https://sdgs.scout.org/

2.7 วิจัย พัฒนา เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

วิจัยเพื่อการพัฒนานวัตกรรมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

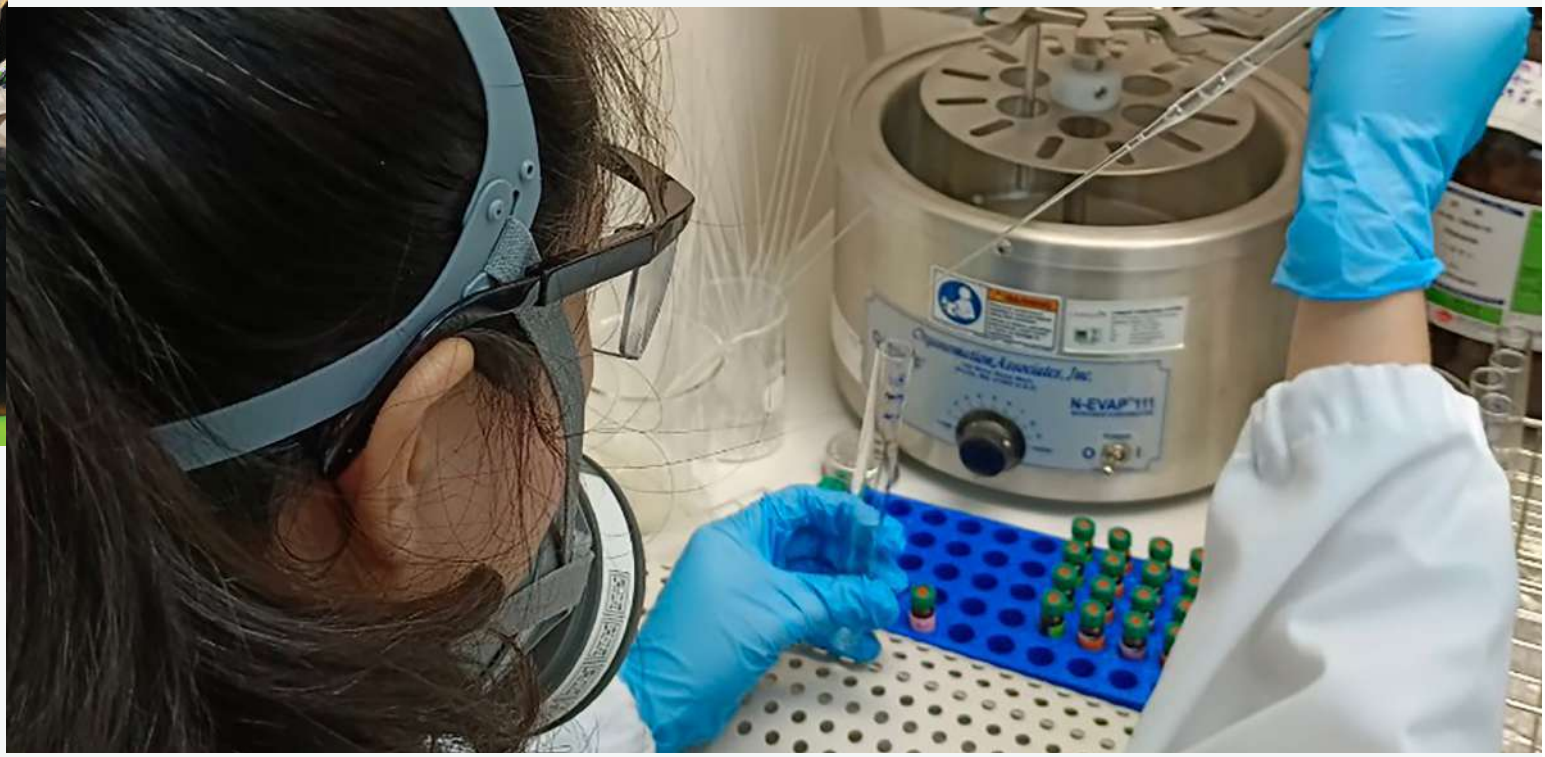

พัฒนาวัสดุดูดซับฝุ่น PM2.5
และสารไดออกซิน

สร้างมูลค่าวัสดุเหลือทิ้ง
ทางการเกษตร

นวัตกรรมบำบัด
ไมโครพลาสติก

สร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ
ด้วยหนอนแมลงวันลาย

พัฒนาคุณภาพ
ห้องปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม

ประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ
จากการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

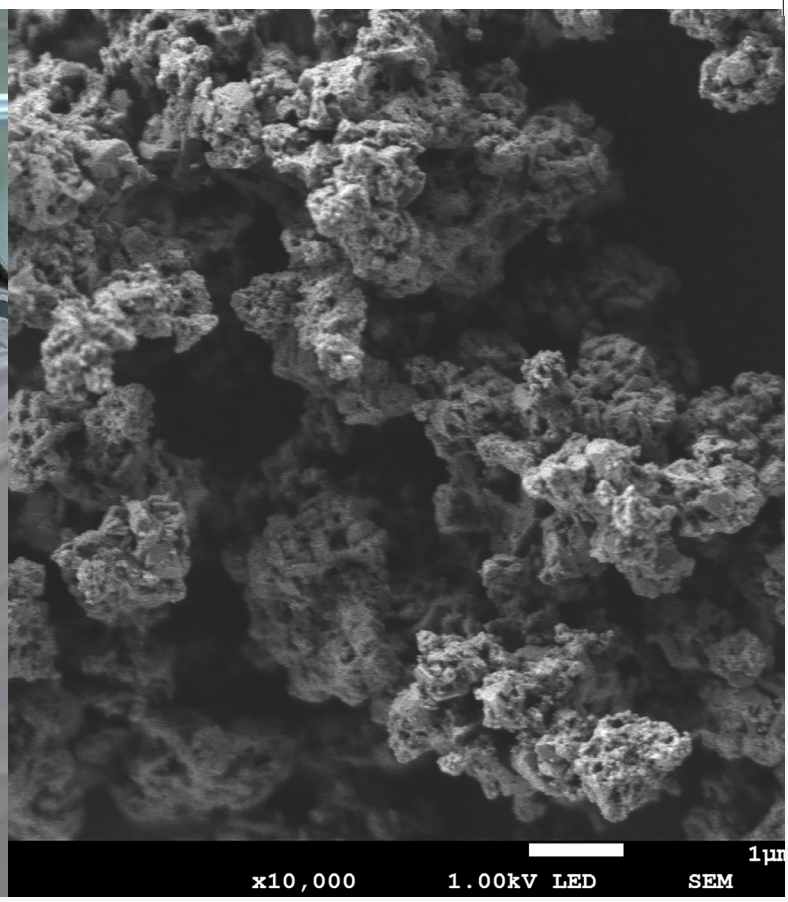

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อนำองค์ความรู้จากงานวิจัยมาเป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อม แก้ไขปัญหามลพิษ ใช้ในการรณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนใช้สำหรับการวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคต ผลงานวิจัยและพัฒนาที่โดดเด่นในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีดังนี้

พัฒนาวัสดุดูดซับฝุ่น PM2.5 และสารไดออกซินจากเตาเผาจำลอง

ปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในเขตเมืองที่เพิ่มมากขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา มีสาเหตุมาจากฝุ่นควันจากโรงงาน การเผาไหม้เชื้อเพลิงจากรถยนต์ การเผาในที่โล่ง หรือแม้แต่การเผากระดาษและการปิ้งย่างอาหาร PM2.5 สามารถเล็ดลอดเข้าสู่ร่างกายทางการหายใจ สะสมอยู่ในปอดและกระแสเลือด เป็นภัยเงียบที่จะส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพในระยะยาว นอกจากนี้ ฝุ่นละอองขนาดเล็กยังเป็นตัวกลางพาสารพิษอย่างอื่นเข้าสู่ร่างกายด้วย เช่น สารไดออกซิน ฟิวแรน และไดออกซิน ไลค์ พีซี ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องค้นหาวิธีการลดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กจากแหล่งกำเนิด เพื่อแก้ปัญหามลพิษทางอากาศที่ประชาชนกำลังประสบอยู่

ได้ทำการศึกษาและพัฒนาวัสดุดูดซับ PM2.5 และสารไดออกซินขึ้น โดยใช้ดินภูเขาไฟจาก 5 แหล่งในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ แปลงนาอินทรีย์ บริเวณบ้านโคกเมือง วัดเขาปลายบัด ตีนเขาพนมรุ้ง เขาปลายบัด และบริเวณบนอ่างก็บน้ำห้วยน้ำลึก เป็นวัสดุตั้งต้น ทำการศึกษาคุณสมบัติทางเคมีและทางกายภาพของดินภูเขาไฟในพื้นที่ตัวอย่างว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมในการดูดซับสารพิษมากน้อยแค่ไหน จากผลการศึกษา พบว่า

ดินภูเขาไฟที่นำมาทดสอบสามารถดูดซับสารไดออกซิน และฟิวแรนในสภาวะของเหลว พบว่า ดินภูเขาไฟมีประสิทธิภาพในการดูดซับสูงสุด 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีประสิทธิภาพดีเทียบเท่ากับเม็ดถ่านกัมมันต์ (เกรดการค้า) แต่อีกด้านหนึ่ง พบว่า การดูดซับสารพีซีบีของดินภูเขาไฟทำได้เพียงร้อยละ 25 เท่านั้น นอกจากนี้ ขนาดของเม็ดดินที่เหมาะสมกับการดูดซับฝุ่น PM2.5 ให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องมีขนาดประมาณ 3 มิลลิเมตร และอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าอัตราการไหลของก๊าซต้องอยู่ที่ 1.5 ลิตรต่อนาที หากอัตราการไหลของก๊าซเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพการดูดซับฝุ่น PM2.5 ก็จะมีแนวโน้มลดลง

จากการทดสอบประสิทธิภาพการดูดซับฝุ่น PM2.5 และการดูดซับสารไดออกซินในเตาเผาจำลอง โดยใช้วัสดุผสม ประกอบด้วย ดินภูเขาไฟ ซีโอไลต์ และถ่านกัมมันต์ เผาที่อุณหภูมิ 200 - 250 องศาเซลเซียส พบว่า ดินภูเขาไฟที่พัฒนา (Moclay_F650_H90_r1.0) ขนาด 3 มิลลิเมตร มีประสิทธิภาพการดูดซับดีที่สุด คือ สามารถลดฝุ่น PM2.5 ลงได้ถึง 25 เท่า เมื่อเทียบกับปริมาณฝุ่นก่อนผ่านวัสดุกรอง: ปริมาณฝุ่นหลังผ่านวัสดุกรอง (634:25 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และการทดสอบประสิทธิภาพการดูดซับสารไดออกซิน พบว่า ดินภูเขาไฟที่ขนาด 3 มิลลิเมตร สามารถลดปริมาณสารไดออกซินลงได้ถึง 24 เท่า เมื่อเทียบกับปริมาณไดออกซินก่อนผ่านวัสดุกรอง:ปริมาณไดออกซินหลังผ่านวัสดุกรอง (1.43:0.06 นาโนกรัม-TEQ ต่อลูกบาศก์เมตร)

จึงสรุปได้ว่า คุณสมบัติทางเคมีและฟิสิกส์ของวัสดุจากธรรมชาติและวัสดุที่พัฒนาขึ้นใหม่ (Moclay_F650_H90_r1.0) ขนาด 3 มิลลิเมตร มีประสิทธิภาพดีที่สุดในการดูดซับทั้งฝุ่น PM2.5 และสารไดออกซิน ในขณะที่ถ่านกัมมันต์ก็มีประสิทธิภาพดีในการดูดซับสารไดออกซิน และยังสามารถดูดจับฝุ่น PM2.5 ได้ถึง 2 เท่า จึงเหมาะสำหรับนำมาใช้เป็นวัสดุดูดซับในปล่องเตาเผาศพ และถึงแม้ว่าถ่านกัมมันต์จะเป็นวัสดุนำเข้าจากต่างประเทศ แต่ก็มีราคาไม่แพงมาก จึงมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปต่อยอดใช้งานจริงในอนาคต วัสดุดูดซับนี้ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อภาคเอกชน และผู้ทำกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการเผา ตลอดจนหน่วยงานผู้รับผิดชอบจะได้ประโยชน์ในการบริหารจัดการมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมการเผาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการลดมลพิษที่แหล่งกำเนิดต่อไป

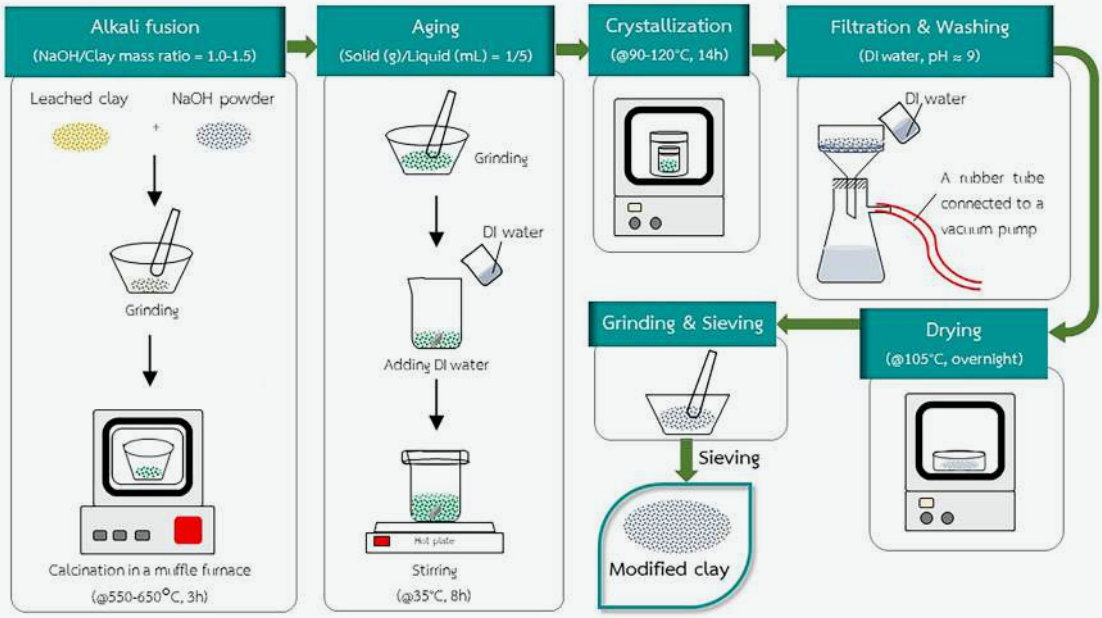

การบำบัดไมโครพลาสติกในระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนและถังปฏิกรณ์ชีวภาพเมมเบรน

ไมโครพลาสติก คือ พลาสติกที่มีขนาดเล็กกว่า 5 มิลลิเมตร พบมากในเครื่องสำอาง เวชภัณฑ์ จำพวกยาสีฟัน แชมพู ครีมอาบน้ำ ฯลฯ พบในอุตสาหกรรมสิ่งทอและบรรจุภัณฑ์พลาสติก เป็นวัสดุที่ย่อยสลายยาก และเมื่อปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมจะง่ายต่อการเล็ดลอดเข้าสู่ห่วงโซ่อาหาร โดยเฉพาะเมื่อปนเปื้อนอยู่ในแหล่งน้ำ อีกทั้งอนุภาคขนาดเล็กของไมโครพลาสติกยังสามารถดูดซับสารพิษชนิดอื่นได้อีกด้วย เช่น โลหะหนัก สารพิษตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants: POPs) และไฮโดรคาร์บอนที่มีคลอรีนเป็นองค์ประกอบ และนี่จึงเป็นสาเหตุว่าทำไมไมโครพลาสติกจึงเป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ทำการศึกษาชนิดและปริมาณการปนเปื้อนไมโครพลาสติกในระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนในแต่ละประเภท รวมถึงระบบบำบัดน้ำเสียขั้นสูงแบบถังปฏิกรณ์ชีวภาพเมมเบรน (Membrane Bioreactor: MBR) ด้วยเครื่องมือวิทยาศาสตร์ขั้นสูง อย่าง FT-IR Microscope (Fourier Transform Infrared Spectroscopy) ซึ่งทำให้ทราบถึงชนิดและปริมาณไมโครพลาสติกที่พบ สามารถใช้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดการขยะที่ต้นทางได้อย่างตรงจุด และในขณะเดียวกัน ยังเป็นการประเมินศักยภาพการบำบัดไมโครพลาสติกของระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนแต่ละประเภทที่มีการเดินเครื่องอยู่ในประเทศไทย เพื่อหามาตรการลดการปนเปื้อนของไมโครพลาสติกอย่างเหมาะสม

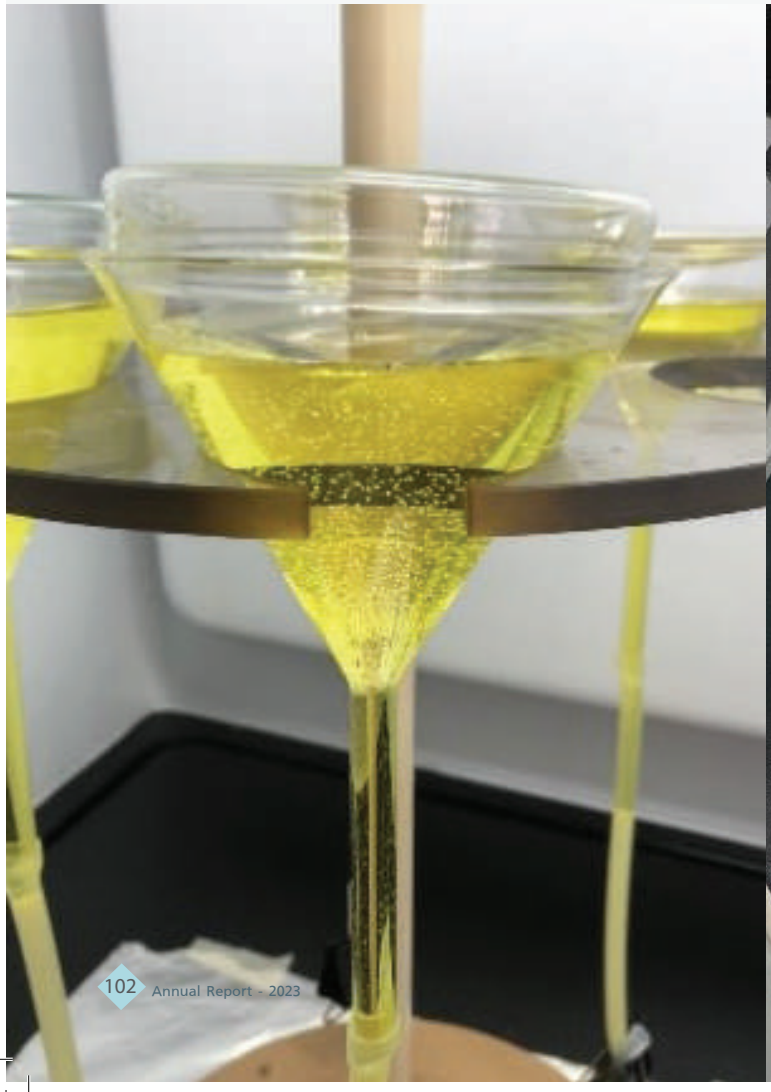

ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า

ไมโครพลาสติกที่ปนเปื้อนในแหล่งน้ำชุมชนทุกประเภท ส่วนใหญ่เป็นพลาสติกประเภทโพลีโพรพิลีนและโพลีเอทธิลีน ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 16 - 62 ซึ่งคาดว่าน่าจะมาจากพลาสติกบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เกิดการย่อยสลายและแตกหักเป็นไมโครพลาสติกปนเปื้อนและเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ทั้งนี้ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบสระเติมอากาศมีประสิทธิภาพในการบำบัดสูงสุดถึงร้อยละ 97 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า เพราะเป็นระบบขนาดใหญ่ ไมโครพลาสติกอาจมีการตกสะสมอยู่ในระบบ ในขณะที่ระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อปรับเสถียร ระบบคลองวนเวียน และระบบตะกอนเร่งมีประสิทธิภาพการบำบัดที่ร้อยละ21-60ซึ่งถือว่าไม่สูงนักทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง และระบบคลองวนเวียน มีการเติมอากาศเข้าไปในระบบ จึงทำให้เกิดการแพร่กระจายของไมโครพลาสติกและมีการหลุดรอดปนออกมาร่วมกับตะกอนแขวนลอยในน้ำที่ผ่านการบำบัด ในขณะที่ระบบบ่อปรับเสถียร ไมโครพลาสติกอาจเล็ดลอดออกมากับน้ำที่ผ่านการบำบัดร่วมกับสาหร่ายที่มีการเจริญอยู่ในระบบ

ที่น่าสนใจอีกประการ คือ การทดสอบการบำบัดไมโครพลาสติกในน้ำเสียด้วย MBR ที่ทำการศึกษาและเดินระบบบำบัดน้ำเสียที่หอพักบุคลากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่สามารถทำการบำบัดไมโครพลาสติกสูงถึงร้อยละ 90 จากผลการศึกษาที่ได้ สามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นมาตรการในการจัดการขยะพลาสติกต้นทางได้ นอกจากนี้ ได้มีการนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปถ่ายทอดในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ ปี 2566 ให้กับนักวิชาการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาการปนเปื้อนของพลาสติกในแหล่งน้ำ รวมถึงเทคโนโลยี MBR ในการบำบัดไมโครพลาสติก เพื่อเป็นทางเลือกในการบำบัดน้ำเสีย และลดการปนเปื้อนของไมโครพลาสติกในแหล่งน้ำ

สร้างมูลค่าเพิ่มจากการจัดการขยะด้วยหนอนแมลงวันลาย

ขยะอินทรีย์เป็นขยะที่พบมากที่สุด ซึ่งปัจจุบันเริ่มมีการคัดแยกและนำขยะอินทรีย์ไปใช้ประโยชน์บ้างแล้ว เช่น การนำไปหมักเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการขยะและช่วยลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกในหลุมฝังกลบ ด้วยเหตุนี้เองหน่วยงานจึงเริ่มประยุกต์ใช้หนอนแมลงวันลาย (*Hermetia illucens*) ในการจัดการขยะอินทรีย์ ซึ่งพบว่า มีประสิทธิภาพมาก อีกทั้งผลผลิตที่เกิดจากการจัดการขยะอินทรีย์ด้วยหนอนแมลงวันลายยังสามารถนำไปต่อยอดสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ได้อีกหลายอย่าง

หน่วยงานได้ถ่ายทอดองค์ความรู้นวัตกรรมการจัดการขยะอินทรีย์และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากหนอนแมลงวันลายให้กับหน่วยงานที่สนใจหลายแห่ง เช่น เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร จังหวัดเพชรบุรี ปัจจุบันเทศบาลเมืองหัวหินยังได้นำวิธีการดังกล่าว เข้าสู่แผนการจัดการขยะอินทรีย์ของทางเทศบาล และจัดเตรียมพื้นที่สำหรับดำเนินการไว้เป็นที่เรียบร้อย คาดว่าในแต่ละวันจะจัดการขยะอินทรีย์ได้ถึง 1,000 กิโลกรัม เครือข่ายหนอนแมลงวันลาย อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถจัดการขยะอินทรีย์ในชุมชนได้วันละ 200 กิโลกรัม

นอกจากนี้ ยังได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ต้องขังชั้นเยี่ยมของเรือนจำกลางจังหวัดสมุทรสงคราม และเรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง จังหวัดเพชรบุรี เป็นการสร้างอาชีพใหม่สำหรับผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษ ด้วยการนำหนอนแมลงวันลายไปทำเป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุน หรือการนำมูลของหนอนแมลงวันลายทำเป็นวัสดุปรับปรุงบำรุงดินสำหรับปลูกต้นไม้

ประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในรูปแบบน้ำหมุนเวียน

วิกฤตภัยแล้งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วโลก สำหรับประเทศไทยก็เช่นกัน รัฐบาลจึงพยายามบริหารจัดการน้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่งเสริมให้เกิดการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีน้ำใช้อย่างพอเพียง แต่ในบางครั้งก็พบว่า แม้จะมีปริมาณน้ำมาก แต่เนื่องจากมีคุณภาพไม่เหมาะสม ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการนำน้ำไปใช้ จึงทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำรงชีวิต เช่นเดียวกับพื้นที่ชุมชนริมคลองมหาสวัสดิ์ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ที่ประสบปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำกร่อย และน้ำเสีย ซึ่งมาจากการปล่อยน้ำเสียของชุมชน และปัญหาผักตบชวาที่ขึ้นหนาแน่นจนทำให้น้ำขาดการระบายและไหลเวียน น้ำจึงเน่าเสียมากขึ้น หน่วยงานได้เข้าไปดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำ ประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพจากการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในรูปแบบน้ำหมุนเวียนเพื่อการเกษตร และหาแนวทางในการลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

ผลจากการประเมินความเสี่ยงของการนำน้ำในคลองกลับมาใช้ใหม่ในรูปแบบน้ำหมุนเวียนเพื่อการเกษตร พบว่า สารเคมีและเชื้อก่อโรคที่ตรวจพบมีความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (HQ < 1) ประกอบไปด้วยกรณีต่าง ๆ ดังนี้

ในกรณีการนำผักบุ้งสดที่ปลูกในคลองมหาสวัสดิ์ไปรับประทาน พบว่า ดัชนีความเป็นอันตรายของการรับประทานผักบุ้งสดน้อยกว่าการบริโภคน้ำ และหากรับประทานผักบุ้งสดที่ปลูกในน้ำที่ออกจากนาข้าว (ที่มีระยะเวลาในการกักเก็บน้ำในนา 15 วัน หรือ 30 วัน) มีความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (HI < 1)

การตรวจพบเชื้อโพรโตซัว *Giardia lamblia* ในคลองมหาสวัสดิ์ค่อนข้างสูงในช่วงเดือนมิถุนายน ถึงกรกฎาคม คาดว่าแหล่งกำเนิดมาจากน้ำท่าที่ไหลผ่านพื้นที่เกษตรและบ่อเกรอะ โอกาสในการติดเชื้อ *Giardia lamblia* จากการใช้น้ำเพื่อการเกษตร มีน้อยกว่าการว่ายน้ำในคลองมหาสวัสดิ์ และบริเวณตอนกลางของคลองจะมีความเสี่ยงมากกว่าจุดที่เป็นทางเข้าและออกของน้ำ

ความเสี่ยงการได้รับเชื้อโรค E.coli จากกิจกรรมต่าง ๆ กรณีที่ใช้น้ำในคลองมหาสวัสดิ์ พบว่า มีความเสี่ยงสูงสุดประมาณ 1/100 ในทุกกิจกรรม ซึ่งจัดอยู่ในระดับที่ไม่ปลอดภัย และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั่วไป

นอกจากนี้ ยังพบว่า น้ำในคลองมหาสวัสดิ์มีค่าความเข้มข้นของแบคทีเรีย Enterococcus สูง จึงไม่เหมาะกับการนันทนาการ โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม

งานวิจัยนี้สามารถนำไปต่อยอดเพื่อประเมินความเสี่ยงของประชาชนในการเกิดโรคและการสัมผัสสารเคมีจากแหล่งน้ำ และนำข้อมูลมาขยายผลกับการนำน้ำไปใช้ในแปลงนาข้าว เพื่อใช้นาข้าวในการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อใช้หมุนเวียนต่อไป

สร้างมูลค่าวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร

หลังฤดูเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเผาตอซัง ฟางข้าว หรือใบอ้อย จนกลายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ PM2.5 จึงมีแนวความคิดที่จะนำวัสดุดังกล่าวมาสร้างมูลค่า ด้วยการแปรรูปเป็นนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนลดการเผา ลดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านมาดำเนินโครงการวิจัยแบบเน้นการมีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนลดการเผา เพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ประกอบการ และชี้ช่องทางประสบความสำเร็จในการเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตร ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรที่ปลูกข้าวมีรายได้เสริม โครงการนี้เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา เครือข่ายสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และบริษัทเอสทูพี คอร์ปอร์เรชั่น จำกัด

มีการถ่ายทอดองค์ความรู้การเปลี่ยนของเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์คุณภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อย่างเช่น กระถางต้นไม้ ถุงเพาะชำ ถาดเพาะชำ ไม้พาเลท และไม้อัด (ซึ่งได้รับรางวัลการันตีคุณภาพในเวทีระดับนานาชาติ อย่างรางวัลเหรียญทองจาก WIIPA Award ประเทศญี่ปุ่น และรางวัลพิเศษจาก Indonesian Innovation and Invention Promotion Association ประเทศอินโดนีเซีย) ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เกษตรกร ประชาชน และบริษัทเอกชน ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี สุพรรณบุรี อุดรธานี และขอนแก่น มีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลการนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ไปต่อยอดขยายผลในเชิงพาณิชย์ และค้นหาผู้ประกอบการที่สนใจรับซื้อผลิตภัณฑ์ ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 90 สนใจรับไปจำหน่ายหากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ในอนาคตวางแผนที่จะนำต้นแบบการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไปใช้ในพื้นที่ศึกษา และติดตามตรวจสอบว่า สามารถแก้ไขปัญหาการเผาวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรได้หรือไม่ และนวัตกรรมนี้สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร หรือประชาชนผู้สนใจมากน้อยแค่ไหน

การนำนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์จริงในปัจจุบัน คือ

(1) ได้มีการพัฒนานวัตกรรมจากวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นการพัฒนากระถางต้นไม้ย่อยสลาย ได้ที่มีส่วนผสมจาก 'ปุ๋ยสูตร พด.' และ 'มูลหนอนแมลงวันลาย' ซึ่งปุ๋ยสูตรดังกล่าวเป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่สามารถสร้างธาตุอาหาร หรือช่วยให้ธาตุอาหารเป็นประโยชน์กับพืช เพื่อเพิ่ม ความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน และสร้างฮอร์โมนส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช ซึ่งมีการตรวจสอบคุณสมบัติของ NPK และได้ทดลองใช้ในการปลูกพืชสวนครัว ประเภทผักสลัดเรดโอ๊คและกรีนโอ๊ค พบว่า ผักมีการเจริญเติบโตที่ดี มีใบสดและกว้างกว่าการปลูกลงดินที่บำรุงด้วยปุ๋ยชนิดอื่น ทั้งนี้ กรมพัฒนาที่ดินจะมีการต่อยอดขยายผลการดำเนินงานการถ่ายทอดนวัตกรรมสู่ "เครือข่ายหมอดิน" ของประเทศไทย

(2) ดำเนินการเป็นที่ปรึกษาด้านนวัตกรรมกระถางต้นไม้ให้แก่นิสิตระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยได้รับรางวัล 'รองชนะเลิศ' การแข่งขันผลงานนวัตกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลเพื่อพัฒนาสู่การใช้งานจริง

(3) ร่วมเป็นคณะกรรมการในการตัดสินการประกวดนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้แก่นักเรียนในเครือข่ายศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาทั่วประเทศ (นักเรียนภายใต้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และการศึกษาตามอัธยาศัย)

พัฒนาระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล

ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจในวงกว้าง นำมาสู่ข้อร้องเรียนมากมาย ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ในการดำเนินงานตามขั้นตอนของกฎหมายจำเป็นต้องใช้ข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะมีการส่งตัวอย่าง (ด้านสิ่งแวดล้อม) ให้ห้องปฏิบัติการทดสอบ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้บังคับตามกฎหมาย ด้วยเหตุนี้กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจึงพยายามพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพอยู่เสมอ จนผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025 สามารถให้บริการตรวจวัด วิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมและสารพิษต่าง ๆ ได้ถึง 217 พารามิเตอร์ เป็นห้องปฏิบัติการที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และความน่าเชื่อถือสูง

เนื่องจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงทำให้งานทดสอบและตรวจวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อมขยายตัวเพิ่มขึ้น ดังนั้น ในการตรวจสอบระบบคุณภาพของห้องปฏิบัติการว่ามีความพร้อมและความเชี่ยวชาญตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ จึงต้องพึ่งพาโปรแกรมทวนสอบ เพื่อตรวจวัดความชำนาญและการใช้เทคนิคต่าง ๆ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจึงได้พัฒนาระบบคุณภาพการเป็นผู้จัดโปรแกรมทดสอบความชำนาญตามมาตรฐาน ISO/IEC 17043 ขึ้นมา ซึ่งปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้ทำการทดสอบความชำนาญให้กับห้องปฏิบัติการหลายแห่ง และร้อยละ 90 ของผู้เข้าร่วมการทดสอบผ่านเกณฑ์การประเมิน

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานการเป็นผู้จัดโปรแกรมการทดสอบความชำนาญตามมาตรฐาน ISO/IEC 17043 ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมเป็นประโยชน์ต่อห้องปฏิบัติการของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เนื่องจากเป็นวิธีประกันคุณภาพของห้องปฏิบัติการ และเป็นการเฝ้าระวังสมรรถนะในการดำเนินงานของห้องปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่นในผลการทดสอบและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

2.8 ระบบสารสนเทศและการให้บริการด้านสิ่งแวดล้อม

ระบบสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อม: ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวของประเทศไทย พัฒนาระบบบริการข้อมูล ให้ทุกคนเข้าถึงได้อย่างไร้อุปสรรค

ระบบรวบรวมข้อมูล
พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน

เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางในงานแขนงต่าง ๆ ด้วยเหตุว่า สะดวก รวดเร็วและให้ข้อมูลที่มีความถูกต้องแม่นยำสูง กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจึงนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ และวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงพัฒนาระบบงานบริการข้อมูลสำหรับประชาชน เพื่อให้ทุกคนเข้าถึงได้อย่างสะดวก

แพลตฟอร์มกลางกรีนดิจิทัล

พัฒนาขึ้นเพื่อรวบรวมและรายงานการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน เป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์มาช่วยวิเคราะห์ จำแนกประเภทพื้นที่สีเขียว ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ อีกทั้งยังได้พัฒนาระบบให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลพื้นที่สีเขียวจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมารวมไว้ที่เดียว ยิ่งทำให้แพลตฟอร์มมีประสิทธิภาพสูงเมื่อนำไปใช้งาน เปิดให้บริการทั้งในรูปแบบของเว็บไซต์ โมบายแอปพลิเคชัน และให้บริการผ่านศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางภาครัฐ ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ระบบฐานข้อมูลนี้จะทำให้ทราบถึงสถานะและจำนวนพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวให้เหมาะสมกับจำนวนประชากร และการดูดกลับก๊าซเรือนกระจก ใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการดูแลรักษาพื้นที่สีเขียวของประเทศไทยในเวทีการประชุมระดับโลก หรือแม้กระทั่งใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการลดหย่อนภาษีในอนาคต

พัฒนาเว็บไซต์ตามมาตรฐาน WCAG

WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) คือ แนวทางการพัฒนาและออกแบบเว็บไซต์ที่มีจุดมุ่งหมายให้ทุกคนเข้าถึงและใช้งานได้โดยปราศจากอุปสรรค เช่น รองรับการใช้งานของผู้พิการ ซึ่งหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ควรนำไปใช้เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและไม่เลือกปฏิบัติ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมนำแนวทางดังกล่าวมาพัฒนาเว็บไซต์ของหน่วยงานให้รองรับการใช้งานของคนทุกกลุ่ม เริ่มจากการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทาง “การพัฒนาเว็บไซต์ที่ทุกคนเข้าถึงได้ ตามมาตรฐาน WCAG 2.2” แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ผู้พัฒนาระบบ ไปจนถึงผู้ผลิตสื่อและเผยแพร่เนื้อหา มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 228 คน ต่อมาได้นำมาตรฐาน WCAG 2.2 ไปปรับปรุงเว็บไซต์ของหน่วยงาน ทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการและข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว จนได้รับรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็น 1 ใน 50 หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประกวดเว็บไซต์ที่ทุกคนเข้าถึงได้ประจำปี พ.ศ. 2566

2.9 พัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม

พัฒนาบุคลากร: ปลุกความตระหนักรู้
เสริมศักยภาพ สร้างบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม

สร้างบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม

8,072 คน

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จัดเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ประสบความสำเร็จ การเพิ่มสมรรถนะให้กับบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน ให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็น กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจึงกำหนดให้งานพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอีกหนึ่งภารกิจที่จะสร้างหลักประกันให้กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

เตรียมบุคลากร เปลี่ยนผ่านสู่ภารกิจใหม่

ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมสู่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม มีการปรับบทบาท และภารกิจในการทำงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้บุคลากรมีสมรรถนะหลักที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน จึงจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรเพิ่มศักยภาพและเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้กับเจ้าหน้าที่กรม จำนวน 351 คน ทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกับภารกิจในอนาคต พร้อมทำหน้าที่ขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero GHG Emissions) โดยผู้ผ่านการฝึกอบรม มีความรู้ ความเข้าใจ ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการปรับบทบาท ภารกิจการทำงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพิ่มขึ้นร้อยละ 98

หลักสูตรพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม

หลักสูตรที่ออกแบบขึ้นมาสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ให้มีความรู้ ทัศนคติ ที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ตลอดจนมีทักษะในการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เปิดอบรม จำนวน 7 หลักสูตร ได้แก่

(1) การเพิ่มศักยภาพและเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
(2) การรับมือและการจัดการมลพิษทางอากาศ
(3) กฎหมายสิ่งแวดล้อมกับการจัดการมลพิษ
(4) การระงับข้อพิพาททางเลือกด้านสิ่งแวดล้อม
(5) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)
(6) ชุมชนต้นแบบการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน
(7) CITY DATA สำหรับการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืน

มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน 1,139 คน มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นร้อยละ 94

หลักสูตรธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมสำหรับนักบริหารระดับสูง

หลักสูตรที่ออกแบบขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนแบบองค์รวม สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบริหารจัดการได้อย่างสร้างสรรค์บนหลักจริยธรรมสิ่งแวดล้อม เป็นต้นแบบผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และเกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานในการสนับสนุนงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคต หลักสูตรนี้จัดต่อเนื่องมาเป็นรุ่นที่ 10 เน้นอบรมแนวบูรณาการ เช่น บรรยาย เสวนา อภิปราย ระดมความคิดเห็น เปรียบเทียบ วิเคราะห์กรณีศึกษา และศึกษาวิจัยเชิงพื้นที่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน 70 คน ประกอบไปด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อเป็นเครือข่ายในการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลักสูตรสิ่งแวดล้อมออนไลน์

ให้บริการหลักสูตรออนไลน์ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนที่สนใจ เพื่อลดช่องว่างของโอกาสในการเรียนรู้ และข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลา ผู้เรียนสามารถบริหารจัดการเวลาเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเอง และสามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ที่ผ่านมาเปิดให้บริการ 24 หลักสูตร เช่น หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน การจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำนักงานสีเขียว เป็นต้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ให้บริการบทเรียนใหม่เพิ่มอีก 1 หลักสูตร ได้แก่ ความรู้พื้นฐานการดำเนินงานการลดก๊าซเรือนกระจกและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีผู้สนใจสมัครเรียนในหลักสูตรออนไลน์ทั้ง 25 หลักสูตร จำนวนทั้งสิ้น 6,863 คน ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 88.38 พึงพอใจในหลักสูตรและมีความรู้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ร้อยละ 60.32 มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นด้วย

2.10 การบริหารจัดการองค์กร

บริหารจัดการองค์กร: พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี บริหารงานด้วยความโปร่งใส เป็นมืออาชีพเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

องค์กรคุณธรรมต้นแบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ลำดับที่ 7

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรเป็นหนึ่งในฟันเฟืองที่คอยหนุนเสริมให้ภารกิจหลักของหน่วยงานเคลื่อนไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมิใช่เพียงแค่การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากร แต่ยังรวมถึงการวางแผนปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรในด้านต่าง ๆ ตลอดจนออกแบบระบบการทำงานที่มีมาตรฐาน โปร่งใส และตรวจสอบได้

งานตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายใน เป็นเครื่องมือหรือกลไกที่สำคัญของผู้บริหารในการให้ความเชื่อมั่น และให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้หน่วยงานบรรลุถึงเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

จากการตรวจสอบในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า การดำเนินงานของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ที่กำหนด และไม่พบความบกพร่องที่มีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติงาน แต่มีข้อตรวจพบ ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ ซึ่งหน่วยรับตรวจดำเนินการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่กำหนดอย่างครบถ้วน

องค์กรคุณธรรมต้นแบบ

ตลอดระยะเวลาการทำงาน หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสร้างความโปร่งใส ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมภายในองค์กร จนได้รับการยกย่องให้เป็น “องค์กรคุณธรรมต้นแบบ” ติดต่อกัน 5 ปี จากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ที่สะท้อนภาพลักษณ์ขององค์กรโดยผู้นำและสมาชิกแสดงเจตนารมณ์มุ่งมั่นที่จะดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในองค์กร ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงามมาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังถูกจัดให้เป็นองค์กรที่มีผลการดำเนินงานของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) เป็นลำดับที่ 7 จาก 15 หน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นลำดับที่ 59 จาก 159 หน่วยงานในระดับกรม จากการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี พ.ศ. 2566 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ถือเป็นการยกระดับการขับเคลื่อนการทำงานของหน่วยงานในการเป็นองค์กรโปร่งใส ที่สามารถให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน ถูกต้องและตรวจสอบได้

ออกแบบเครื่องมือ เพื่อการบริหารงานคุณภาพ

เป้าหมายตามแผนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) คือ เมื่อสิ้นสุดแผนงานในปี พ.ศ. 2580 ประชาชนจำนวนร้อยละ 10 จะต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการขับเคลื่อนงานในประเด็นสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะที่ต้นทางโดยประชาชน การส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนั้นเพื่อเป็นการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ภายใต้ประเด็นทั้ง 4 ว่าจะบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งเป้าไว้หรือไม่ จึงได้ออกแบบ “เครื่องมือประเมินพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของประชาชน” ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยขึ้น ประกอบไปด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมฉบับประชาชนทั่วไป และแบบประเมินฉบับประชาชนที่เคยเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ตามประเด็นสำคัญ เครื่องมือนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดทิศทางการดำเนินงานในอนาคต

แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของประชาชน

ฉบับสำหรับประชาชนทั่วไป (ฉบับรวม)

- แบบประเมิน 40 ข้อ

ฉบับสำหรับประชาชนที่เคยเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมของกรม (ฉบับแยกรายด้าน)

- แบบประเมิน 37 ข้อ — ด้านการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- แบบประเมิน 35 ข้อ — ด้านการจัดการขยะที่ต้นทางโดยประชาชน
- แบบประเมิน 30 ข้อ — ด้านการส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
- แบบประเมิน 30 ข้อ — ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ก้าวสู่องค์กรดิจิทัล

การวางระบบบริหารจัดการองค์กรให้สามารถเปลี่ยนผ่านจากแอนะล็อกสู่องค์กรดิจิทัลได้อย่างลื่นไหล เป็นสิ่งที่ท้าทาย และในสถานการณ์ที่ต้องปรับโครงสร้างองค์กรจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สู่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมด้วยแล้ว ยิ่งเป็นความท้าทายใหญ่หลวง เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านเป็นไปอย่างไร้รอยต่อ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อนองค์กรดิจิทัลกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่องค์กรดิจิทัล เช่นการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน พัฒนาระบบบริการดิจิทัล จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลและบูรณาการข้อมูลในส่วนต่างๆ ที่ขาดไม่ได้ คือ เสริมสร้างทักษะด้านดิจิทัลให้กับบุคลากร และจากการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมได้คะแนนโดยรวมที่ร้อยละ 60.32 มากกว่าค่าเฉลี่ยของหน่วยงานระดับกรม ในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่า ระบบการทำงาน และทรัพยากรบุคคลของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม มีความพร้อมในการก้าวไปสู่องค์กรดิจิทัล

รายงานการเงิน ปี 2566

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (หน่วยงาน) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า รายงานการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมถึง มาตรฐานเรื่องความเป็นอิสระ ที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี (ประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงรายงานการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินคาดว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะได้รับรายงานประจำปีภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อรายงานการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่น และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับรายงานการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้บริหาร

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อรายงานการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำรายงานการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่มีข้อกำหนดในกฎหมายหรือเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะเลิกหน่วยงานหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่ารายงานการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงินจากการใช้รายงานการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในรายงานการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบ

เพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิผลของการควบคุมภายในของหน่วยงาน
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้หน่วยงานต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของรายงานการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่ารายงานการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้บริหารในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นายศิร์รัฐ ศรีสุนทรพินิต)
ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 10

(นางสาวพิกุลรัตน์ คลิ้งคล้าย)
นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
วันที่ 4 มีนาคม 2567

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565 (ปรับปรุงใหม่)
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	7,716,035.30	12,825,842.73
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	5	10,942,569.48	12,378,816.37
วัสดุคงเหลือ	6	2,531,979.32	4,182,940.11
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	7	150,863.05	26,896.39
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		**21,341,447.15**	**29,414,495.60**
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ลูกหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	8	1,691,093.74	1,366,845.83
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	9	366,144,409.93	401,064,158.18
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	10	22,058,203.24	26,686,263.41
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		**389,893,706.91**	**429,117,267.42**
รวมสินทรัพย์		**411,235,154.06**	**458,531,763.02**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นายวัฒน์ หาบึงกาฬ)
เลขานุการกรม

(นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช)
อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565 (ปรับปรุงใหม่)
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้า	11	15,562,099.04	9,276,307.58
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น		878.78	497.37
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	12	6,463,933.48	6,030,715.89
เงินรับฝากระยะสั้น	13	2,329,513.05	2,756,346.39
รวมหนี้สินหมุนเวียน		**24,356,424.35**	**18,063,867.23**
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	14	2,862,497.31	7,234,051.72
เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะยาว		1,000,000.00	1,000,000.00
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		1,691,093.74	1,366,845.83
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		**5,553,591.05**	**9,600,897.55**
รวมหนี้สิน		**29,910,015.40**	**27,664,764.78**
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน		321,942,268.98	321,942,268.98
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		59,382,869.68	108,924,729.26
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		**381,325,138.66**	**430,866,998.24**
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		**411,235,154.06**	**458,531,763.02**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นายวัฒน์ ทาบึงกาฬ)
เลขานุการกรม

(นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช)
อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2566	2565 (ปรับปรุงใหม่)
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	18	498,968,729.31	572,854,672.31
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	19	16,577,270.78	24,276,260.16
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	20	409,636.46	280,117.54
รายได้อื่น	21	43,931.97	917,629.85
รวมรายได้		**515,999,568.52**	**598,328,679.86**
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	22	189,177,186.97	188,415,766.46
ค่าบำเหน็จบำนาญ	23	50,018,132.30	39,797,790.19
ค่าตอบแทน	24	9,987,139.58	10,105,976.00
ค่าใช้สอย	25	220,025,885.76	245,611,279.09
ค่าวัสดุ	26	14,833,008.87	14,598,358.11
ค่าสาธารณูปโภค	27	13,076,750.13	12,405,246.59
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	28	66,964,506.75	59,256,637.06
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ		319,651.00	1,830,400.00
ค่าใช้จ่ายอื่น	29	1,139,166.74	1,403,099.40
รวมค่าใช้จ่าย		**565,541,428.10**	**573,424,552.90**
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		**(49,541,859.58)**	**24,904,126.96**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นายวัฒน์ ทาบึงกาฬ)
เลขานุการกรม

(นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช)
อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 - ตามที่รายงานไว้เดิม		321,942,268.98	68,412,550.91	390,354,819.89
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน		-	15,608,051.39	15,608,051.39
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 - หลังการปรับปรุง		321,942,268.98	84,020,602.30	405,962,871.28
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2565				
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด		-	24,904,126.96	24,904,126.96
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565		321,942,268.98	108,924,729.26	430,866,998.24
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 - ตามที่รายงานไว้เดิม		321,942,268.98	110,261,731.18	432,204,000.16
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	17	-	(1,337,001.92)	(1,337,001.92)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 - หลังการปรับปรุง		321,942,268.98	108,924,729.26	430,866,998.24
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2566				
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด		-	(49,541,859.58)	(49,541,859.58)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566		321,942,268.98	59,382,869.68	381,325,138.66

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นายวัฒน์ หาปังกาศ)
เลขานุการกรม

(นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช)
อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

หมายเหตุ	หัวข้อเรื่อง
1	ข้อมูลทั่วไป
2	เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน
3	สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
4	เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
5	ลูกหนี้อื่นระยะสั้น
6	วัสดุคงเหลือ
7	สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
8	ลูกหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว
9	ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
10	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
11	เจ้าหนี้การค้า
12	เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น
13	เงินรับฝากระยะสั้น
14	เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว
15	ภาระผูกพัน
16	หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นภายหน้า
17	การแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดก่อน
18	รายได้จากงบประมาณ
19	รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ
20	รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค
21	รายได้อื่น
22	ค่าใช้จ่ายบุคลากร
23	ค่าบำเหน็จบำนาญ
24	ค่าตอบแทน
25	ค่าใช้สอย
26	ค่าวัสดุ
27	ค่าสาธารณูปโภค
28	ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย
29	ค่าใช้จ่ายอื่น
30	การอนุมัติรายงานการเงิน

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เดิมชื่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เปลี่ยนชื่อเป็นกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 140 ตอน 48 ก ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2566 โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 การยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 และการยุบสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยปรับปรุงส่วนราชการใหม่เป็น 3 กรม ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ในส่วนของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมได้โอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารส่วนราชการเดิม คือ กองสารสนเทศและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฝ่ายวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมจากภาพถ่าย สังกัดกองนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม และฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม สังกัดกองมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และตราพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการใหม่ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการปรับปรุงแบ่งส่วนราชการใหม่อีกครั้ง กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้โอนย้ายไปสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 49 ซอย 30 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีหน่วยเบิกจ่าย 1 หน่วยในส่วนกลาง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 462,174,200.00 บาท และได้รับจัดสรรงบบุคลากรเพิ่มเติม จำนวน 113,363.92 บาท งบสุทธิ 462,287,563.92 บาท ประกอบด้วย งบประมาณที่หน่วยงานเบิกจ่ายเอง จำนวน 450,645,563.92 บาท และโอนให้ส่วนราชการอื่นเบิกแทน จำนวน 11,642,000.00 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ แผนงานยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนงานบูรณาการรัฐบาลดิจิทัล

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในรายงานการเงินตามรูปแบบการนำเสนอรายงานการเงิน ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

รายงานการเงินของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ รวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นของหน่วยงานในส่วนกลาง ไม่ว่ารายการดังกล่าวจะเกิดจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทที่หน่วยงานมีอำนาจในการบริหารจัดการตามกฎหมาย รายการที่ปรากฏในรายงานการเงิน รวมถึงสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษา และบริหารจัดการให้แก่รัฐบาลภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงองค์ประกอบของรายงานการเงิน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานเอง

รอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของปีก่อน ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป

หมายเหตุ 3 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เช็ค ดราฟต์ และธนาณัติ หน่วยงานจะรับรู้เงินสดและเงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ และแสดงรายการดังกล่าวไว้ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

เงินทดรองราชการ คือ เงินที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อทดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ การใช้จ่ายเงินทดรองราชการจะบันทึกควบคุมโดยทะเบียนยอดบัญชีเงินทดรองราชการจะเป็นยอดคงที่ตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ เมื่อหน่วยงานใช้จ่ายเงินทดรองราชการแล้วจะรวบรวมหลักฐานการจ่ายเพื่อเบิกเงินงบประมาณมาชดใช้เงินทดรองราชการ หน่วยงานจะบันทึกรับรู้เงินทดรองราชการเมื่อได้รับเงินควบคู่ไปกับการบันทึกเงินทดรองราชการรับจากคลัง และให้แสดงรายการเงินทดรองราชการในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

รายการเทียบเท่าเงินสด หมายถึง เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนเงินที่เท่ากันหรือใกล้เคียงมูลค่าเดิม ซึ่งความแตกต่างในมูลค่าดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ มีระยะเวลาครบกำหนดที่จะเปลี่ยนให้เป็นเงินสดได้ภายใน 3 เดือน เช่น เงินฝากประจำที่ครบกำหนดภายใน 3 เดือน

เงินฝากคลัง หมายถึง เงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หน่วยงานจะรับรู้เงินฝากคลังในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ โดยแสดงรายการเงินฝากคลังในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

3.2 ลูกหนี้เงินยืม

ลูกหนี้เงินยืม หมายถึง ลูกหนี้ภายในหน่วยงานกรณีให้ข้าราชการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงานโดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินงบประมาณ ลูกหนี้เงินนอกงบประมาณแสดงตามมูลค่าที่จะได้รับโดยไม่ตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ไม่ว่าจะจ่ายให้ยืมจากเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณ และในระบบ GFMIS รับรู้ตั้งแต่วันที่บันทึกรายการขอเบิกเงิน

3.3 รายได้ค้างรับ

รายได้ค้างรับ รับรู้ตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับตามจำนวนค่าใช้จ่ายค้างจ่ายที่ขอเบิกแล้วแต่ยังไม่ได้รับ (ยกเว้นรายการขอเบิกที่ยังไม่ได้รับเงินจากกรมบัญชีกลางกรณีจ่ายตรงผู้ขาย) และรายได้อื่นที่หน่วยงานยังไม่ได้รับชำระเงิน

3.4 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ สินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร หน่วยงานรับรู้วัสดุคงเหลือในราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน (FIFO) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

3.5 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน เป็นที่ดินที่มีสัญญาเช่ากับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์

ราคาทุนรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพและสถานที่ที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร ราคาทุนของสินทรัพย์ที่ก่อสร้างขึ้นเองประกอบด้วย ต้นทุนค่าวัสดุ ค่าแรงงานทางตรง และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์

ส่วนประกอบของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์แต่ละรายการที่มีรูปแบบและอายุการให้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน และมีต้นทุนที่มีนัยสำคัญจะบันทึกส่วนประกอบนั้นแยกต่างหากจากกัน

ต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลัง ต้นทุนในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ และตัดมูลค่าของชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนออกจากบัญชีด้วยมูลค่าตามบัญชี ส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นในการซ่อมบำรุงที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

อาคารและอุปกรณ์ แสดงในราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

อุปกรณ์ที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ 2540 ไม่นำมาบันทึกบัญชี แต่บันทึกไว้ในทะเบียนคุมสินทรัพย์

อุปกรณ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540 – 2545 บันทึกเฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000.00 บาท ขึ้นไป

อุปกรณ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 - 2562 บันทึกเฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000.00 บาท ขึ้นไป

อุปกรณ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2563 เป็นต้นไป บันทึกเฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 10,000.00 บาท ขึ้นไป

ค่าเสื่อมราคา คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์ สินทรัพย์ที่หมดอายุการใช้งานจะคงมูลค่าไว้ในบัญชี 1 บาท จนกว่าจะมีการจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชี โดยประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์ไว้ ดังนี้

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	3 – 40 ปี
ครุภัณฑ์	5 – 12 ปี

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน และสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง

3.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบงานต่าง ๆ และต้นทุนเว็บไซต์ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อ และการจ้างพัฒนาขึ้น โดยหน่วยงานมีสิทธิ์ควบคุมการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น และคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์นั้นเกินกว่าหนึ่งปี หน่วยงานแสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงในราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

ค่าตัดจำหน่าย คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์

ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	5 ปี

3.7 สัญญาเช่าดำเนินงาน

หน่วยงานรับรู้จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า นอกจากว่ามีเกณฑ์อื่นที่เป็นระบบที่สะท้อนถึงระยะเวลาที่ผู้เช่าได้รับประโยชน์ได้ดีกว่า

3.8 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น หมายถึง รายการข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

3.8.1 ภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งภาระผูกพันนี้จะเกิดขึ้นจริงก็ต่อเมื่อได้รับการยืนยันจากการเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ในอนาคตอย่างน้อยหนึ่งเหตุการณ์และเหตุการณ์ในอนาคตนั้นต้องเป็นเหตุการณ์ที่หน่วยงานไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด

3.8.2 ภาระผูกพันในปัจจุบันที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีตแต่ไม่สามารถรับรู้เป็นหนี้สินได้เนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนว่าหน่วยงานจะต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพื่อนำไปใช้ชำระภาระผูกพันนั้น หรือไม่สามารถวัดมูลค่าของภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือเพียงพอ

หน่วยงานไม่ต้องรับรู้หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ให้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.9 เจ้าหนี้

เจ้าหนี้เกิดขึ้นจากภาระผูกพันที่หน่วยงานมีต่อบุคคลภายนอก เช่น เจ้าหนี้จากการซื้อสินค้าและบริการ เจ้าหนี้อื่น เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้เจ้าหนี้จากการซื้อสินค้าและบริการ เมื่อหน่วยงานได้รับสินค้าและบริการจากผู้ขายแล้ว การรับสินค้าและบริการนี้หมายถึงจุดที่หน่วยงานได้มีการตรวจรับเรียบร้อยแล้ว และให้หน่วยงานแสดงรายการเจ้าหนี้เป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน โดยให้เปิดเผยรายละเอียดประเภทเจ้าหนี้ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.10 ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย คือ จำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน การจ่ายเงินจะกระทำในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป ค่าใช้จ่ายดังกล่าวอาจเกิดจากข้อกำหนดของกฎหมาย ข้อตกลงในสัญญา หรือจากบริการที่ได้รับแล้ว เช่น เงินเดือนหรือค่าจ้างค้างจ่าย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค้างจ่าย ดอกเบี้ยค้างจ่าย หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่าย และให้หน่วยงานแสดงค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

3.11 เงินรับฝาก

เงินรับฝาก คือ จำนวนเงินที่หน่วยงานได้รับไว้โดยมีข้อผูกพันในการจ่ายคืนหรือจ่ายต่ออาจเป็นเงินนอกงบประมาณที่รับไว้ตามข้อกำหนด เงินหลักประกันสัญญา เงินหลักประกันผลงาน หรือเงินอื่นใดซึ่งจะต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้ฝาก หรือเป็นเงินผ่านมือที่จะต้องส่งต่อไปยังบุคคลที่สาม หน่วยงานจะต้องบันทึกเป็นหนี้สินไว้จนกว่าจะมีการจ่ายคืน หรือจ่ายต่อไปยังบุคคลที่สาม หน่วยงานจะรับรู้เงินรับฝากเมื่อได้รับเงินและให้แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินประเภทหนี้สินหมุนเวียน หรือหนี้สินไม่หมุนเวียนแล้วแต่กรณี

3.12 รายได้รอการรับรู้

3.12.1 รายการสินทรัพย์ที่รับโอนก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2563 ตามโครงการช่วยเหลือหรือความร่วมมือระหว่างองค์กร รับรู้เมื่อได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับบริจาคเป็นเงินหรือสินทรัพย์และได้รับอนุญาตให้เก็บไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงาน

– เงินที่ได้รับไม่ระบุวัตถุประสงค์หรือสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานภายในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวนในรอบระยะเวลาบัญชีที่รับเงินหรือสินทรัพย์นั้น

– เงินที่ได้รับระบุวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานมากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี รับรู้เป็นหนี้สินและทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนของค่าใช้จ่าย กรณีเป็นสินทรัพย์ที่ได้รับมาและก่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานมากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี รับรู้เป็นรายได้ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์นั้น

3.12.2 รายการสินทรัพย์ที่รับโอนที่เกิดขึ้นในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไป รับรู้รายการสินทรัพย์ที่รับโอน ดังนี้

– ส่วนของภาระผูกพันในปัจจุบันที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้รับรู้เป็นหนี้สิน

– ส่วนที่ไม่ต้องรับรู้เป็นหนี้สิน ให้รับรู้เป็นสินทรัพย์และรายได้

3.13 รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง คือ จำนวนเงินที่หน่วยงานได้รับ หรือจัดเก็บแทนรัฐบาล และมีภาระผูกพันที่จะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน เช่น รายได้ภาษี รายได้ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ รายได้จากการขายสินทรัพย์และบริการ เป็นต้น หน่วยงานจะรับรู้รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังตามจำนวนเงินที่จัดเก็บแล้วแต่ยังส่งคลังไม่ทันภายในปี เมื่อหน่วยงานปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง ณ วันที่จัดทำรายงาน และให้แสดงรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังเป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยรายได้แผ่นดินที่หน่วยงานได้รับทั้งหมดในระหว่างปีงบประมาณ หักด้วยจำนวนรายได้ที่นำส่งคลังแล้วจนถึงวันที่จัดทำรายงาน และจำนวนรายได้แผ่นดินที่รอนำส่งไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.14 ทุน

ทุน รับรู้เมื่อเริ่มปฏิบัติตามระบบบัญชีโดยการปรับปรุงข้อมูลสินทรัพย์ที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ 2548 ที่ยังไม่ได้นำเข้าระบบ GFMIS มาบันทึกเข้าระบบแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ 2550

3.15 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ดังนี้

(1) กรณีที่เบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีของหน่วยงานเพื่อนำไปจ่ายต่อให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้ส่งคำขอเบิกเงินกับคลัง

(2) กรณีที่เบิกหักผลักส่งหรือเบิกจ่ายตรงจากรัฐบาลให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงานโดยหน่วยงานไม่ได้รับตัวเงิน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากคลัง

หน่วยงานแสดงรายได้จากเงินงบประมาณในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินตามจำนวนเงินงบประมาณที่ขอเบิกสุทธิจากเงินงบประมาณเบิกเกินส่งคืน

3.16 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ของรัฐบาลที่หน่วยงานได้รับและนำส่งคลัง หน่วยงานรับรู้เงินรายได้แผ่นดินเมื่อได้รับรายได้ ด้วยยอดสุทธิหลังจากหักส่วนที่จัดสรรเป็นเงินนอกงบประมาณตามที่ได้รับการยกเว้น และเนื่องจากรายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ ดังนั้น ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน หน่วยงานจะปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงภาระผูกพันที่หน่วยงานจะต้องนำส่งคลังในงวดบัญชีต่อไป รายได้แผ่นดินและรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไม่ต้องแสดงเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงานแต่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบรายงานการเงินเป็นรายงานแยกต่างหาก

3.17 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

3.17.1 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค ที่รับรู้จากเงินช่วยเหลือหรือเงินหรือทรัพย์สินรับบริจาคก่อนวันที่ 1 ตุลาคม 2563 รับรู้ดังนี้

– เงินที่ได้รับจากการช่วยเหลือหรือบริจาคไม่ระบุวัตถุประสงค์ รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวน ส่วนเงินที่ได้รับจากการช่วยเหลือหรือบริจาคระบุวัตถุประสงค์ ทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนค่าใช้จ่าย

– สินทรัพย์ที่ได้รับจากการช่วยเหลือหรือบริจาคและให้ประโยชน์แก่หน่วยงานภายในหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชีหรือมีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า 10,000.00 บาท รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวน ส่วนสินทรัพย์ที่ได้รับจากการช่วยเหลือหรือบริจาคมีราคาต่อหน่วยตั้งแต่ 10,000.00 บาท ขึ้นไป และให้ประโยชน์แก่หน่วยงานมากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี ทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามมูลค่าของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับนั้น

3.17.2 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค ที่รับรู้ตามรายการสินทรัพย์ที่รับโอนในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563 รับรู้ดังนี้

– รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน รับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้ เมื่อได้รับเงินและทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด

– รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอนรับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้เมื่อได้รับเงินสดและทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด สำหรับรายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่ไม่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน ไม่ว่าจะมีข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอนหรือไม่ รับรู้เป็นรายได้ เมื่อได้รับสินทรัพย์รับโอนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์

– ข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอน ไม่รวมถึงข้อกำหนดให้ต้องคืนสินทรัพย์ที่รับโอนหรือประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการอื่นที่ต้องคืนให้แก่ผู้โอน ถ้าไม่ใช้สินทรัพย์ตามที่ระบุไว้ ดังนั้น เมื่อเริ่มมีสิทธิควบคุมสินทรัพย์ภายใต้ข้อจำกัด ผู้รับโอนไม่ได้มีภาระผูกพันในปัจจุบันที่จะต้องโอนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่บุคคลที่สาม เมื่อผู้รับโอนทำผิดข้อจำกัด ผู้โอนหรือฝ่ายอื่นอาจมีทางเลือกในการใช้บทลงโทษต่อผู้รับโอน ดังนั้น เมื่อหน่วยงานได้รับสินทรัพย์ตามข้อจำกัดจึงรับรู้รายได้ทันที

– เงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน กำหนดให้หน่วยงานจะต้องใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการของสินทรัพย์ตามที่ระบุไว้ หรือต้องคืนประโยชน์เชิงเศรฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการแก่ผู้โอนในกรณีที่ผิดเงื่อนไขนั้น ดังนั้น หน่วยงานผู้รับโอนสินทรัพย์จึงมีภาระผูกพันในปัจจุบันที่ต้องส่งมอบประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการแก่บุคคลที่สามเมื่อเริ่มมีสิทธิควบคุมสินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไข ทั้งนี้เป็นเพราะผู้รับโอนไม่สามารถหลีกเลี่ยงกระแสไหลออกของทรัพยากรเนื่องจากมีข้อกำหนดให้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ในการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้แก่บุคคลที่สาม หรือไม่เช่นนั้นต้องส่งคืนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการให้แก่ผู้โอน ดังนั้นเมื่อผู้รับโอนเริ่มรับรู้สินทรัพย์ตามเงื่อนไข จึงเกิดหนี้สินขึ้นด้วย

3.18 รายได้อื่น

รายได้อื่น คือ รายได้ประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น และหน่วยงานไม่มีภาระผูกพันต้องนำส่งคลัง หน่วยงานจะบันทึกรับรู้รายได้อื่นเมื่อเกิดรายได้ และเข้าเกณฑ์การรับรู้รายได้ และให้หน่วยงานแสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยประเภทของรายได้อื่นไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.19 ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวกับบุคลากรและการจ้างงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ ค่าใช้จ่ายสวัสดิการ เป็นต้น ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรรับรู้เมื่อค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้น/วางคำขอเบิก และให้แสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยเปิดเผยค่าใช้จ่ายบุคลากรประเภทต่าง ๆ ค่าบำเหน็จบำนาญประเภทต่าง ๆ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.20 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน คือ ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงาน เช่น ค่าวัสดุ ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ขายไม่ว่าจะเป็นการซื้อหรือผลิตเอง เป็นต้น รายการเหล่านี้จะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นและให้แสดงรายการดังกล่าวไว้ ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประเภทต่าง ๆ ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.21 ค่าใช้จ่ายอื่น

ค่าใช้จ่ายอื่น คือ ค่าใช้จ่ายประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น หน่วยงานจะรับรู้ค่าใช้จ่ายอื่นเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายนั้น และเข้าเกณฑ์การรับรู้ค่าใช้จ่าย และให้หน่วยงานแสดงรายการดังกล่าวในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยเปิดเผยประเภทและรายละเอียดของค่าใช้จ่ายอื่นไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 4 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เงินทดรองราชการ	1,000,000.00	1,000,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	2,424,476.90	2,403,729.20
เงินฝากคลัง	4,291,558.40	9,422,113.53
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	**7,716,035.30**	**12,825,842.73**

เงินทดรองราชการ เป็นเงินสดที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในสำนักงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการ พ.ศ. 2562 ซึ่งจะต้องส่งคืนคลังเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้จ่าย ยอดคงเหลือสิ้นปี ประกอบด้วย เงินสด เงินฝากธนาคาร และใบสำคัญที่เบิกจากเงินทดรองราชการแล้วรอเบิกชดเชย

เงินฝากคลัง เป็นเงินที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลังภายใต้ข้อกำหนดตามกฎหมาย โดยไม่มีดอกเบี้ยซึ่งสามารถเบิกถอนได้เมื่อต้องการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ระบุข้อจำกัดในการใช้จ่าย

หมายเหตุ 4 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (ต่อ)

เงินฝากคลัง จำนวน 4,291,558.40 บาท (ปี 2565 จำนวน 9,422,113.53 บาท) เป็นเงินนอกงบประมาณที่มีข้อจำกัดในการใช้จ่ายเพื่อจ่ายต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกฎหมายอันเป็นที่มาของเงินฝากคลังนั้น หน่วยงานไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามปกติได้ แต่มีหน้าที่ถือไว้เพื่อจ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินฝากคลัง ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เงินฝากเพื่อบูรณะทรัพย์สิน	46,580.00	39,565.00
เงินฝากค่าธรรมเนียมการสอบแข่งขัน	-	410,016.48
เงินฝากเงินประกันสัญญา	1,939,564.45	2,394,638.45
เงินฝากต่าง ๆ	2,305,413.95	6,577,893.60
รวมเงินฝากคลัง	**4,291,558.40**	**9,422,113.53**

หมายเหตุ 5 ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	10,097,719.00	12,109,427.00
ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ	57,400.00	-
ค้างรับจากกรมบัญชีกลาง	786,571.70	268,892.00
รายได้ค้างรับ – หน่วยงานภาครัฐ	878.78	497.37
รวมลูกหนี้อื่นระยะสั้น	**10,942,569.48**	**12,378,816.37**

ลูกหนี้เงินยืม ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ (หน่วย : บาท)

	ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	เกินกำหนดชำระ ไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดชำระ เกินกว่า 15 วัน	รวม
2566	10,097,719.00	-	-	10,097,719.00
2565	12,086,737.00	22,690.00	-	12,109,427.00

ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ (หน่วย : บาท)

	ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	เกินกำหนดชำระ ไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดชำระ เกินกว่า 15 วัน	รวม
2566	57,400.00	-	-	57,400.00
2565	-	-	-	-

หมายเหตุ 6 วัสดุคงเหลือ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
วัสดุคงเหลือ	2,531,979.32	4,182,940.11
หัก ค่าเผื่อการปรับลดมูลค่าวัสดุ	-	-
วัสดุคงเหลือ – สุทธิ	**2,531,979.32**	**4,182,940.11**

หมายเหตุ 7 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	150,863.05	26,896.39
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	**150,863.05**	**26,896.39**

หมายเหตุ 8 ลูกหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

ลูกหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว ปี 2566 จำนวน 1,691,093.74 บาท เป็นลูกหนี้จากการดำเนินการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง จำนวน 2 ราย ดังนี้

(1) นายปรีชา ทุมกิจจะ กรณีขับรถยนต์โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จำนวน 356,345.83 บาท (ยังไม่ได้รับชำระ อยู่ระหว่างดำเนินการสืบทรัพย์ของลูกหนี้)

(2) นางเนื้อทิพย์ รัตนะ กรณีจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. 2520 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พฤติการณ์ถือเป็นการจงใจกระทำละเมิด เป็นเหตุให้กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหายจากกรณีดังกล่าว จำนวน 1,334,747.91 บาท ประกอบด้วย

(2.1) มูลหนี้ (เงินต้น) จำนวน 505,000.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จำนวน 183,356.51 บาท ลูกหนี้ยินยอมรับสภาพหนี้ตามหนังสือเลขที่ 1/2563 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2563 โดยชำระเป็นรายเดือน ๆ ละ 5,000.00 บาท ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 10 ปี และกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เริ่มหักหนี้ของลูกหนี้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2563 ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีลูกหนี้คงเหลือจำนวน 493,356.51 บาท

(2.2) มูลหนี้ (เงินต้น) จำนวน 1,045,500.00 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จำนวน 380,891.40 บาท ลูกหนี้ยินยอมรับสภาพหนี้ตามหนังสือเลขที่ 2/2563 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2563 โดยชำระเป็นรายเดือน ๆ ละ 15,000.00 บาท ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 10 ปี และกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เริ่มหักหนี้ของลูกหนี้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2563 ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีลูกหนี้คงเหลือจำนวน 841,391.40 บาท

หมายเหตุ 9 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

(หน่วย : บาท)

	อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	ครุภัณฑ์	งานระหว่างทำ	รวม
ราคาทุน				
1 ตุลาคม 2565	404,364,151.51	607,857,519.70	550,000.00	1,012,771,671.21
เพิ่มขึ้น	1,140,409.29	17,897,929.78	5,325,000.00	24,363,339.07
โอนเข้า/โอนออก	-	(10,330.00)	(550,000.00)	(560,330.00)
ลดลง	-	(21,107,131.93)	-	(21,107,131.93)
ณ 30 กันยายน 2566	**405,504,560.80**	**604,637,987.55**	**5,325,000.00**	**1,015,467,548.35**
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
1 ตุลาคม 2565	(168,723,690.38)	(442,983,822.65)	-	(611,707,513.03)
เพิ่มขึ้น	(13,904,082.21)	(44,737,384.37)	-	(58,641,466.58)
โอนเข้า/โอนออก	-	367,557.16	-	367,557.16
ลดลง	-	20,658,284.03	-	20,658,284.03
ณ 30 กันยายน 2566	**(182,627,772.59)**	**(466,695,365.83)**	**-**	**(649,323,138.42)**
มูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ 30 กันยายน 2566	**222,876,788.21**	**137,942,621.72**	**5,325,000.00**	**366,144,409.93**

(หน่วย : บาท)

	อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	ครุภัณฑ์	งานระหว่างทำ	รวม
ราคาทุน				
1 ตุลาคม 2564	397,520,972.06	586,382,635.23	1,843,000.00	985,746,607.29
เพิ่มขึ้น	667,991.37	29,785,857.87	8,472,000.00	38,925,849.24
โอนเข้า/โอนออก	7,860,555.95	5,468,909.05	(9,576,120.00)	3,753,345.00
ลดลง	(1,685,367.87)	(13,779,882.45)	(188,880.00)	(15,654,130.32)
ณ 30 กันยายน 2565	**404,364,151.51**	**607,857,519.70**	**550,000.00**	**1,012,771,671.21**
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
1 ตุลาคม 2564	(155,893,916.03)	(412,365,887.54)	-	(568,259,803.57)
เพิ่มขึ้น	(13,642,992.49)	(39,319,326.07)	-	(52,962,318.56)
โอนเข้า/โอนออก	-	(4,315,889.57)	-	(4,315,889.57)
ลดลง	813,218.14	13,017,280.53	-	13,830,498.67
ณ 30 กันยายน 2565	**(168,723,690.38)**	**(442,983,822.65)**	**-**	**(611,707,513.03)**
มูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ 30 กันยายน 2565	**235,640,461.13**	**164,873,697.05**	**550,000.00**	**401,064,158.18**

งานระหว่างทำ จำนวน 5,325,000.00 บาท เป็นสัญญาจ้างดำเนินการโครงการจ้างที่ปรึกษาพัฒนาแพลทฟอร์มกลางกรีนดิจิทัล สัญญาเลขที่ 42/2566 ลงวันที่ 4 เมษายน 2566 งวดที่ 1/4 จำนวน 2,130,000.00 บาท และ 2/4 จำนวน 3,195,000.00 บาท

หมายเหตุ 10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน – สุทธิ

(หน่วย : บาท)

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	2566	2565
ราคาทุน ณ 1 ตุลาคม	75,788,527.67	65,243,488.00
เพิ่มขึ้น	3,694,981.00	11,007,849.00
โอนเข้า/โอนออก	–	170,000.00
ลดลง	(315,607.74)	(632,809.33)
ราคาทุน ณ 30 กันยายน	79,167,900.93	75,788,527.67
ค่าตัดจำหน่ายสะสม ณ 1 ตุลาคม	(49,102,264.26)	(43,270,754.09)
เพิ่มขึ้น	(8,323,040.17)	(6,294,318.50)
โอนเข้า/โอนออก	–	(169,999.00)
ลดลง	315,606.74	632,807.33
ค่าตัดจำหน่ายสะสม ณ 30 กันยายน	(57,109,697.69)	(49,102,264.26)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี ณ 30 กันยายน	**22,058,203.24**	**26,686,263.41**

หมายเหตุ 11 เจ้าหนี้การค้า

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เจ้าหนี้การค้า – บุคคลภายนอก	14,959,277.40	9,008,640.78
รับสินค้า / ใบสำคัญ	602,821.64	267,666.80
รวมเจ้าหนี้การค้า	**15,562,099.04**	**9,276,307.58**

หมายเหตุ 12 เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เจ้าหนี้อื่น – หน่วยงานภาครัฐ	528,822.58	6,123.75
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	956,979.40	883,987.47
ใบสำคัญค้างจ่าย	1,921,444.70	1,647,445.00
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายอื่น – บุคคลภายนอก	3,056,686.80	3,493,159.67
รวมเจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	**6,463,933.48**	**6,030,715.89**

หมายเหตุ 13 เงินรับฝากระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เงินรับฝากอื่น	46,580.00	42,531.48
เงินประกันผลงาน	343,368.60	149,976.46
เงินประกันอื่น	1,939,564.45	2,563,838.45
รวมเงินรับฝากระยะสั้น	**2,329,513.05**	**2,756,346.39**

หมายเหตุ 14 เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
1. โครงการฝึกอบรม IATSS FORUM	659,178.42	743,465.30
2. โครงการ Greening the Scrap Metal Value Chain	660,355.25	320,425.42
3. โครงการบำบัดธาตุอาหารจากพืช	–	(28,672.84)
4. เงินสนับสนุนการแสดงนิทรรศการ	56,300.00	56,300.00
5. โครงการการศึกษาและพัฒนาวัสดุเพื่อลดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)	331,816.43	531,482.30
6. กองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อดำเนินโครงการ การสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจ	–	4,760,000.00
7. เงินอุดหนุนพัฒนารูปแบบส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	–	(18,000.00)
8. เงินอุดหนุน แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ	–	572.00
9. เงินอุดหนุนโครงการวิจัย พัฒนา เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการสิ่งแวดล้อม	537,479.13	–
10. สินทรัพย์รับบริจาค	617,368.08	868,479.54
รวมเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	**2,862,497.31**	**7,234,051.72**

หมายเหตุ 15 ภาระผูกพัน

– ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

หน่วยงานในฐานะผู้เช่ามีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 และ 2565 ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ไม่เกิน 1 ปี	346,341.64	383,503.18
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	–	–
เกิน 5 ปี	–	–
รวมภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน	**346,341.64**	**383,503.18**

– ภาระผูกพันตามสัญญาจ้างเหมาบริการ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ไม่เกิน 1 ปี	2,332,290.07	2,098,385.46
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	–	–
เกิน 5 ปี	–	–
รวมภาระผูกพันตามสัญญาจ้างเหมาบริการ	**2,332,290.07**	**2,098,385.46**

หมายเหตุ 15 ภาระผูกพัน (ต่อ)

– ภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

(หน่วย : บาท)

สัญญาที่ยังไม่ได้รับรู้	2566	2565
ที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง	–	–
อุปกรณ์ และอื่น ๆ	8,236,772.50	664,105.54
รวมภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน	**8,236,772.50**	**664,105.54**

– ภาระผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ไม่เกิน 1 ปี	13,412,517.08	11,696,216.09
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	–	–
เกิน 5 ปี	–	–
รวมภาระผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่นๆ	**13,412,517.08**	**11,696,216.09**

หมายเหตุ 16 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นภายหน้า

ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมมีหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องคดีรายที่สำคัญ จำนวน 1 คดี จำนวน 926,800.00 บาท ดังนี้

คดีหมายเลขดำที่ 323/2559 วันที่ 10 มีนาคม 2559 ระหว่างบริษัท ลายเส้น ครีเอชั่น จำกัด ผู้ฟ้องคดี กับกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ผู้ถูกฟ้องคดี กรณีให้ผู้ฟ้องคดีแก้ไขงานบ่อยโดยไม่ขยายระยะเวลาการส่งมอบงาน ตรวจรับงานล่าช้า บอกเลิกสัญญา รีบหลักประกันสัญญาและแจ้งสงวนสิทธิ์การเรียกค่าปรับตามสัญญาจ้างจัดทำวารสารสิ่งแวดล้อมราย 4 เดือน "เส้นทางสีเขียว" (Green Line) ฉบับที่ 32 – 33 ประจำปีงบประมาณ 2557 ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ผู้ฟ้องคดีจึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน 926,800.00 บาท ศาลปกครองกลางพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ 1276/2562 ลงวันที่ 11 กันยายน 2562 ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงิน จำนวน 698,686.47 บาท แก่ผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ ให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณารับอุทธรณ์ของศาลปกครองสูงสุด

หมายเหตุ 17 การแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดก่อน

ในปีงบประมาณ 2565 หน่วยงานได้แก้ไขข้อผิดพลาดงวดก่อนที่กระทบผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดจำนวน 1,337,001.92 บาท ดังนี้

1. หน่วยงานบันทึกบัญชีครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์สำนักงาน ในบัญชีครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์ จำนวน 185,000.00 บาท ทำให้บัญชีครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์สูงไป จำนวน 185,000.00 บาท บัญชีครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ต่ำไป จำนวน 85,000.00 บาท บัญชีครุภัณฑ์สำนักงานต่ำไป จำนวน 100,000.00 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์สูงไป จำนวน 184,994.00 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสมครุภัณฑ์ – คอมพิวเตอร์ต่ำไป จำนวน 84,997.00 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – ครุภัณฑ์สำนักงานต่ำไป จำนวน 99,997.00 บาท

หมายเหตุ 17 การแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดก่อน (ต่อ)

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ แสดงมูลค่าต่ำไป จำนวน 6.00 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมต่ำไปในจำนวนเดียวกัน และงบแสดงผลการดำเนินงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงมูลค่าค่าเสื่อมราคาสูงไป จำนวน 6.00 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิต่ำไป จำนวน 6.00 บาท

2. หน่วยงานบันทึกโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในบัญชีค่าใช้จ่ายค่าจ้างที่ปรึกษา ทำให้บัญชีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่ำไป จำนวน 992,969.00 บาท และบัญชีค่าจ้างที่ปรึกษาสูงไป จำนวน 992,969.00 บาท บัญชีค่าตัดจำหน่าย – โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่ำไป จำนวน 196,431.76 บาท บัญชีค่าตัดจำหน่ายสะสม – โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่ำไป จำนวน 196,431.76 บาท

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าต่ำไป จำนวน 796,537.24 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมแสดงยอดต่ำไปในจำนวนเดียวกัน และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงมูลค่าบัญชีค่าใช้สอยสูงไป จำนวน 992,969.00 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายต่ำไป จำนวน 196,431.76 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิแสดงยอดต่ำไป จำนวน 796,537.24 บาท

3. หน่วยงานกำหนดอายุการใช้งาน (ครุภัณฑ์สำนักงาน และโปรแกรมคอมพิวเตอร์) ไม่ถูกต้อง บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – ครุภัณฑ์สำนักงาน และค่าเสื่อมราคา – ครุภัณฑ์สำนักงานต่ำไป จำนวน 1,623.28 บาท บัญชีค่าตัดจำหน่ายสะสม – โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และค่าตัดจำหน่าย – โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่ำไป จำนวน 1,866,297.36 บาท

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ แสดงมูลค่าสูงไป จำนวน 1,623.28 บาท รายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสูงไป จำนวน 1,866,297.36 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมแสดงยอดสูงไป จำนวน 1,867,920.64 บาท และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงยอดค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายต่ำไป จำนวน 1,867,920.64 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิแสดงยอดสูงไปในจำนวนเดียวกัน

4. หน่วยงานบันทึกบัญชีครุภัณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์ ในบัญชีครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ จำนวน 572,985.00 บาท ทำให้บัญชีครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สูงไป จำนวน 572,985.00 บาท บัญชีครุภัณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์ต่ำไปในจำนวนเดียวกัน บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สูงไป จำนวน 31,710.46 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคา – ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สูงไปในจำนวนเดียวกัน

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ แสดงมูลค่าสูงไป จำนวน 541,274.54 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมแสดงยอดสูงไปในจำนวนเดียวกัน และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงยอดค่าวัสดุต่ำไป จำนวน 572,985.00 บาท ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายสูงไป จำนวน 31,710.46 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิแสดงยอดสูงไป จำนวน 541,274.54 บาท

5. หน่วยงานบันทึกตัดจำหน่ายสินทรัพย์ผิดรายการ ทำให้บัญชีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่ำไป จำนวน 170,000.00 บาท บัญชีครุภัณฑ์ – ยานพาหนะต่ำไป จำนวน 4,316,000.00 บาท บัญชีค่าตัดจำหน่ายสะสม – โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่ำไป จำนวน 169,999.00 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม – ครุภัณฑ์ยานพาหนะต่ำไป จำนวน 4,315,998.00 บาท ค่าจำหน่ายครุภัณฑ์ยานพาหนะสูงไป จำนวน 2.00 บาท ค่าจำหน่ายโปรแกรมคอมสูงไป จำนวน 1.00 บาท

หมายเหตุ 17 การแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดก่อน (ต่อ)

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ แสดงมูลค่าต่ำไป จำนวน 2.00 บาท รายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนต่ำไป จำนวน 1.00 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมแสดงยอดต่ำไป จำนวน 3.00 บาท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงยอดค่าใช้จ่ายอื่นสูงไป จำนวน 3.00 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิแสดงยอดต่ำไป จำนวน 3.00 บาท

6. หน่วยงานรับบริจาคสินทรัพย์ในปีงบประมาณ 2564 และ 2565 แต่ไม่บันทึกบัญชีทำให้บัญชีครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ต่ำไป จำนวน 10,330.00 บาท บัญชีรายได้จากการบริจาคต่ำไป จำนวน 8,647.92 บาท บัญชีรายได้รอการรับรู้ต่ำไป จำนวน 1,682.08 บาท

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ แสดงมูลค่าต่ำไป จำนวน 10,330.00 บาท รายการเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาวต่ำไป จำนวน 1,682.08 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมแสดงยอดต่ำไป จำนวน 8,647.92 บาท และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงยอดรายได้จากการบริจาคต่ำไป จำนวน 8,647.92 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิแสดงยอดต่ำไปในจำนวนเดียวกัน

7. หน่วยงานบันทึกงานระหว่างก่อสร้าง รายการจ้างทำฐานข้อมูลของเครือข่ายเยาวชนด้านสิ่งแวดล้อม (งวดที่ 1) เป็นค่าจ้างเหมาบริการ – บุคคลภายนอก จำนวน 150,000.00 บาท

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ แสดงมูลค่าต่ำไป จำนวน 150,000.00 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมต่ำไปด้วยจำนวนเดียวกัน และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงมูลค่าค่าใช้สอยสูงไป จำนวน 150,000.00 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิต่ำไปด้วยจำนวนเดียวกัน

8. หน่วยงานบันทึกรายการนำส่งเงินค่าสมัครสอบและเงินบูรณะทรัพย์สินต่ำไป จำนวน 28,243.52 บาท ทำให้บัญชีเงินรับฝากอื่นแสดงมูลค่าสูงไป จำนวน 28,243.52 บาท และบัญชีรายได้เงินนอกงบประมาณต่ำไปในจำนวนเดียวกัน

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการเงินรับฝากกระยะสั้นสูงไป จำนวน 28,243.52 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมแสดงยอดต่ำไปในจำนวนเดียวกัน และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงยอดรายได้อื่นต่ำไป จำนวน 28,243.52 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิแสดงยอดต่ำไปในจำนวนเดียวกัน

9. หน่วยงานบันทึกบัญชีรายได้รอรับรู้สูงไป จำนวน 89,252.95 บาท และบัญชีรายได้ช่วยดำเนินงานรัฐต่ำไปในจำนวนเดียวกัน

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาวสูงไป จำนวน 89,252.95 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมแสดงยอดต่ำไปในจำนวนเดียวกัน และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงยอดรายได้จากการอุดหนุนหน่วยงานภาครัฐต่ำไป จำนวน 89,252.95 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิแสดงยอดต่ำไปในจำนวนเดียวกัน

หมายเหตุ 17 การแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดก่อน (ต่อ)

10. หน่วยงานไม่บันทึกปรับปรุงบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เนื่องจากนำส่งเงินไม่ทันภายในวันสิ้นงวดบัญชี ทำให้บัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังต่ำไป จำนวน 497.37 บาท บัญชีรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากสูงไป จำนวน 497.37 บาท

ทำให้งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 รายการเจ้าหนี้เงินโอนและรายการเงินอุดหนุนระยะสั้นต่ำไป จำนวน 497.37 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมแสดงยอดสูงไปในจำนวนเดียวกัน และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 แสดงยอดรายได้อื่นสูงไป จำนวน 497.37 บาท และรายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิแสดงยอดสูงไปในจำนวนเดียวกัน

หน่วยงานได้ปรับปรุงย้อนหลังข้อมูลเปรียบเทียบเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในงวดก่อน ผลกระทบจากการแก้ไขข้อผิดพลาดที่ส่งผลกระทบต่อรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2565 และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565 มีดังนี้

(หน่วย : บาท)

	ยอดก่อนปรับปรุง	รายการปรับปรุง	ยอดหลังปรับปรุง
งบแสดงฐานะการเงิน			
ณ 30 กันยายน 2565			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	401,446,718.00	(382,559.82)	401,064,158.18
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	27,756,022.53	(1,069,759.12)	26,686,263.41
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น	–	(497.37)	(497.37)
เงินรับฝากระยะสั้น	(2,784,589.91)	28,243.52	(2,756,346.39)
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	(7,321,622.59)	87,570.87	(7,234,051.72)
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	(110,261,731.18)	1,337,001.92	(108,924,729.26)
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน			
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2565			
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	(24,187,007.21)	(89,252.95)	(24,276,260.16)
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	(271,469.62)	(8,647.92)	(280,117.54)
รายได้อื่น	(889,883.70)	(27,746.15)	(917,629.85)
ค่าใช้สอย	246,754,248.09	(1,142,969.00)	245,611,279.09
ค่าวัสดุ	14,025,373.11	572,985.00	14,598,358.11
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	57,224,001.12	2,032,635.94	59,256,637.06
ค่าใช้จ่ายอื่น	1,403,102.40	(3.00)	1,403,099.40
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	26,241,128.88	(1,337,001.92)	24,904,126.96

หมายเหตุ 18 รายได้จากงบประมาณ

(หน่วย : บาท)

รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน	2566	2565
รายได้จากงบบุคลากร	173,560,303.54	171,796,186.53
รายได้จากงบดำเนินงาน	94,464,024.73	94,347,982.42
รายได้จากงบลงทุน	19,385,085.90	25,281,641.22
รายได้จากงบกลาง	69,552,410.94	60,953,722.97
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	128,142,164.30	134,125,891.04
หัก เบิกเกินส่งคืนเงินงบประมาณ	(3,256,182.51)	(3,137,740.61)
รวมรายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน – สุทธิ	**481,847,806.90**	**483,367,683.57**
รายได้จากงบประมาณปีก่อน ๆ (เงินกันไว้เหลื่อมปีเบิกจ่ายปีปัจจุบัน)		
รายได้จากงบดำเนินงาน	4,963,923.46	13,511,309.03
รายได้จากงบลงทุน	700,271.54	15,837,093.10
รายได้จากงบกลาง	6,123.75	–
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	11,450,603.66	60,138,586.61
รวมรายได้จากงบประมาณปีก่อน ๆ	**17,120,922.41**	**89,486,988.74**
รวมรายได้จากงบประมาณ	**498,968,729.31**	**572,854,672.31**

หมายเหตุ 19 รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้จากการอุดหนุน – หน่วยงานภาครัฐ	16,577,270.78	24,276,260.16
รวมรายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	**16,577,270.78**	**24,276,260.16**

หมายเหตุ 20 รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้จากการบริจาค	409,636.46	280,117.54
รวมรายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	**409,636.46**	**280,117.54**

หมายเหตุ 21 รายได้อื่น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากสถาบันการเงิน	1,346.00	–
รายได้เงินนอกงบประมาณ	42,585.97	887,629.85
รายได้อื่น	–	30,000.00
รวมรายได้อื่น	**43,931.97**	**917,629.85**

หมายเหตุ 22 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
เงินเดือน	81,056,227.11	80,672,087.18
ค่าล่วงเวลา	1,001,380.00	1,480,590.00
ค่าจ้าง	6,929,016.77	8,202,760.00
ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	85,550,426.57	83,119,118.94
เงินช่วยค่าครองชีพ	7,850.00	24,960.00
ค่ารักษาพยาบาล	7,076,752.92	7,482,327.92
เงินช่วยการศึกษาบุตร	368,950.00	545,620.00
เงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต	97,350.00	256,230.00
เงินชดเชย กบข.	1,306,920.39	1,236,047.56
เงินสมทบ กบข.	1,960,380.49	1,854,071.35
เงินสมทบ กสจ.	207,870.50	246,082.80
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	2,362,906.00	1,878,700.00
เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน	99,000.00	141,185.00
ค่าเช่าบ้าน	194,600.00	164,400.00
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	957,556.22	1,111,585.71
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	**189,177,186.97**	**188,415,766.46**

หมายเหตุ 23 ค่าบำเหน็จบำนาญ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
บำนาญ	31,663,132.96	28,770,629.48
เงินช่วยค่าครองชีพ	1,280,604.00	1,280,604.00
บำเหน็จ	4,514,437.19	1,459,976.00
บำเหน็จตกทอด	4,104,765.80	192,265.90
บำเหน็จดำรงชีพ	2,085,826.00	2,350,848.00
ค่ารักษาพยาบาล	6,157,952.75	5,559,697.61
เงินช่วยการศึกษาบุตร	37,500.00	79,500.00
บำเหน็จบำนาญอื่น	173,913.60	104,269.20
รวมค่าบำเหน็จบำนาญ	**50,018,132.30**	**39,797,790.19**

หมายเหตุ 24 ค่าตอบแทน

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน	9,987,139.58	10,105,976.00
รวมค่าตอบแทน	**9,987,139.58**	**10,105,976.00**

หมายเหตุ 25 ค่าใช้สอย

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม – ในประเทศ	4,734,393.79	3,143,414.34
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม – ต่างประเทศ	35,430.00	177,000.00
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม – บุคคลภายนอก	37,779,854.49	28,618,751.67
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง – ในประเทศ	12,881,276.28	10,094,528.40
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง – ต่างประเทศ	801,079.48	-
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	12,513,591.18	14,571,996.71
ค่าจ้างเหมาบริการ	80,088,376.17	104,734,793.30
ค่าจ้างที่ปรึกษา	3,862,880.00	2,971,498.00
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	518,994.00	1,011,325.00
ค่าเช่า	2,918,431.71	2,608,291.88
ค่าใช้จ่ายผลักส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	704,865.70	185,557.30
ค่าประชาสัมพันธ์	62,688,516.55	76,875,710.65
ค่าใช้สอยอื่น	498,196.41	618,411.84
รวมค่าใช้สอย	**220,025,885.76**	**245,611,279.09**

หมายเหตุ 26 ค่าวัสดุ

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ค่าวัสดุ	13,630,456.42	12,799,778.12
ค่าเชื้อเพลิง	515,998.78	365,183.91
ค่าครุภัณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์	686,553.67	1,433,396.08
รวมค่าวัสดุ	**14,833,008.87**	**14,598,358.11**

หมายเหตุ 27 ค่าสาธารณูปโภค

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
ค่าไฟฟ้า	8,873,018.54	7,592,913.60
ค่าน้ำประปาและน้ำบาดาล	354,716.71	370,346.92
ค่าโทรศัพท์	1,258,567.98	1,344,475.60
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	1,902,901.24	2,186,097.25
ค่าบริการไปรษณีย์โทรเลขและขนส่ง	687,545.66	911,413.22
รวมค่าสาธารณูปโภค	**13,076,750.13**	**12,405,246.59**

หมายเหตุ 28 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	13,904,082.21	13,642,992.49
ครุภัณฑ์	44,737,384.37	39,319,326.07
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	8,323,040.17	6,294,318.50
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	**66,964,506.75**	**59,256,637.06**

หมายเหตุ 29 ค่าใช้จ่ายอื่น

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
กำไร/ขาดทุนสุทธิจากการจำหน่ายสินทรัพย์	81,300.74	1,634,750.65
ค่าใช้จ่ายอื่น	1,057,866.00	(231,651.25)
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	**1,139,166.74**	**1,403,099.40**

หมายเหตุ 30 การอนุมัติรายงานการเงิน

ผู้บริหารของหน่วยงานอนุมัติให้ออกรายงานการเงินในวันที่ 4 มีนาคม 2567

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายปีปัจจุบันและปีก่อน
รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รายการ	งบสุทธิหลังโอนเปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : บุคลากรภาครัฐ	176,207,163.92	–	–	176,200,026.45	7,137.47
แผนงาน : พื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
ผลผลิต : การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	163,167,500.00	633,000.00	12,731,269.65	149,683,339.90	119,890.45
แผนงาน : บูรณาการรัฐบาลดิจิทัล					
โครงการ : สร้างเครื่องมือและแพลตฟอร์มกลาง	10,700,000.00	–	5,325,000.00	5,325,000.00	50,000.00
แผนงาน : ยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ					
โครงการ : ส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	3,000,000.00	–	84,744.00	2,908,809.62	6,446.38
แผนงาน : ยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ					
โครงการ : ส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	27,808,000.00	–	–	27,416,571.54	391,428.46
แผนงาน : ยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
โครงการ : สร้างวินัยและการมีส่วนร่วมของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	27,830,000.00	–	1,367,467.00	26,374,945.10	87,587.90
โครงการ : ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	16,573,700.00	–	522,824.00	16,045,561.30	5,314.70
โครงการ : ส่งเสริมสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	15,454,200.00	–	3,040,795.00	12,135,624.16	277,780.84
โครงการ : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเผาในที่โล่ง ไฟป่า และลดหมอกควัน	6,150,000.00	–	435,000.00	5,712,137.00	2,863.00
โครงการ : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3,755,000.00	–	–	3,689,590.00	65,410.00
รวมงบประมาณ	**450,645,563.92**	**633,000.00**	**23,507,099.65**	**425,491,605.07**	**1,013,859.20**
โอนให้ส่วนราชการอื่นเบิกแทน					
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
แผนงาน : พื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
ผลผลิต : การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	8,360,000.00	–	–	8,359,063.64	936.36
แผนงาน : ยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ					
โครงการ เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	1,760,000.00	–	–	1,754,651.93	5,348.07

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ต่อ)

รายการ	งบสุทธิหลังโอนเปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน ยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
โครงการ : สร้างวินัยและการมีส่วนร่วมของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	1,000,000.00	–	–	999,940.00	60.00
สถาบันอุดมศึกษา : กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของเยาวชนภายในมหาวิทยาลัย (Green Youth)					
แผนงาน ยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ					
โครงการ เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	522,000.00	–	–	511,269.43	10,730.57
รวม	**11,642,000.00**	–	–	**11,624,925.00**	**17,075.00**
รวมทั้งสิ้น	**462,287,563.92**	**633,000.00**	**23,507,099.65**	**437,116,530.07**	**1,030,934.20**

หมายเหตุ : งบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2566 จำนวน 462,174,200.00 บาท ได้รับจัดสรรงบบุคลากรเพิ่มเติม จำนวน 113,363.92 บาท งบสุทธิจำนวน 462,287,563.92 บาท ประกอบด้วย งบประมาณที่หน่วยงานเบิกจ่ายเอง จำนวน 425,491,605.07 บาท และโอนให้ส่วนราชการอื่นเบิกแทน 11,642,000.00 บาท

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่ายจากเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี ก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รายการ	เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี (สุทธิ)	เบิกจ่าย	คงเหลือ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565			
แผนงาน : พื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			
ผลผลิต : การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	6,920,495.27	6,856,002.53	64,492.74
แผนงาน : ยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ			
โครงการ : ส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	156,000.00	156,000.00	-
แผนงาน : ยุทธศาสตร์จัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ			
โครงการ : เสริมสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	82,500.00	82,500.00	-
แผนงาน : ยุทธศาสตร์จัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม			
โครงการ : สร้างวินัยและการมีส่วนร่วมของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	900,000.00	900,000.00	-
แผนงาน : ยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
โครงการ : เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	817,480.00	817,480.00	-
โครงการ : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเผาในที่โล่งไฟป่าและลดหมอกควัน	498,000.00	498,000.00	-
รวมทั้งสิ้น	**9,374,475.27**	**9,309,982.53**	**64,492.74**

หมายเหตุ : เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 คงเหลือจำนวน 64,492.74 บาท พับเนื่องจากได้ดำเนินการกิจเสร็จสิ้นแล้ว

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

รายการ	งบสุทธิหลังโอนเปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงาน : บุคลากรภาครัฐ	174,473,500.00	-	-	174,203,211.12	270,288.88
แผนงาน : พื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
ผลผลิต : การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	167,656,070.00	-	6,920,495.27	160,339,116.96	396,457.77
แผนงาน : บูรณาการรัฐบาลดิจิทัล					
ผลผลิต : ยกระดับทักษะบุคลากรภาครัฐเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ	2,400,000.00	-	-	2,399,765.00	235.00
ผลผลิต : สร้างเครื่องมือและแพลตฟอร์มกลาง	4,765,000.00	-	-	4,760,998.00	4,002.00
แผนงาน : ยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ					
โครงการ : ส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	3,000,000.00	-	156,000.00	2,821,739.96	22,260.04
แผนงาน : ยุทธศาสตร์จัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ					
โครงการ : เสริมสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	8,496,000.00	-	82,500.00	8,360,706.00	52,794.00
แผนงาน : ยุทธศาสตร์จัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม					
โครงการ : สร้างวินัยและการมีส่วนร่วมของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน	28,798,900.00	-	900,000.00	27,824,775.30	74,124.70
แผนงาน : ยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
โครงการ : ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	16,807,400.00	-	-	16,710,074.00	97,326.00
โครงการ : เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	27,140,080.00	-	817,480.00	25,933,814.20	388,785.80
โครงการ : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันการเผาในที่โล่งไฟป่าและลดหมอกควัน	7,500,000.00	-	498,000.00	6,914,310.80	87,689.20
โอนให้ส่วนราชการอื่นเบิกแทน					
แผนงาน : ยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
โครงการ : เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	2,334,120.00	-	-	2,295,684.96	38,435.04
แผนงาน : พื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
โครงการ : การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	10,103,730.00	-	-	10,078,813.69	24,916.31
รวมงบประมาณ	**453,474,800.00**	**-**	**9,374,475.27**	**442,643,009.99**	**1,457,314.74**

หมายเหตุ : งบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2565 จำนวน 453,474,800.00 บาท ประกอบด้วย งบประมาณที่หน่วยงานเบิกจ่ายเอง จำนวน 441,036,950.00 บาท และโอนให้ส่วนราชการอื่นเบิกแทน จำนวน 12,437,850.00 บาท

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
รายงานรายได้แผ่นดิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2566

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน – ภาษี	–	–
รายได้แผ่นดิน – นอกจากภาษี	3,309,513.80	3,079,642.82
รวมรายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ	**3,309,513.80**	**3,079,642.82**
หัก รายได้แผ่นดินถอนคืนจากคลัง	–	–
รายได้แผ่นดินจัดสรรตามกฎหมาย	–	–
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บสุทธิ	**3,309,513.80**	**3,079,642.82**
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	(3,308,635.02)	(3,079,642.82)
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	**878.78**	–
ปรับ รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	(878.78)	–
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ	–	–

(หน่วย : บาท)

	2566	2565
รายได้แผ่นดิน – นอกจากภาษี		
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากสถาบันการเงิน	3,799.27	1,766.40
รายได้จากการริบทรัพย์และการชดเชยค่าเสียหาย	240,000.00	1,033,783.13
รายได้จากค่าปรับอื่น	251,788.68	388,202.24
รายได้เงินเหลือจ่าย	1,551,665.34	1,388,706.05
รายได้ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์	9,750.00	750.00
รายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอื่น	1,252,510.51	266,435.00
รวมรายได้แผ่นดิน – นอกจากภาษี	**3,309,513.80**	**3,079,642.82**

ภาคผนวก

คณะผู้บริหารกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

ชื่อ นามสกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
นายสมศักดิ์ สรรพโกศลกุล	อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1802
นายวรพล จันทร์งาม	รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	0 2278 8424
นายปวิช เกศววงศ์	รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	0 2278 8423
หน่วยงานที่รายงานตรงต่ออธิบดี		
กลุ่มตรวจสอบภายใน		
นางณัฐวรรณ ชมอินทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1449
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร		
นายอรรจภิษัช พิณตานนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	0 2298 5736
กลุ่มงานจริยธรรม		
นายปวิช เกศววงศ์	หัวหน้ากลุ่มงานจริยธรรม	0 2278 8423
สำนักงานเลขานุการกรม		
นายวัฒน์ ทาบึงกาฬ	เลขานุการกรม	0 2298 5619
นางทัดทรวง สุขสว่าง	ผู้อำนวยการกลุ่มช่วยอำนวยการและผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคลอีกหน้าที่หนึ่ง	0 2298 5618
นางปาริชาติ หาญเรืองเดช	ผู้อำนวยการกลุ่มการคลัง	0 2298 5623
นางสาวหฤทัย ปภุสสโร	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงานและติดตามประเมินผล	0 2298 5608
นางสาวกุลธิดา ชาติสันติกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย	0 2278 8429
นายบัญชา พันธุลี	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2298 5607
กองขับเคลื่อนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ		
นายจักรชัย ชุ่มจิตต์	ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	0 2298 5625
นางจงรักษ์ ฐินะกุล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมและเผยแพร่และปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจราชการกรม	0 2298 5508
นางสาวระเบียบ ภูผา	ผู้อำนวยการกลุ่มสร้างจิตสำนึกสาธารณะ	0 2298 5648
นางรสริน อมรพิทักษ์พันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาแนวทางและศักยภาพในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1501
นายธีรพงษ์ เหล่าพงศ์พิชญ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	0 2298 6332

ชื่อ นามสกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
นายเอกราช ขำมะโน	ผู้อำนวยการกลุ่มขับเคลื่อนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	0 2278 8453
นางสาวจริยา ชื่นใจชน	ผู้อำนวยการกลุ่มประเมินผลการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	0 2298 5630
นางสาวนุชนารถ ไกรสุวรรณสาร	ผู้อำนวยการกลุ่มงานสิ่งแวดล้อมศึกษา	0 2298 5628
นายบุญสม สุวรรณสุข	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2298 5626
กองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก		
นายอุบล มุสิกวัตร	ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก	0 2278 8448
นายอลงกต ศรีวิจิตรกมล	ผู้อำนวยการกลุ่มขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก	0 2298 5651
นายศิวัช แก้วเจริญ	ผู้อำนวยการกลุ่มประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจก	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1845
นางปาริชาติ หาญเรืองเดช	ผู้อำนวยการกลุ่มบัญชีก๊าซเรือนกระจก	0 2278 8431
นายประภาสสิทธิ์ ศิริโพธิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาแนวทางและศักยภาพการลดก๊าซเรือนกระจก	0 2298 5635
นายธนาพันธ์ สุกสอาด	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1630
นางสาวสุพรรณี สุวรรณชาติ	ผู้อำนวยการกลุ่มฐานข้อมูลกลางด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1620
นางภานุมาศ พูลเพิ่มพันธ์	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1634
กองยุทธศาสตร์และความร่วมมือระหว่างประเทศ		
นางสาวนารีรัตน์ พันธุ์มณี	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และความร่วมมือระหว่างประเทศ	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1815
นางสาวแฟรดาซ์ มาเหล็ม	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน	0 2298 5644
นางสาวบาจรีย์ สงวนวงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุสัญญาและความร่วมมือระหว่างประเทศ	0 2298 5609
นางสาวกฤตยา ชุณหวิริยะกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนามาตรการและกลไก	0 2298 5645
นางนิรมล กาฬอ่อนศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ	0 2298 5002
นายชัชวาลย์ อุดมพันธุ์	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1822 และ 1207

ชื่อ นามสกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
กองส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม		
นางสาวอุมา ศรีสุข	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	0 2298 5654
นางวรวรรณ ประชาเกษม	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจราชการกรม	0 2298 5612
นางสร้อยนภา หาญเมตตา	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองยั่งยืน	0 2298 5652
นางทองใบ เวชพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน	0 2298 5653
นายสมพจน์ เตชะมีนา	ผู้อำนวยการกลุ่มประสานการมีส่วนร่วม	0 2298 5640
นางสาวเพชรดา อ้อชัยภูมิ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมความร่วมมือองค์กรเอกชนและองค์กรชุมชน	0 2298 5833
นางสาวเรไร เที่ยงธรรม	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมอาสาสมัครสิ่งแวดล้อม	0 2298 5649
นายชัยพล จันทะวัง	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมเด็กและเยาวชนด้านสิ่งแวดล้อม	0 2298 5616
นางสาวพรพิมล สมนึก	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	0 2278 8400 - 19 ต่อ 1709
ศูนย์วิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม		
นายปัญญา วรเพชรายุทธ	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	0 2577 2387
นางสาวรุจยา บุณยทุมานนท์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม	0 2577 4182 - 9 ต่อ 1224
นายรัฐ เรืองโชติวิทย์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยด้านการลดก๊าซเรือนกระจก	0 2577 4182 - 9 ต่อ 1123
นางสาวสุปราณี บุญเรืองรุ่งธนา	ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงานวิจัยและความร่วมมือและหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปอีกหน้าที่หนึ่ง	0 2577 4182 - 9 ต่อ 1333
นายอัศมน ลิ่มสกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	0 2577 4182 - 9 ต่อ 2216
นางสาววาลิกา เศวตโยธิน	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม	0 2577 4182 - 9 ต่อ 1222
นางสาววรรณา เลาวกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานและห้องปฏิบัติการ	0 2577 4182 - 9 ต่อ 1305
นางจินดารัตน์ เรืองโชติวิทย์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม	0 2577 4182 - 9 ต่อ 3616

แผนที่ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

49 พระราม 6 ซอย 30 ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

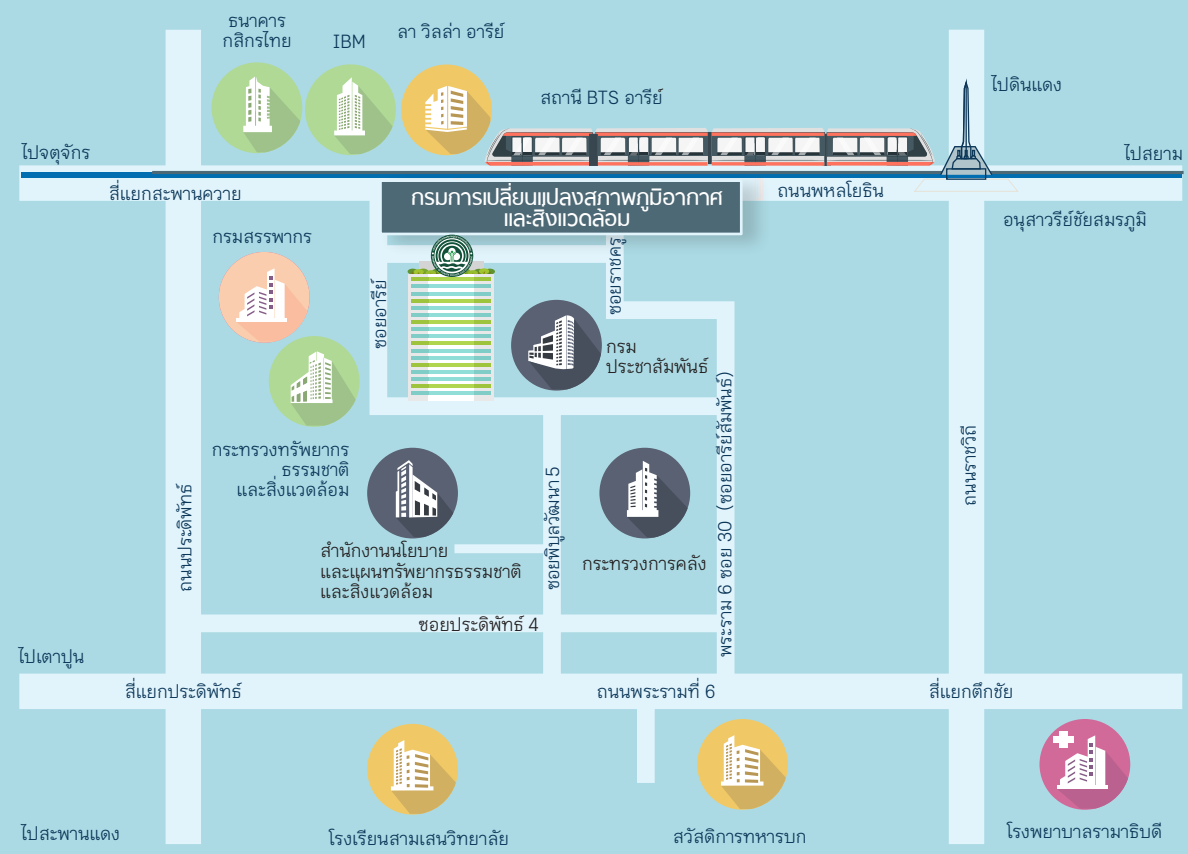

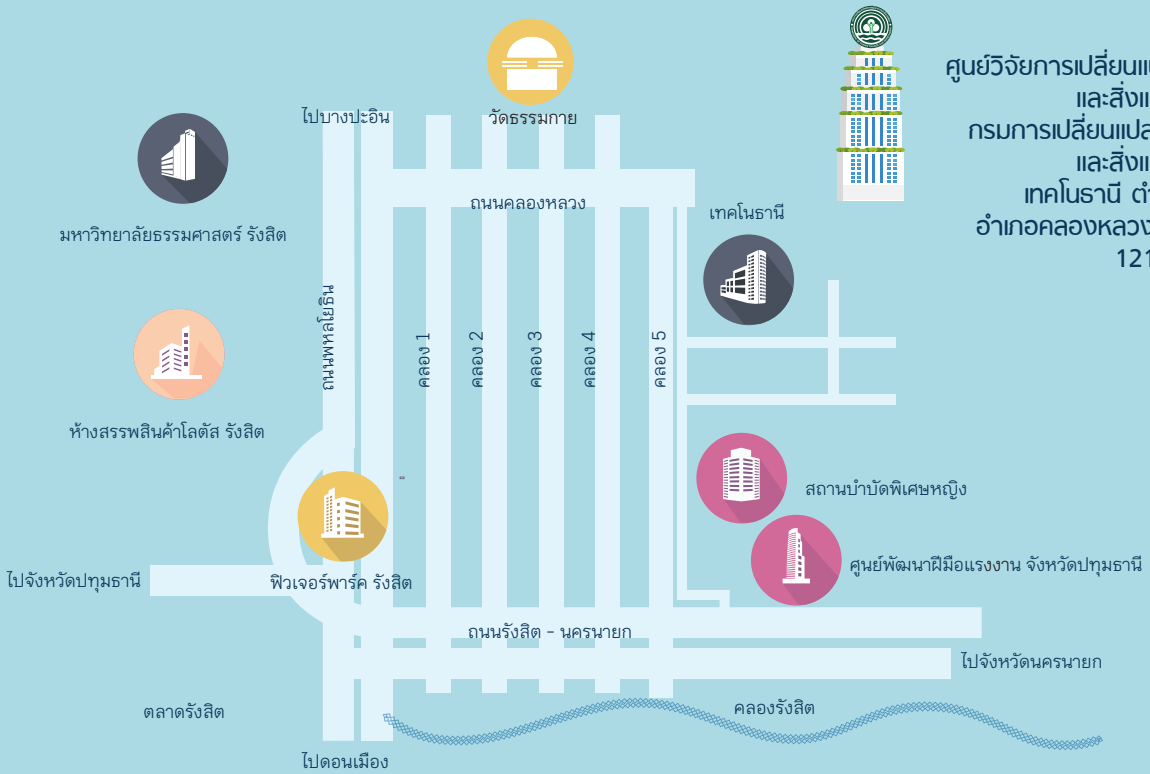

ศูนย์วิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และสิ่งแวดล้อม
กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และสิ่งแวดล้อม
เทคโนธานี ตำบลคลองห้า
อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
12120

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เลขที่ 49 พระราม 6 ซอย 30 ถนนพระรามที่ 6
แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 02 278 8400 - 19
โทรสาร 02 298 5606
สอบถามข้อมูลสิ่งแวดล้อม 02 278 8444

Website: www.dcce.go.th
TixTok: dccethailand
Facebook: dcceth
Youtube: @DCCETHAILAND
Instagram: dccethailand
Twitter: @dccethailand

SCAN ME

FSC
www.fsc.org
100%
From well-managed forests of small or community producers
FSC®

PRINTED WITH SOY INK